

Broj: 05-322/23-4634/22

Podgorica, 04.08.2023. godine

IZVJEŠTAJ

o sprovedenoj javnoj raspravi o tekstu Nacrta zakona o zaštiti prirode

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, br. 41/18), imajući u vidu kompleksnost materije koja se ovim zakonom uređuje Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je objavilo javnu raspravu koja je trajala 40 dana, od 08. juna do 18. jula 2023. godine u sklopu koje je organizovano tri okrugla stola radi konsultovanja zainteresovane javnosti u vezi izrade Nacrta zakona o zaštiti prirode. Okruglom stolu prisustvovali su predstavnici zainteresovane javnosti iz relevantnih državnih institucija, nevladinih organizacija, kao i građani koji su dali svoj doprinos diskusiji.

Sadržaj Programa javne rasprave je obuhvatio:

- postavljanje Nacrta zakona o zaštiti prirode na portalu e-Uprave i internet stranicu Ministarstva ekologije prostornog planiranja i urbanizma <https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-za-javnu-raspravu-o-nacrtu-zakona-o-zastiti-prirode>
- organizovanje tri okrugla stola:
 1. Prvi stručni okrugli sto, 18.06.2023. godine;
 2. Glavni okrugli sto, 04.07.2023. godine;
 3. Drugi stručni okrugli sto, 10.07.2023. godine.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je Nacrt zakona o zaštiti prirode uputilo i nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom životne sredine i prirode kao i Arhus centrima radi: upoznavanja sa istim, učestvovanja u javnoj raspravi i na događajima koji su ovom prilikom organizovani.

Ovim putem, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je uputilo poziv privrednoj komori, građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoje prijedloge, primjedbe i sugestije na tekst Nacrta zakona o zaštiti prirode.

Potrebno je istaći i da je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma dana 5. oktobra 2021. godine, na osnovu Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, br. 41/18), objavilo Javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje kandidata u sastav Radne grupe za izradu Nacrta zakona o zaštiti prirode. Po pomenutom Javnom pozivu nevladinim organizacijama za predlaganje kandidata u sastav Radne grupe za izradu Nacrta zakona o zaštiti prirode, u naznačenom roku, prijavile su se 2 nevladine organizacije.

U ime Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, u svojstvu predlagača, učestvovali su:

- Tamara Brajović, generalna direktorica Direktorata zaštitu prirode;
- Miloš Sekulović, samostalni savjetnik u Direktoratu za zaštitu prirode;

U okviru uvodne riječi, gđa Tamara Brajović je pozdravila prisutne, izrazila zahvalnost za zainteresovanost za učestvovanje u izradi Nacrta zakona o zaštiti prirode. Gđa Brajović je naglasila da je razlog za donošenje novog Zakona o zaštiti prirode prije svega transponovanje odredbi Nagoja protokola, koji se odnosi na korištenje genetičkog resursa i raspodjele dobiti, unapređenje stanja zaštićenih područja Crne Gore i rješavanje problema zbrinjavanja divljih životinja. Osim toga, primjena postojećeg Zakona u praksi pokazala je brojne nedostatke koji su tokom rada na Nacrtu zakona razmatrani.

Gđin Miloš Sekulović je nakon uvodnog izlaganja predstavio strukturu Nacrta zakona u kojem je detaljno informisao prisutne o izmijenjenom i dopunjenom sadržaju Nacrta zakona o zaštiti prirode, pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica i preduzetnika koje proizilaze iz istog.

Na okruglim stolovima učešće su uzeli predstavnici sljedećih institucija: Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Agencije za zaštitu životne sredine, Opštine Tivat, Opštine Nikšić, Opštine Zeta, Prijestonice Cetinje, Opštine Danilovgrad - Sekretarijat za urbanizma i zaštitu životne sredine, Centra za istraživanje i proučavanje ptica, Doo Trident FI 5 MNE, K 9 Montenegro, Javnog preduzeća Nacionalni parkovi Crne Gore, Crnogorskog društva ekologa, Pokreta Preokret, Regionalnog vodovoda, Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, Zajednice opština Crne Gore, Parkova Dinarida, Uprave za inspekcijske poslove - Ekološki inspektor, kao i građani.

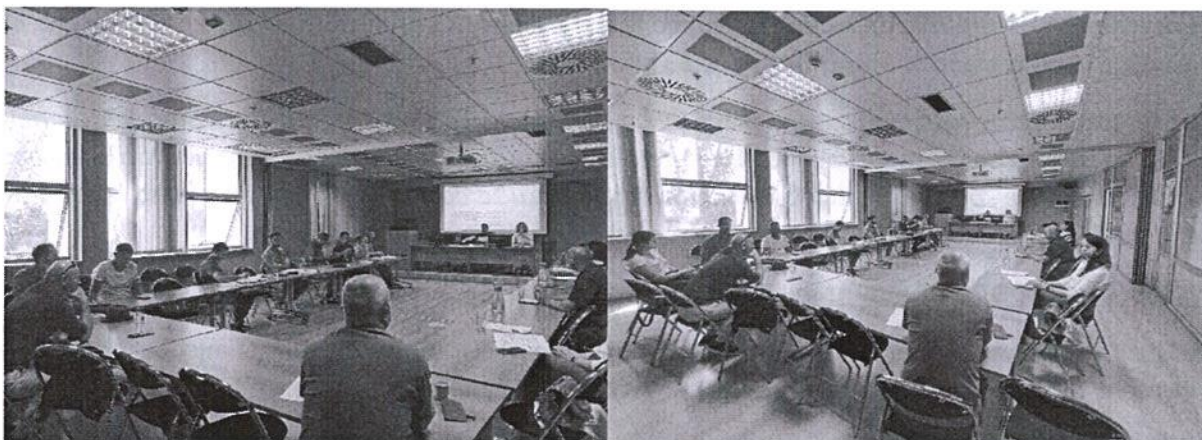
Nakon održanih uvodnih riječi u diskusiji su intenzivno učestvovali: Tamara Brajović, Miloš Sekulović i Arina Maraš iz Direktorata za zaštitu prirode, Slavica Braunović, Maja Raičević, samostalne savjetnice u Direktoratu za ekologiju i klimatske promjene, Aleksandar Perović iz Centra za zaštitu i proučavanje ptica, Sanja Živković iz Zajednice opština Crne Gore, Darko Saveljić iz Agencije za zaštitu životne sredine, Igor Mamula iz Opštine Tivat.

Zapisnici sa okruglih stolova se nalaze u Prilogu ovog Izvještaja.

Foto dokumentacija sa održanih okruglih stolova

Prvi stručni okrugli sto na kojem je predstavljen Nacrt zakona o zaštiti prirode, 18.06.2023. godine

Glavni okrugli sto sa Javne rasprave o tekstu Nacrta zakona o zaštiti prirode, 04.07.2023. godine

DOSTAVLJENI KOMENTARI, MIŠLJENJA, PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma su tokom četrdesetodnevne javne rasprave, **dostavljeni komentari, mišljenja, primjedbe i sugestije u pisanoj i elektronskoj formi.**

Zainteresovani subjekti koji su dostavili komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije na tekst Nacrta zakona o zaštiti prirode su:

1. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - Uprava zagazdovanje šumama i lovištima, 4 primjedbe;
2. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Direktor za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju, Direkcija za lovstvo, 9 primjedbi;
3. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Direkcija za šumarstvo 4 primjedbe;
4. Opština Kolašin, Sekretarijat za zaštitu životne sredine, 13 primjedbi;
5. Opština Kotor, Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine, 10 primjedbi;
6. NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica, 20 primjedbi;
7. Parkovi Dinarida – mreža zaštićenih područja dinarida, 5 primjedbi;
8. Miljan Miličković, 3 primjedbe;
9. Opština Tivat, 19 primjedbi;
10. Katarina Ivanović, 6 primjedbi;
11. Javno preduzeće Nacionalni parkovi Crne Gore, 18 primjedbi;
12. Javno preduzeće Morsko dobro, 9 primjedbi;
13. Miloš Đurović, 3 primjedbe,
14. Opština Zeta, Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i saobraćaj, 3 primjedbe,
15. Glavni grad Podgorica, Sekretarijat za planiranja prostora i održivi razvoj, 17 primjedbi.

Napomena: Kako su predstavnici prosvjetne zajednice (prof. dr Mihailo Burić, Omer Markišić), dostavili primjedbe u formi koja ne odgovara Obrascu za dostavljanje prijedloga, sugestija i komentara koji je naveden u Javnom pozivu, primjedbe nisu uračunate.

Od navedenih zainteresovanih subjekata ukupno je dostavljeno 143 primjedbe, od čega je prihvaćeno 27, djelimično je prihvaćeno 33 i nije prihvaćeno 83 primjedbi.

Takođe, tokom javne rasprave je iznijet određeni broj primjedbi, koje nisu dostavljene u propisanoj formi s tim da su iste zapisnički konstatovane i biće uzete u razmatranje tokom daljeg rada na Nacrtu zakona. Takođe, primjedbe koje nisu dostavljene u predviđenom roku za dostavljanje komentara, nisu bile uzete u razmatranje tokom izrade Izvještaja, ali će biti razmotrene u daljem radu na Zakonu.

UPRAVA ZA GAZDOVANJE ŠUMAMA I LOVIŠTIMA

Predstavnik Uprave za gazdovanje šumama Vitomir Tepavčević dostavio je 4 primjedbe od kojih je prihvaćena 1, djelimično prihvaćene 2, a nije prihvaćena 1 primjedba.

1. Primjedba 1

Član 19 - Posljednji stav je nepotreban sa šumarskog aspekta, imajući u vidu dosadašnju praksu.

Ako je nosilac pripremnih radova na izradi Programa gazdovanja šumama (PGŠ) "dužan da od Agencije pribavi akt o smjernicama i uslovima"- stav 2 ovog člana, a da se "Program gazdovanja šumama donosi uz prethodno mišljenje organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine" (član 14 Zakona o šumama) ova klauzula je nepotrebna. Pretpostavljam da bi se u mišljenju konstatovalo da li PGŠ sadrži smjernice i uslove.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakonom o šumama je predviđeno da se pribavlja mišljenje Ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine, dok je članom 19 stav 9 Nacrta predviđeno pribavljanje mišljenja Agencije za zaštitu životne sredine, smatrajući da će usklađenost sa aktom o uslovima i smjernicama zaštite prirode najbolje provjeriti organi koji ih je i izdao.

2. Primjedba 2

Član 59 stav 15 - Zašto se samo na područjima ekološke mreže upravlja u skladu sa planovima i programima upravljanja šumama?

Neophodno je ovom stavu dodati i stavku da se, pored područja ekološke mreže upravlja i sa šumom i šumskim zemljištem u okviru zaštićenih područja (osim strogih rezervata prirode i Nacionalnih parkova), a na osnovu Programa gazdovanja šumama, u skladu sa utvrđenim zonama zaštite.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u smislu da su i Zakon o zaštiti prirode i Zakon o šumama u fazi izmjena i dopuna, a da istu oblast regulišu na različite načine, i da će biti potrebne dodatne konsultacije nadležnih organa radi usklađivanja istih.

3. Primjedba 3

Član 62 i stav koji se odnosi na „sakupljanje, branje i otkup šumskih plodova i gljiva“ je u koliziji sa članom 63 Zakona o šumama koji tretira uslove za korišćenje nedrvenih šumskih proizvoda.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u smislu da su i Zakon o zaštiti prirode i Zakon o šumama u fazi izmjena i dopuna, a da istu oblast regulišu na različite načine, te da će biti potrebne dodatne konsultacije nadležnih organa radi usklađivanja istih.

4. Primjedba 4

U članu 92 dodati odredbe za urgentnost u odlučivanju Agencije za zaštitu životne sredine, jer se kroz praksu pokazalo da je u vanrednim situacijama (požari, kalamiteti štetnih insekata, izvale i sl.) potrebna hitna reakcija. U tom smislu, ukoliko je to moguće u okviru Zakona, potencirati urgentnost u odlučivanju Agencije.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u dijelu da je potrebno da se uspostavi sistem bržeg reagovanja u hitnim situacijama, odnosno, bržeg dobijanja dozvole od strane Agencije. Predlog stava će biti formulisan naknadno.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARTSVA I VODOPRIVREDE, DIREKTORAT ZA ŠUMARSTVO, LOVSTVO I DRVNU INDUSTRIJU, DIREKCIJA ZA LOVSTVO

Predstavnik Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Miloš Janković dostavio je 9 primjedbi, od kojih je prihvaćena 1, djelimično prihvaćeno 5, a nije prihvaćeno 3 primjedbe.

1. Primjedba 1

U članu 23 poslije stava 2 dodati novi stav koji glasi:

„U nacionalnom parku su dozvoljeni zahvati i aktivnosti kojima se ne ugrožava izvornost prirode.“

Ovaj stav daje adekvatniji i sveobuhvatniji opis aktivnosti u nacionalnim parkovima, citiran je u cjelosti član 113 stav 3 hrvatskog Zakona o zaštiti prirode.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se odbija jer se ne vidi način kako bi ovaj stav unaprijedio predlog ovog člana, a postoji pravilo da sve što nije zabranjeno jeste dozvoljeno.

2. Primjedba 2

U članu 32, stav 8 alineja 6 (selektivno i ograničeno koristiti prirodne resurse) izmijeniti na sljedeći način:

„vršiti zahvate i aktivnosti, u skladu sa principima pametnog korišćenja i kontrole ekološke ravnoteže.“

Alineja koju predlažemo daje obuhvatniji opis aktivnosti i u skladu je sa opisom iz Ramsarske konvencije i krovnih direktiva iz ove oblasti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se odbija zbog nedovoljne preciznosti. U slučaju prihvatanja, bilo bi neophodno definisati principe.

3. Primjedba 3

Član 44 treba uskladiti sa niže navedenim obrazloženjem, a po potrebi neke stavove i brisati.

Stav 4 bi trebao da glasi:

„Svi upravljači ili korisnici koji na lokalitetima sa kojima upravljaju ili gazduju sadrže dijelove ekološke mreže su dužni da primijene smjernice koje važe za područja ekološke mreže.“

Buduća područja ekološke mreže će se sasvim sigurno na pojedinim lokalitetima poklapati kako sa šumskim područjima, odnosno gazdinskim jedinicama, tako i sa ustanovljenim lovištima. Kada se za jednu gazdinsku jedinicu donese Program gazdovanja šumama, on će sadržati sve potrebne mjere i aktivnosti koje se sprovode na dijelu koji obuhvata prostor ekološke mreže, ali tim šumama gazduje organ naležan za gazdovanje šumama, pa se ne mogu izdvajati dijelovi gazdinske jedinice i davati na gazdovanje ili upravljanje nekom drugom subjektu. Isto važi i za lovišta, kada se donese Lovna osnova, ona je donijeta za prostor čitavog lovišta, i ista će sadržati sve potrebne mjere i aktivnosti koje se sprovode na dijelu koji obuhvata prostor ekološke mreže, a pojedini dijelovi istog lovišta ne mogu se segmentisati i davati na gazdovanje ili upravljanje nekom drugom subjektu, jer lovištima gazduju zakonski korisnici lovišta.

U vezi sa tim, potrebno je izmijeniti i član 56 koji je poveznica na ovaj član.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u smislu da su i Zakon o zaštiti prirode i Zakon o šumama u fazi izmjena i dopuna, a da istu oblast regulišu na različite načine, i da će biti potrebne dodatne konsultacije nadležnih organa radi usklađivanja istih.

4. Primjedba 4:

U članu 50 stav 1 i 2 treba dopuniti na sljedeći način:

„Studiju može da izrađuje pravno lice koje je upisano u Centralni registar privrednih subjekata za obavljanje djelatnosti izrade studija i stručnih analiza iz oblasti zaštite prirode i koje ima najmanje jedno zaposleno lice sa visokom stručnom spremom (VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja) iz oblasti bioloških nauka, uz obavezno učešće u radu (radna grupa ili komisija) lica iz oblasti biotehničkih nauka (šumarstvo) istog nivoa klasifikacija, ukoliko se radi o planovima i programima iz oblasti šumarstva i lovstva.

Studiju može da izrađuje i fizičko lice koje ima visoku stručnu spremu (VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja) iz oblasti bioloških nauka i najmanje pet godina iskustva u struci na istim ili sličnim poslovima ili odgovarajuće naučno zvanje, iz oblasti bioloških nauka, uz obavezno učešće u radu (radna grupa ili komisija) lica iz oblasti biotehničkih nauka (šumarstvo) istog nivoa klasifikacija, ukoliko se radi o planovima i programima iz oblasti šumarstva i lovstva.“

Za planove i programe iz oblasti šumarstva i lovstva za koje se sprovodi ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu, u izradi Studije o ocjeni prihvatljivosti, pored lica iz oblasti bioloških nauka, mora učestvovati (makar kao član komisije ili radne grupe) i najmanje jedno lice iz oblasti biotehničkih nauka (šumarstvo).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

5. Primjedba 5

Predlažemo da se u članu 59 stav 14 izbriše.

Stav 15 treba promijeniti na sljedeći način: „Za područja ekološke mreže koja se nalazi na šumskim područjima ili su dio tih područja, gazduje se u skladu sa planovima i programima gazdovanja šumama.“

Poslije tog stava treba dodati novi stav koji glasi: „Za područja ekološke mreže koja se nalazi na područjima lovišta ili su dio tih područja, gazduje se u skladu sa planskom dokumentacijom iz oblasti lovstva.“

Smatramo da je stav 14 za koji je predloženo brisanje suvišan, jer su gornjim stavovima obuhvaćeni svi planovi.

Predloženim stavovima daje se preciznije određenje gazdovanja sa šumama i lovištima na područjima ekološke mreže.

Što se tiče „Plana upravljanja za područja ekološke mreže koja se ne nalaze u zaštićenom području“, na planove gazdovanja šumama i lovištima saglasnost daje ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u smislu da su i Zakon o zaštiti prirode i Zakon o šumama u fazi izmjena i dopuna, a da istu oblast regulišu na različite načine, i da će biti potrebne dodatne konsultacije nadležnih organa radi usklađivanja istih.

6. Primjedba 6

U članu 75 predlažemo da se na početku dodaju sljedeći stavovi:

„Održivo korišćenje divljih vrsta čije se sakupljanje, odnosno uzimanje iz prirode sprovodi uz primjenu mjera upravljanja i zaštite, vrši se na osnovu posebnih propisa iz oblasti šumarstva i lovstva, kao i planova gazdovanja donesenih na osnovu posebnih propisa iz navedenih oblasti ili propisa donesenih na osnovu ovog zakona.“

„Organ nadležan za poslove oblasti šumarstva i lovstva, osigurava praćenje stanja očuvanosti divljih vrsta od interesa, koja je predmet posebnih propisa iz tih oblasti i vodi evidenciju o načinu i količini korišćenja i o tome podnosi izvještaj.“

U predlogu su citirani stavovi 1 i 3 člana 62 hrvatskog Zakona o zaštiti prirode, smatramo da je na ovaj način korektnije uspostavljen odnos između Zakona o zaštiti prirode i zakona koji se bave pitanjima šumarstva i lovstva.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u smislu da su i Zakon o zaštiti prirode i Zakon o šumama u fazi izmjena i dopuna, a da istu oblast regulišu na različite načine, te će biti potrebne dodatne konsultacije nadležnih organa radi usklađivanja istih.

7. Primjedba 7

U članu 87 poslije stava 2 dodati novi stav koji glasi: "S obzirom na populacijske nivoe, geografsku rasprostranjenost i stopu reprodukcije, lovne vrste ptica mogu da budu predmet lova, u skladu u zakonom koji se uređuje divljač i lovstvo, na principima pametnog korišćenja i kontrole ekološke ravnoteže dotičnih vrsta."

Predlog ovog stava je ustvari djelimična transpozicija člana 7 Direktive o pticama. Takođe, predlog da to bude novi stav 3 je iz razloga što je prije stavova o kojima je govori o prodaji i transportu divljih vrsta ptica, da bi se te radnje mogli vršiti, ptice moraju biti uhvaćene ili odstrjeljene.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u smislu da su i Zakon o zaštiti prirode i Zakon o divljači i lovstvu u fazi izmjena i dopuna, a da istu oblast regulišu na različite načine, i da će biti potrebne dodatne konsultacije nadležnih organa radi usklađivanja istih.

8. Primjedba 8

U članu 90 izmijeniti stav 1 tako da glasi: „Crvene liste divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva utvrđuje Agencija na osnovu međunarodnih crvenih lista i relevantnih naučnih podataka prema stepenu ugroženosti, rasprostranjenosti, brojnosti populacije i drugim karakteristikama pojedinačnih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i lovstva i naučnih institucija koje se bave proučavanjem divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva."

Smatramo da je u procesu pripreme Crvene liste nužno da učestvuju sve institucije koje se bave poslovima zaštite prirode i ostalih povezanih oblasti (poljoprivrede, šumarstvo, ribarstvo, lovstvo...) a na osnovu relevantnih međunarodnih i nacionalnih naučnih podataka.

Međunarodna Crvena lista je naravno glavna osnova za pripremu nacionalne, ali je nužno da se u proces uključe sve kompetetne institucije i pojedinci.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u smislu da su i Zakon o zaštiti prirode i Zakon o šumama u fazi izmjena i dopuna, a da istu oblast regulišu na različite načine, i da će biti potrebne dodatne konsultacije nadležnih organa radi usklađivanja istih.

9. Primjedba 9

U članu 104 stavove 4 i 5 zamijeniti jednim stavom koji glasi: „Monitoring sprovede Agencija, upravljači zaštićenih prirodnih dobara koji ispunjavaju uslove u pogledu kadra i opreme, organ nadležan za gazdovanje šumama i lovištima, korisnici lovišta i NVO koje učestvuju u očuvanju zaštite prirode.“

Zakon o šumama i Zakon o divljači i lovstvu, sa svojim pratećim podzakonskim aktima propisuju načine i metode prikupljanja, kako podataka o šumama i šumskim sastojinama, tako i o divljači. Samim tim, organi i organizacije koji gazduju sa tim područjima i resursima su dužni da ih prikupljaju i obrađuju. Ove organizacije su nepohodan činilac u procesu monitoringa, kadrovski su osposobljeni i odlični poznavaoци terena, kretanja i navika divljači, na prostorima sa kojim gazduju.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Članom 104 je već predviđeno da za pojedine poslove iz programa monitoringa Agencija može angažovati pravna i fizička lica koja ispunjavaju uslove u pogledu kadra i opreme.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE, DIREKCIJA ZA ŠUMARSTVO

Predstavnik Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ranko Kankaraš dostavio je 4 primjedbe, od kojih je djelimično prihvaćena 1, a nije prihvaćeno 3 primjedbe.

1. Primjedba 1

U članu 19 poslije stava 4 dodati stav „Ukoliko se dokumenti iz stave 1 ovog člana odnose na šume, Agencija za zaštitu životne sredine dostavlja zahtjev Biotehničkom fakultetu, Centru za šumarstvo, radi pribavljanja mišljenja o uslovima i smjernicama zaštite prirode“.

Obzirom da Agencija ne posjeduje stručne kadrove iz oblasti šumarstva, smatramo za potrebno da stručnjaci Biotehničkog fakulteta, akademskog profila šumarskih nauka, učestvuju u izdavanju uslova i smjernica zaštite prirode kada su u pitanju šumski ekosistemi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Agencija za zaštitu životne sredine daje uslove i smjernice sa aspekta zaštite biodiverziteta, a za potrebe adekvatnog upravljanja šumom kao ekosistemom.

2. Primjedba 2

U članu 32 stav 6, izmijeniti alineju 6 tako da glasi: „koristiti prirodni resurs u skladu sa uslovima i smjernicama zaštite prirode za zaštićena područja“.

Na predloženi način se jača institut „uslova i smjernica zaštite prirode“, kao i uloga i značaj institucija koje ih izdaju. U suštini, isto znači kao i postojeća formulacija u tekstu Nacrta (selektivno i ograničeno), a norma se materijalizuje.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Za korišćenje prirodnih resursa nisu uvijek preduslov uslovi i smjernice, već mogu biti i dozvole. Mogućnost daljeg unaprijeđivanja ovog člana će biti razmotrena.

3. Primjedba 3

U članu 50 treba dodati stav 2 koji glasi: „Ukoliko se radi o studiji koja se odnosi na šumske ekosisteme, pravno lice treba da ima najmanje dva zaposlena lica sa visokom stručnom spremom (jedno lice VII-2 nivo kvalifikacije i jedno lice VII-1 nivo kvalifikacije) iz oblasti šumarskih nauka”.

Imajući u vidu kompleksnost studija koje se odnose na šumske ekosisteme koji su najsloženiji prirodni ekosistemi na zemlji, neophodno je propisati učešće lica šumske struke u izradi studija.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Stav će biti dopunjen u dijelu da se pored bioloških nauka u izradi studije mora angažovati i stručno lice iz oblasti šumarstva.

4. Primjedba 4

U članu 75 brisati stavove 5, 7 i 8 i izmijeniti stav 12 na način da se izbacuje bliže propisivanje uslova za korišćenje i sakupljanje divljih vrsta životinja, biljaka i gljiva, koje se mogu stavljati u promet u komercijalne svrhe sa količinama koje se mogu koristiti i stavljati u promet.

Svrha donošenja Zakona o zaštiti prirode je uspostavljanja režima zaštite i ograničenja u pogledu zaštite za zaštićene vrste i područja, a ne reglisanje komercijalnog korištenja divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva (u koje spadaju i drvenjaste biljne vrste, kao i jednogodišnje zeljaste biljne vrste i na kraju samonikle gljive).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakon o zaštiti prirode štiti divlje vrste iz razloga da korišćenjem divljih vrsta može doći do ugrožavanja njihove populacije, te se odredbama ovog Zakona ta neželjena situacija može izbjeći.

OPŠTINA KOLAŠIN, SEKRETARIJAT ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Predstavnik Sekretarijata za zaštitu životne sredine, Mile Glavičanin dostavio je 13 primjedbi od kojih je prihvaćeno 3, djelimično prihvaćena 1, a nije prihvaćeno 2 primjedbe.

1. Primjedba 1

Član 7 tačke 21, 22, 23 objediniti jer se govori se o istom terminu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U Nacrtu zakona je ispravljena greška kod tačke 21. U pitanju je genetički materijal, a ne resurs. Alineje 22. i 23. su različite definicije i pojmovi genetičkih resursa, te se iste ne mogu objediniti.

2. Primjedba 2

Član 11 koji se odnosi na vrste dokumenata zaštite prirode izmijeniti. U praksi je da se za ova dokumenta traže i izdaju uslovi i smjernice zaštite prirode, što nije potrebno. Uslovi i smjernice se upravo propisuju iz ovih dokumenata zaštite.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakon o zaštiti prirode ne predviđa dobijanje uslova i smjernica za izradu dokumenata zaštite prirode iz razloga da su ti dokumenti usmjereni na zaštitu prirode te njihova primjena ne može ugroziti stanje prirode.

3. Primjedba 3

U članu 14 propisati da se Lokalni akcioni plan za biodiverzitet donosi na period od 10 godina, Izvještaj o realizaciji da se dostavlja Agenciji godišnje od strane nadležnog organa lokalne uprave, a ne samouprave. Isto, da se šalje na saglasnost Ministarstvu zbog provjere uskladenosti sa Strategijom. Period od 10 godina isti kao za Strategiju biodiverziteta. Izvještavanje ima smisla samo ako je godišnje, dvogodišnje kao državni izvještaj ili na kraju isteka plana. Organ lokalne uprave, tj. Sekretarijat izrađuje Izvještaj.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se djelimično prihvata u dijelu da se trajanje lokalnog akcionog plana produžava na 10 godina, iz razloga bolje usklađenosti sa Nacionlanom strategijom, dok konačan odgovor na primjedbu u vezi perioda izvještavanja će biti određen na dvije godine.

4. Primjedba 4

Član 34, stav 4 izbrisati ili izmijeniti. U stavu 5 treba da stoji najmanje 30 dana. Nemoguće je sve vlasnike nepokretnosti pisano obavijestiti u tako kratkom roku jer je nekada broj parcela preko 1000 a broj vlasnika više hiljada, imajući u vidu da nekada ima i po 10 i više vlasnika na jednoj parceli ili njihovih nasljednika koji obično ne žive na tom prostoru.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U članu 34, stav 4 je dat rok na 20 dana za trajanje javne rasprave (javni uvid), dok se vlasnik nepokretnosti o namjeri stavljanja pod zaštitu područja obavještava prije javnog uvida u akt o proglašavanju zaštićenog područja i studiju zaštite. Samim tim, Zakonom nije predviđen rok obavještavanja vlasnika nepokretnosti o normi na koju je data primjedba.

5. Primjedba 5

Član 35 stav 4 Izbrisati "na predlog jedinica lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi" - Vlada, Agencija, NVO, građani, mogu sami predložiti uspostavljanje ove vrste zaštite.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Smatramo da je ovaj model adekvatan iz razloga da je jedinica lokalne samouprave organ nadležan za proglašavanje zaštićenih područja. Sva zainteresovana javnost, kao i stručne institucije, mogu kao i do sada preko nadležnog organa jedinice lokalne samouprave ili Ministarstva podnijeti zahtjev za izradu Studije zaštite čime se pokreće postupak proglašavanja zaštićenog područja.

6. Primjedba 6

Član 40 stav 1- područja se mogu koristiti na osnovu prostornog plana. Ovo je dovoljna formulacija jer propisi iz oblasti planiranja prostora ne prepoznaju plan posebne namjene za zaštićena područja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Direktorat odgovoran za pripremu prostornih planova posebne namjene (PPPN) je odgovoran za pripremu PPPN-a za nacionalne parkove, a svaki prostorni plan koji se pripremi za određenu oblast mora sadržati informaciju i plan korišćenja zaštićenog područja, ukoliko je to zaštićeno područje obuhvaćeno PPPN-om. S tim u vezi, stav 1, člana 40 će ostati nepromijenjen.

7. Primjedba 7

U članu 56 stav 1 dodati „i koji ima obezbijedena finansijska sredstva za sprovođenje plana/programa upravljanja“. Finansije su obavezne ne samo za plate zaposlenih već i za sprovođenje plana/programa. Često se dešava da Jedinice lokalne samouprave u budžetu ne opredijele sredstva za upravljanje, a proglašavaju zaštićena područja i odrede upravljača koji nema ni kadra ni finasija.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U Studiji zaštite se daje okvirna finansijska sredstva potrebna za sprovođenje akta o proglašavanju zaštićenog područja kako bi budući upravljač mogao na vrijeme da obezbijedi finansijska sredstva. Finansiranje izrade Planova upravljanja i programa upravljanja ne mora biti iz budžeta jedinice lokalne samouprave, već može biti iz donacija i drugih izvora finansiranja propisanih članom 58 ovog Nacrta zakona.

8. Primjedba 8

Član 56, stav 2 - ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo, odnosno organ lokalne uprave, promijeniti ili definisati.

Dešava se da je upravo organ lokalne uprave upravljač nekog zaštićenog područja. Može zakonom i da se ukine mogućnost upravljanja od strane organa uprave u opštini jer taj organ daje saglasnost na plan upravljanja koji sam izrađuje. Tu se javlja pravni problem. Takođe, upravni nadzor ne može da vrši organ uprave, a istovremeno je upravljač. Možda je najbolje da samo Ministarstvo utvrđuje ispunjenost uslova.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakon ne predviđa da organ lokalne uprave upravlja zaštićenim područjem, ali je u pojedinim Aktima o proglašavanju zaštićenog područja definisan organ lokalne uprave kao privremeni upravljač do momenta formiranja upravljača.

9. Primjedba 9

Član 56 stav 4 - upravljač zaštićenog područja određuje se aktom o proglašavanju zaštićenog područja. Predlaže se brisanje ovog stava. Dešava se da upravljač izgubi status pravnog lica, ode u stečaj, vremenom ne ispunjava uslove propisane Pravilnikom ili ne izvršava obaveze koje mu je povjerila Opština ili Vlada.

Stoga, potrebno je da se odnos između osnivača zaštićenog područja i Upravljača reguliše ugovorom/sporazumno na određeni period.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Definisanje upravljača u procesu proglašavanja je važan aspekt za adekvatno upravljanje tek proglašenog zaštićenog područja. Naime, neophodno je da se nakon proglašavanja odmah krene u proceduru pripreme službi, strateških dokumenata koje su obaveze upravljača.

10. Primjedba 10

Član 57 stav 2 - umjesto riječi "ovog člana" izmijeniti u "ovog zakona" - štamparska greška.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

11. Primjedba 11

U članu 59 stav 2 - Plan upravljanja donosi se na period od 5 ili 10 godina. Izmijeniti samo na 10 godina. Ostaje mogućnost revizije po potrebi bilo kada. Na ovaj period se donose i strateška dokumenta Vlade, Lokalni plan za biodiverzitet itd.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U daljem radu na Zakonu, ovo pitanje će biti razmotreno.

12. Primjedba 12

U članu 59 oko izrade i izvještavanja o godišnjem programu upravljanja, izbaciti nadležnosti Agencije. Agencija je već dala saglasnost na Plan upravljanja, a program mora biti usaglašen sa njim.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje: Upravljači će biti u ovabezi da javno objave Izvještaj o realizaciji godišnjih programa upravljanja. Na taj način će Agencija i javnosti imati uvid u rezultate istraživanja sprovedenih na teritoriji zaštićenog područja.

13. Primjedba – komentar 13

U okviru prelaznih i završnih odredbi dodati određeni stav kojim bi se neka zaštićena područja koja se nalaze na teritoriji dvije ili više opština vratila Vladi na upravljanje. U praksi se pokazala loša i neekonomična saradnja između jedinica lokalne samouprave kada treba zajedno da proglase ili upravljaju pojedinim područjima. Ta saradnja se neće uspostaviti ili promijeniti preko noći, tako da treba uvažiti ovaj novi zakon u tom smislu, a započete ili završene postupke koji ne funkcionišu ili su neracionalno koncipirani, vratiti Vladi u nadležnost. Primjeri su Komovi, Sinjavina, Rijeka Zeta. Ne treba ovim zakonom dozvoliti da Sinjavina bude

regionalni park prirode na teritoriji 4 opštine, da akt o proglašenju donose 4 opštine, da opštine odredjuju 4 upravljača, 4 plana a zatim 4 programa. Model je pravno tesko naći ali vjerujem da postoji.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Model koji se ovom primjedbom predlaže je i promijenjen Zakonom o zaštiti prirode iz 2016. godine, s obzirom da je pokazao nedostatke u praksi.

OPŠTINA KOTOR, SEKRETARIJAT ZA ZAŠTITU PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE

Predstavnica Sekretarijata za zaštitu prirode i kulturne baštine, Opštine Kotor, Marina Krivokapić dostavila je 10 primjedbi od kojih je prihvaćena 1, djelimično prihvaćene 2, a nije prihvaćeno 7 primjedbi.

1. Primjedba 1:

Član 29, stav 1 Nacrta Zakona glasi "Postupak proglašavanja zaštićenih područja pokreće se zahtjevom za izradu stručne studije (u daljem tekstu: studije zaštite)". Nadalje, stavom 2 istog člana je propisano "Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi Ministarstvo, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave".

Mišljenja smo da je ovim članom potrebno definisati proceduru podnošenja Zahtjeva za izradu Studije zaštite od strane stručnih institucija. Na primjer, u vezi sa proglašavanjem zaštićenih morskih područja za koja Institut za biologiju mora na osnovu stručnih analiza predlaže zaštitu određenih područja u moru.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Članom 29 Nacrta zakona, kao i po sadašnjem rješenju u važećem zakonu, zahtjev za izradu stručne studije podnosi Ministarstvo ili nadležni organ lokalne samouprave. Smatramo da je ovaj model adekvatan, iz razloga da navedeni organi predstavljaju organe nadležne za proglašavanje zaštićenih područja. Sva zainteresovana javnost, kao i stručne instiucije, mogu kao i do sada preko Ministarstva ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave podnijeti zahtjev za izradu Studije zaštite.

2. Primjedba 2

Članom 29, stav 4 Nacrta zakona propisano je "Sredstva za izradu studije zaštite obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore, fondova Evropske unije, donacija međunarodnih organizacija i drugih izvora u skladu sa ovim zakonom". Nadalje, član 36, stav 7 Nacrta zakona glasi "Sredstva za izradu studije revizije se obezbjeđuju u skladu sa članom 29, stav 4 ovog zakona".

Potrebno je član dopuniti, tako da glasi " Sredstva za izradu studije zaštite obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore, budžeta jedinice lokalne samouprave, fondova Evropske unije, donacija međunarodnih organizacija i drugih izvora u skladu sa ovim zakonom ".

Takođe, potrebno je precizno definisati način obezbjeđivanja sredstava za izradu Studije zaštite i Studije revizije za zaštićena prirodna dobra koja se nalaze na području više jedinica lokalne samouprave.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje: Biće precizirano ko obezbjeđuje sredstva u odnosu na područje koje je proglašeno od strane Vlade ili opštine.

3. Primjedba 3:

Član 33, stav 3 Nacrta zakona glasi "Radi sprječavanja ugrožavanja zaštićenog područja, aktom o proglašavanju zaštićenog područja može se odrediti zaštitni pojas sa mjerama njegove zaštite".

Prethodno, članom 32, stav 10 propisano je "Zaštitni pojas iz stava 9 ovog člana može se odrediti u cilju sprječavanja odnosno ublažavanja spoljnih faktora koji mogu uticati negativno na zaštićeno područje kao što su: otpadne vode, čvrsti otpad, invazivne vrste, nelegalna gradnja, turizam, spiranje pesticida, herbicida i drugih hemikalija, požari, pošumljavanje neautohtonim biljnim vrstama i drugim mogućim faktorima".

Potrebno je preciznije definisati pojam zaštitnog pojasa, odnosno jasno definisati mjere njegove zaštite, zabrane i ograničenja unutar istog koja proističu proglašenjem zaštićenog područja i mogućnost eventualnih naknada, proceduru izdavanja dozvola za radnje i aktivnosti unutar istog.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Funkcija zaštitnog pojasa je jasno definisana Nacrtom zakona, tj. radi sprečavanja ugrožavanja zaštićenog područja, dok se mjere zaštite, odnosno dozvoljene, ograničene ili zabranjene radnje utvrđuju na osnovu Studije zaštite i donošenjem Akta o proglašavanju zaštićenog područja.

4. Primjedba 4:

Član 34, stav 4 Nacrta Zakona glasi "Predlagač akta o proglašavanju zaštićenog područja dužan je da u pisanoj formi, obavijesti vlasnike nepokretnosti o namjeri stavljanja pod zaštitu područja i omogućiti uvid u predlog akta o proglašavanju zaštićenog područja i studiju zaštite".

Imajući u vidu primjere proglašavanja i revizije zaštićenih područja na kojima nepokretnu imovinu ima veliki broj vlasnika, za koje je u mnogo slučajeva nemoguće utvrditi adresu, predlažemo izmjenu ovog člana, tako da glasi " Predlagač akta o proglašavanju zaštićenog područja dužan je da obavijesti vlasnike nepokretnosti o namjeri stavljanja pod zaštitu područja putem sredstava javnog informisanja i omogućiti uvid u predlog akta o proglašavanju zaštićenog područja i studiju zaštite".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da proglašavanje zaštićenog područja pored benefita, donosi i ograničenja i zabrane po pitanju raspolaganja imovinom, a što je ustavom zaštićena kategorija, nemoguće je da se obavješćavanje obavi drugačijim putem, osim da se vlasnici nepokretnosti neposredno upoznaju na način propisan Nacrtom zakona.

5. Primjedba 5:

Član 39 stav 1 Nacrta zakona glasi "Zaštićena područja i područja pod preventivnom zaštitom upisuju se u registar". Nadalje, stavom 4 istog člana je propisano "Kartografski prikaz sa ucrtanim granicama, zonama i režimima zaštite i oznakom lokacije zaštićenog područja donosilac akta iz člana 35 ovog zakona dostavlja Agenciji, radi upisa ili brisanja u registar i organu uprave nadležnom za poslove katastra i obavještenje o objavljivanju akta o proglašavanju/reviziji, odnosno prestanku zaštite u „Službenom listu Crne Gore“, odnosno „Službenom listu Crne Gore-opštinski propisi“ u roku od deset dana od dana objavljivanja akta."

S obzirom da se u registar upisuju zaštićena područja i područja pod preventivnom zaštitom i da se iz registra vrši brisanje istih kada se utvrdi da je zaštićeno područje izgubilo odlike zbog kojih je proglašeno zaštićenim područjem, potrebno je član dopuniti, tako da glasi "Kartografski prikaz sa ucrtanim granicama, zonama i režimima zaštite i oznakom lokacije zaštićenog područja donosilac akta iz člana 35, člana 36, člana 37 i člana 38 ovog zakona dostavlja Agenciji, radi upisa ili brisanja u registar i organu uprave nadležnom za poslove katastra i obavještenje o objavljivanju akta o proglašavanju/reviziji, odnosno prestanku zaštite u „Službenom listu Crne Gore“, odnosno „Službenom listu Crne Gore-opštinski propisi“ u roku od deset dana od dana objavljivanja akta.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Donosioci akta su navedeni u članu 35 i isti se odnose na ostale pomenute članove.

6. Primjedba 6:

Član 47 stav 4 Nacrta zakona glasi " Za planove i programe za koje se sprovodi postupak strateške procjene uticaja na životnu sredinu i za projekte za koje se sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, postupak ocjene prihvatljivosti sprovodi se u okviru tih postupaka".

Član 48 stav 1 Nacrta zakona glasi " Organ nadležan za pripremu plana i programa za koje se ne sprovodi postupak strateške procjene uticaja, odnosno pravno lice ili preduzetnik koji podnosi zahtjev za davanje saglasnosti na projekat (u daljem tekstu: nosilac projekta) za koji se ne sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, dužan je da podnese zahtjev o potrebi sprovođenja glavne ocjene Agenciji".

Član 48 stav 2 Nacrta zakona glasi " Za planove i programe za koje se sprovodi postupak strateške procjene uticaja na životnu sredinu, zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Agenciji, odnosno organu lokalne uprave nadležnom za poslove zaštite životne sredine, prije donošenja odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu ".

Član 48 stav 4 Nacrta zakona glasi " Za projekte za koje se obavezno sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, zahtjev iz stava 1 ovog člana, podnosi se prije pokretanja postupka procjene uticaja".

Potrebno je usaglasiti navedene članove i jasno definisati za koje planove i programe se sprovodi postupak ocjene prihvatljivosti, odnosno za koje projekte i planove se podnosi Zahtjev o potrebi sprovođenja glavne ocjene.

Mišljenja smo da je potrebno cjelokupan postupak ocjene prihvatljivosti jasnije definisati.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu i Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu su određeni planovi i programi, odnosno detaljno navedeni projekti za koje se radi strateška, tj. procjena uticaja, stoga isto nije potrebno definisati i ovim Zakonom. U slučaju planova, programa i projekata koji ne podliježu strateškoj procjeni i procjeni uticaja na životnu sredinu, a radi se o područjima ekološke mreže, postupak je detaljno objašnjen članom od 47 do 53.

7. Primjedba 7:

Članom 56 Nacrta zakona definisane su odredbe koje se tiču "Upravljača zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže".

Predlažemo da se ovaj član dopuni na način da se definiše "struktura Upravljača za zaštićena prirodna dobra koja se nalaze na području više jedinica lokalne samouprave", sa obavezom integralnog upravljanja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Nacrtom zakona je predviđeno da se za zaštićeno područje koje se nalazi na teritoriji više Opština određuje jedan upravljač, upravo zbog integralnog upravljanja.

8. Primjedba 8:

Član 59 stav 20 Nacrta zakona glasi "Godišnji program upravljanja izrađuje i donosi upravljač, uz saglasnost Ministarstva, odnosno nadležnog organa lokalne uprave, i prethodno pribavljeno mišljenje Agencije".

Član 59, stav 21 Nacrta Zakona glasi "Godišnji program upravljanja dostavlja se Ministarstvu, odnosno nadležnom organu lokalne uprave do 31. oktobra tekuće godine za narednu godinu".

Član 59, stav 22 Nacrta Zakona glasi "Izvještaj o realizaciji godišnjeg programa upravljanja upravljač dostavlja Ministarstvu, odnosno nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji do 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu".

Definisati nadležnost lokalnih samouprava u vezi sa davanjem saglasnosti na godišnje programe upravljanja i dostavljanja Izvještaja o realizaciji istih za zaštićena prirodna dobra koja se nalaze na području više jedinica lokalne samouprave

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U toku daljeg rada na izradi Zakona će ovo pitanje će biti uređeno.

9. Primjedba 9:

Članom 108 Nacrta zakona je propisano da se sredstva za zaštitu prirodnih dobara koje proglašava Skupština i Vlada obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore. Potrebno je precizno definisati šta se finansira iz budžeta lokalnih samouprava za upravljanje zaštićenim prirodnim dobrima koja se nalaze na području više jedinica lokalne samouprava, odnosno jasno definisati finansiranje za izradu Studije zaštite, izradu Studije revizije, za sprovođenje mjera i aktivnosti koje proističu iz Plana upravljanja i realizaciju ostalih aktivnosti u okviru upravljanja u tim zaštićenim područjima.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Finansiranje izrade Studije zaštite je definisano članom 29, a Studije revizije članom 39 Nacrta zakona. Što se tiče plana upravljanja, članom 60 je definisano da se Planom upravljanja definišu aktivnosti kao i izvori njihovog finansiranja.

10. Primjedba 10:

Član 68 stav 2 Nacrta zakona glasi "Vlasnik nepokretnosti podnosi upravljaču zahtjev o naknadi štete uz koji se prilažu dokazi o umanjenju prihoda koje je mogao ostvariti u momentu proglašavanja zaštićenog područja ili koje je mogao ostvarivati, a koje proističe iz ograničenja proisteklih proglašavanjem zaštićenih područja".

Potrebno je propisati i precizno definisati šta Zahtjev iz ovog člana treba da sadrži, odnosno jasno definisati način utvrđivanja obima prihoda koje vlasnik nepokretnosti može ostvariti u momentu proglašavanja zaštićenog područja i kriterijume na osnovu kojih se definiše visina naknade štete.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U toku daljeg rada na izradi Zakona ovo pitanje će biti uređeno i usklađeno.

NVO CENTAR ZA ZAŠTITU I PROUČAVANJE PTICA

Centar za zaštitu i proučavanje ptica dostavilo je 20 primjedbi, od kojih je prihvaćeno 5, djelimično prihvaćeno 6, a nije prihvaćeno 9 primjedbi.

1. Primjedba 1

Predlažemo da se član 10 dopuni stavom 3 tako da glasi: Nevladine organizacije mogu pokrenuti postupak proglašenja zaštićenih područja, izraditi Studije zaštite, imati status upravljača zaštićenim područjem kao i vršiti poslove monitoringa biodiverziteta u skladu sa svojim stručnim kvalifikacijama.

Predloženi nacrt samo deklarativno informiše o saradnji sa nevladinim sektorom onemogućujući konkretno učešće organizacija civilnog društva u dijelu inicijativa za izradu studija zaštite, statusa upravljača i vršenja monitoringa biodiverziteta. Kao što je poznato deklarativna saradnja sa NVO sektorom treba da evoluirala sa zajedničkih sastanaka, dijaloga, konferencija i okruglih stolova, na konkretne aktivnosti i pružanje povjerenja u obavljanje stručnih poslova u kojem su organizacije voljne i kompetentne pomoći. Praksa iz zemalja EU govori u prilog tome da saradnja vladinog i nevladinog sektora počiva na povjerenju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti posebno u pogledu upravljanja zaštićenim područjima u čijem je interesu stručnost i zaštitarstvo. Primjeri iz regiona kao npr. u Sloveniji govore u prilog da ornitološke organizacije sasvim uspješno upravljaju strogim rezervatima prirode, a speleološka društva i naučno-istraživačke organizacije zaštićenim pećinama. Na ovaj način se umanjuje trošak državnog budžeta jer se sredstva obično obezbjeđuju iz EU projekata u čemu postojeći upravljači u odnosu na civilni sektor nisu pokazali uspješnost.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne prihvata u smislu izmjene člana 10 Nacrta, u nastavku su obrazloženja za pojedinačne primjedbe: Članom 29 Nacrta zakona, kao i po sadašnjem rješenju u važećem zakonu, predviđeno je da zahtjev za izradu stručne studije podnosi Ministarstvo ili nadležni organ lokalne samouprave. Smatramo da je ovaj model adekvatan, iz razloga da navedeni organi predstavljaju organe nadležne za proglašavanje zaštićenih područja. Sva zainteresovana javnost, kao i stručne institucije, mogu kao i do sada preko Ministarstva ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave podnijeti zahtjev za izradu Studije zaštite.

Agencija za zaštitu životne sredine je u mogućnosti da prilikom izrade Studije zaštite angažuje eksperta van ove institucije, te samim tim nije ograničena na svoje zaposlene.

Takođe, u Zakonu nema ograničenja da nevladine organizacije ne mogu biti dio upravljača zaštićenim područjima koja se organizuju kao društva sa ograničenom odgovornošću.

Članom 104 Nacrta je definisano da pored Agencije, za pojedine poslove iz programa monitoringa, mogu se angažovati pravna i fizička lica koja ispunjavaju uslove u pogledu kadra i opreme.

2. Primjedba 2

Predlažemo dopunu člana 11, stav 1, alineja 6 - akcioni planovi za vrste.

Direktiva o staništima i Direktiva o pticama prepoznaju važnost izrade i primjene Akcionih planova za vrste u cilju obezbjeđivanja informacija o vrstama od značaja za zaštitu na nacionalnom i međunarodnom nivou i planiranju konkretnih aktivnosti u cilju njihove zaštite. Smatramo da ovi dokumenti trebaju biti prepoznati i u zakonskoj regulativi i to kao dokumenta zaštite prirode. Takođe, u okviru prelaznih i završnih odredbi treba odrediti rokove za izradu akcionih planova za vrste.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u dijelu da se Akcioni planovi za vrste uvrste kao dokumenti zaštite prirode, dok se ne prihvata dio za rokove jer nisu poznata stanja i brojnost određenih vrsta, kao ni spisak vrsta za koje je potrebno izraditi Akcioni plan.

3. Primjedba 3

Predlažemo izmjene člana 18, uvođenjem stavova 2, 3, 4 i 5 tako da glasi: "Pravno ili fizičko lice koje obavljanjem djelatnosti, radnji i aktivnosti pričinu štetu na zaštićenim vrstama biljaka, životinja i gljiva i prirodnim staništima, dužno je da sprovede mjere remedijacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje odgovornost za štetu u životnoj sredini. Pored obaveze iz stava 1 ovog člana pravno ili fizičko lice koje nedozvoljenim radnjama prouzrokuje štetu prema strogo zaštićenim vrstama dužno je istu nadoknaditi u skladu sa posebnim Pravilnikom koji donosi Ministarstvo. Pravno ili fizičko lice koje nedozvoljenim radnjama prouzrokuje štetu na lovnim vrstama (divljači), istu je dužno nadoknaditi u skladu sa Pravilnikom o cjenovniku za naknadu štete koju fizička i pravna lica pričinu u lovištu bespravnim lovom ili na bilo koji drugi bespravan način. Sredstva ostvarena od naknade štete iz stava 2 i 3 ovog člana za štetu prouzrokovanu na teritoriji zaštićenog područja pripadaju upravljaču zaštićenog područja. Sredstva ostvarena od naknade štete iz stava 2 i 3 ovog člana za štetu prouzrokovanu mimo teritorija zaštićenih područja i lovišta prihod su budžeta Republike Crne Gore, i koriste se za očuvanje i unapređenje životne sredine." U skladu sa postojećim članom 18 stav 1 neophodno je precizirati kaznenu (prekršajnu) odredbu u okviru člana 115, kako bi se bliže definisala dopunska mjera u slučaju da fizičko ili pravno lice ne izvrši mjere remedijacije.

Važeći Zakon o zaštiti prirode poznaje institut naknade štete koju zaštićena divlja životinja pričinu, dok se naknada štete koja se prouzrokuje u odnosu na zaštićene divlje vrste, deklarativno prepoznaje u okviru člana 18, koji upućuje na Zakon o odgovornosti za štetu u životnoj sredini. Međutim, ovom i odredbama samog zakona određuju se obaveze remedijacije, što je u praksi u ovom dijelu neizvodljivo.

Centar za zaštitu i proučavanje ptica se ranije obraćao Ministarstvu Inicijativama za izmjenu ovog zakona, u dijelu koji bi značio unošenje nove odredbe unutar glave VIII - Zaštita divljih vrsta. Detaljnijom analizom cjelokupnog zakona i opštih zaključaka o mogućnosti implementacije takve odredbe u praksi,

zaključujemo da bi iste bilo moguće uvesti izmjenama člana 18 nacrtu ovog zakona. Smatramo da bi uvođenjem direktnih novčanih obaveza uticali na prevenciju zabranjenih ponašanja, kojima bi na ovaj način osim zapriječivosti kazni propisanih krivičnopravnim odnosno prekršajnopравnim odredbama, eventualni počinioci bili dodatno i materijalno opterećeni.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U daljoj proceduri pripreme Zakona navedena primjedba će biti uređena u saradnji sa relevantnim institucijama.

4. Primjedba – sugestija 4

Dopuniti član 29:

Sugestija na stav 2: Zahtjev za izradu stručne podloge - Studije zaštite, može podnijeti i udruženje građana tj. nevladina organizacija koja se bavi zaštitom prirode kao i stručne institucije poput Univerziteta, Instituta za biologiju mora, Prirodnjačkog muzeja ili Nacionalnih parkova.

Sugestija na stav 3: Studiju zaštite može izraditi i podnosilac zahtjeva za izradu Studije zaštite ukoliko ima potrebna stručna znanja vezana za buduće zaštićeno područje.

Sugestija na stav 4: Sredstva za izradu studije obezbjeđuje se iz sredstava podnosioca zahtjeva za izradu stručne podloge.

Sugestija na stav 5: Studiju zaštite odobrava Agencija za zaštitu životne sredine bez posebne nadoknade.

Ako bi se predložene odredbe, iz nacrtu zakona, a koje se tiču izrade studije zaštite i statusa upravljača, usvojile, stvorili bi se uslovi za apsolutni monopol u izradi studija od strane organa uprave tačnije Agencije za zaštitu životne sredine, koja ne mora nužno biti inicijator niti mora imati sva potrebna stručna znanja za sve tipove staništa. Ukoliko bi se otvorila mogućnost izrade Studije i od strane drugih stručnih institucija ili organizacija uključujući i nevladine, teret izrade studije snosio bi inicijator a revalidaciju bi vršila Agencija čime bi se ostvario najveći procenat objektivnosti. Na taj način Studiju zaštite marinskog područja, izrađivao bi Institut za biologiju mora jer posjeduje najbolje stručne kvalifikacije za takav rad. Takođe bi studije mogao izrađivati Univerzitet CG, Nacionalni parkovi što je i logično u slučaju da se prepoznaju kvaliteti novog rezervata u granicama parka... Na ovaj način bi i mnoge nevladine organizacije, propisanih stručnih kvalifikacija za određenu oblast, mogle doprinijeti konkretnim radom na istraživanjima i proglašenju novih područja. Posebno je važno da proces revalidacije, Agencija za zaštitu životne sredine vrši bez nadoknade što je do sada bila glavna prepreka izradi studija za kanjon rijeke Cijevne, Šasko jezero i Ulcinjsku solanu. Pošto revalidacija studije spada u domen redovnih aktivnosti ovog organa to je izlišna finansijska nadoknada posebno jer je riječ o oblasti od javnog značaja.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Sugestija na stav 2 i 3- vidjeti iz Obrazloženja za Primjedbu 1. sugestija na stav 5 se ne prihvata jer nije prihvaćena sugestija na stav 3. Sugestija 4 se prihvata ali sa malom izmjenom da "Sredstva za izradu studije zaštite obezbjeđuje podnosilac zahtjeva".

5. Primjedba 5

Član 32 stav 10 izmijeniti tako da glasi: Zaštitni pojas iz stava 9 ovog člana mora se odrediti u cilju sprječavanja odnosno ublažavanja spoljnih faktora koji mogu uticati negativno na zaštićeno područje kao što su: otpadne vode, čvrsti otpad, invazivne vrste, nelegalna gradnja, turizam, spiranje pesticida, herbicida i drugih hemikalija, požari, pošumljavanje neautohtonim biljnim vrstama i drugim mogućim faktorima.

S obzirom na učestalost devastacije područja koja se nalaze u neposrednoj blizini zaštićenih i koje predstavljaju svojevrsne zaštitne pojaseve, smatramo neophodnim da se prilikom određivanja zona zaštite svakog zaštićenog područja obavezno odredi i zaštitni pojas.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U komunikaciji sa Agencijom koja izrađuje Studije koje određuju zaštitni pojas, došlo se do zaključka da zaštitni pojas nije uvijek moguće definisati za svako zaštićeno područje i za svaki tip zaštićenog područja (npr. spomenik prirode predstavljen u vidu jedne vrste ili gradskog parka).

6. Primjedba 6

Član 33 stava 3 izmijeniti tako da glasi: Radi sprječavanja ugrožavanja zaštićenog područja, aktom o proglašavanju zaštićenog područja mora se odrediti zaštitni pojas sa mjerama njegove zaštite.

S obzirom na učestalost devastacije područja koja se nalaze u neposrednoj blizini zaštićenih i koje predstavljaju svojevrsne zaštitne pojaseve, smatramo neophodnim da se Aktom o proglašavanju zaštićenog područja mora odrediti zaštitni pojas sa mjerama njegove zaštite.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Nije moguće za sva zaštićena područja odrediti zaštitni pojas, a po predloženom rješenju u Nacrtu zakona, ukoliko Studija zaštite pokaže da je neophodnost zaštitnog pojasa, isti se može odrediti.

7. Primjedba - sugestija 7

Dopuniti član 36:

Sugestija na stav 2: Zahtjev za reviziju može podnijeti i udruženje građana tj. nevladina organizacija koja se bavi zaštitom prirode kao i stručne institucije poput Univerziteta, Instituta za biologiju mora, Prirodnjačkog muzeja ili Nacionalnih parkova.

Sugestija na stav 3: Studiju revizije može izraditi organ uprave kao i udruženje građana tj. nevladina organizacija koja se bavi zaštitom prirode kao i stručne institucije poput Univerziteta, Instituta za biologiju mora, Prirodnjačkog muzeja ili Nacionalnih parkova, ukoliko imaju potrebna stručna znanja vezana za predmetno zaštićeno područje.

Ako bi se predložene odredbe, iz Nacrta zakona, a koje se tiču izrade studije revizije usvojile stvorili bi se uslovi za apsolutni monopol u izradi studija od strane organa uprave tačnije Agencije za zaštitu životne sredine, koja ne mora nužno biti inicijator niti mora imati sva potrebna stručna znanja. Ukoliko bi se otvorila mogućnost izrade Studije revizije i od strane drugih stručnih institucija ili organizacija uključujući i nevladine, teret izrade studije snosio bi inicijator a revalidaciju bi vršila Agencija čime bi se ostvario najveći procenat objektivnosti. Na taj način Studiju revizije morskog područja, izrađivao bi Institut za

biologiju mora jer posjeduje najbolje stručne kvalifikacije za takav rad. Takođe bi studije mogao izrađivati Univerzitet CG, Nacionalni parkovi, itd. Na ovaj način bi i mnoge nevladine organizacije, propisanih stručnih kvalifikacija za određenu oblast, mogle doprinijeti konkretnim radom na reviziji zaštićenih područja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Obrazloženje je isto kao i za primjedbu na član 29 Studiju zaštite, smatramo da model iz postojećeg zakona koji je predložen Nacrtom zakona adekvatan jer organi definisani kao podnosioci inicijative predstavljaju organe nadležne za proglašavanje zaštićenih područja. Sva zainteresovana javnost, kao i stručne institucije, mogu kao i do sada preko Ministarstva ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave podnijeti zahtjev za izradu Studije zaštite.

8. Primjedba – predlog 8

Predlog za dopunu člana 51, stav 2: Komisija se obrazuje iz reda zaposlenih u organu uprave i drugih stručnih lica koji se bave zaštitom staništa i vrsta uključujući i predstavnike civilnog sektora sa potrebnim stručnim kvalifikacijama. Predstavnici civilnog sektora mogu podnijeti zahtjev za učešće u Komisiji kada je riječ o ocjeni Studije od interesa za organizaciju.

Ako bi se predložene odredbe, iz Nacrta zakona, a koje se tiču obrazovanja komisija za ocjenu studije koje bi bile sačinjene od zaposlenih iz organa uprave, stekli bi se uslovi za apsolutni monopol u ocjeni studija od strane organa uprave tačnije Agencije za zaštitu životne sredine, koja ne mora nužno imati sva potrebna stručna znanja.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prihvata se primjedba u dijelu sastava Komisije, dok se odbija u dijelu procedure izbora.

9. Priimjedba 9

U okviru člana 55 predlažemo da se dodatno definišu opšte zabranjene radnje koje nisu dozvoljene u bilo kojem zaštićenim području, dodavanjem novih stavova u okviru ovog člana, i to na sledeći način:

"U zaštićenim prirodnim dobrima zabranjeno je:

- izvođenje vojnih vježbi i drugih vojnih aktivnosti u mirnodopskim uslovima kojima se mogu ugroziti odlike zbog kojih je zaštićeno prirodno dobro proglašeno.
- kretanje plovilom, sidrenje i/ili privezivanje plovila izvan mjesta određenih prostornim planom i aktom državnog tijela nadležnog za unutrašnju plovidbu, ako se zaštićeno područje nalazi na unutrašnjim vodama,
- pranje plovila ili vozila na površinskim kopnenim vodama, obali mora ili u moru,
- privezivanje plovila izvan mjesta određenih prostornim planom koja imaju status privezišta, sidrišta ili luke, ako se zaštićeno područje nalazi na morskome dobru,
- uzimanje iz prirode, hvatanje, uznemiravanje jedinki divlje vrste koje nisu strogo zaštićene u strogom rezervatu, posebnom rezervatu i nacionalnom parku,
- hranjenje divljih životinja na području strogog rezervata, posebnog rezervata i nacionalnog parka, – obavljanje nedozvoljenih podvodnih aktivnosti,
- obavljanje nedozvoljenog ribolova,
- držanje stoke na slobodnoj ispaši izvan sezone ispaše,

- voziti i/ili parkirati vozila i bicikle izvan površina namijenjenih za vožnju ili parkiranje, – oštetiti i/ili uništiti znak i/ili informativnu ploču i/ili didaktičku opremu,
- loženje vatre izvan naselja i/ili mjesta koja su posebno označena i određena za tu namjenu,
- kampovanje, odnosno logorovanje izvan za to predviđenih i označenih mjesta, – postavljanje novih penjačkih smjerova bez odobrenja organa uprave,
- polijetanje sportskim parajedrilicama i zavisnim jedrilicama izvan površina koje su posebno označene i određene za tu namjenu,
- nedozvoljeno korišćenje bespilotnih letjelica na području strogog rezervata, posebnog rezervata i nacionalnog parka,
- kretanje van označenih pješačkih staza i van područja predviđenog za posjećivanje na području strogog rezervata, posebnog rezervata i nacionalnog parka osim pri izvođenju istraživanja za koje je izdata dozvola,
- ulazak bez ulaznice kad je ulaznica obvezna,
- odlaganje otpada van predviđenog i označenog mjesta,
- kupanje se na mjestima određenim kao područja zabrane kupanja. Zabrane iz stava 1 tačka 2, 4 i 10 ovog člana ne odnose se na ovlaštene osobe u obavljanju službenih radnji i zaposlena lica koja obavljaju dozvoljenu djelatnost u zaštićenom području, kao ni na pravna i fizička lica koja u slučaju opasnosti ili vanrednih okolnosti obavljaju poslove zaštite i spašavanja ljudi i imovine.

Odredbe trenutno važećeg zakona, ne tretiraju posebno zabranjene radnje osim u odnosu na divlje životinje. Iako su ove radnje pretežno kao zabranjenene propisane planovima upravljanja od strane upravljača, smatramo za potrebnim da se zbog prevencije i eventualnog sankcionisanja iste unesu i u odredbe teksta zakona. U skladu sa gore predloženim, došlo bi do dopune kaznenih (prekršajnih) odredbi (član 115).

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Iako se dozvoljene i nedozvoljene radnje definišu Studijom zaštite/revizije, a zatim i Odlukom, primjedba će biti razmotrena u daljem radu na Zakonu.

10. Primjedba 10

Predlažemo izmjenu člana 75, stav 2 tako da glasi: Zabranjene su aktivnosti koje vode istrebljivanju autohtonih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva.

Do istrebljenja autohtonih divljih vrsta najčešće dolazi vršenjem različitih negativnih aktivnosti. S tim u vezi, smatramo da u ovom članu treba dodatno propisati koje su moguće negativne aktivnosti koje mogu dovesti do istrebljivanja divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Mišljenja smo da stav 2 kako je trenutno predložen u Zakonu, a koji glasi: "Zabranjeno je istrebljivanje autohtone divlje vrste biljaka, životinja i gljiva." ne treba mijenjati jer podrazumijeva zabranu istrebljivanja, a do kojeg može doći kroz različite radnje i aktivnosti. Na taj način, sve moguće aktivnosti i radnje koje mogu da dovedu do istrebljivanja divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva su obuhvaćene.

11. Primjedba 11

U članu 75 nakon stava 9 dodati stav 10 koji bi glasio: Način prevoženja i čuvanja primjeraka divljih životinja pri prometu i tranzitu bliže određuje Ministarstvo posebnim pravilnikom.

Trenutno važeća odredba je nedovoljno precizna, ne definiše način vršenja prevoženja i čuvanja primjeraka divljih životinja pri prometu i tranzitu.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje:

12. Primjedba 12

U članu 75 izmijeniti stav 10 tako da glasi: "Bliži način za izdavanje dozvole, uslove u pogledu prostora, kadra i opreme, uslove korišćenja i sakupljanja sa količinama koje se mogu koristiti i stavljati u promet, način praćenja stanja populacija, kao i listu divljih vrsta životinja, biljaka i gljiva koje se mogu stavljati u promet u komercijalne svrhe utvrđuje Ministarstvo posebnim pravilnikom, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poljoprivredu, šumarstvo i divljač."

Trenutno važeća odredba je nedovoljno precizna, ne razjašnjava način na koji se utvrđuje, i ostavlja širok pojam "saradnje" sa organom nadležnim za poljoprivredu šumarstvo i divljač.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje: U članu će se dati osnovi za donošenje pojedinačnih pravilnika.

13. Primjedba – predlog 13

Dodati član (75a) tako da glasi:

"Mjere upravljanja i zaštite divljih vrsta obuhvataju:

- kontinuirano praćenje stanja očuvanosti,
- privremenu ili lokalnu zabranu uzimanja primjeraka iz prirode i korištenja određenih populacija,
- regulisanje razdoblja i/ili metoda uzimanja primjeraka iz prirode,
- primjenu pravila lova i ribolova koja vode računa o očuvanju populacija vrsta prilikom uzimanja pojedinih primjeraka iz prirode,
- uspostavljanje Sistema dozvola za uzimanje iz prirode ili određivanje kvota,
- regulisanje kupovine, prodaje, nuđenja na prodaju, držanja u svrhu prodaje ili prevoza u svrhu prodaje,
- uzgajanje u zatočeništvu životinjskih vrsta, kao i vještačko razmnožavanje biljnih vrsta, pod strogo kontrolisanim uslovima, kako bi se smanjilo uzimanje primjeraka iz prirode,
- procjeni efikasnosti donesenih mjera.

Održivo korišćenje divljih vrsta čije se sakupljanje, korištenje, odnosno uzimanje iz prirode sprovodi uz primjenu mjera upravljanja i zaštite, osigurava se na osnovu posebnih propisa iz oblasti lovstva, ribarstva i

akvakulture, kao i planova upravljanja donesenih na osnovu posebnih propisa iz navedenih oblasti ili izvršnih propisa donesenih na osnovu ovog Zakona.

Ako način ili opseg korišćenja divlje vrste iz člana 73 stav 5 i 7 ovog zakona utiča na njenu populaciju do te mjere da bi ona mogla postati ugrožena ministarstvo će takvo korišćenje ograničiti ili zabraniti naredbom na osnovu mišljenja pribavljenog od organa uprave.

Ako se korišćenje divlje vrste sprovodi na osnovu posebnog propisa iz područja lovstva, ribarstva i plana upravljanja prirodnim dobrima donesenim na osnovu tog propisa, naredba iz stava 3 ovog član donosi se uz saglasnost organa koje je donijelo isti. Naredba iz stava 3 objavljuje se u »Službenom listu«.

Na ovaj način stekli bi se uslovi da se ispuni dio obaveza predviđenih tačkom 5.54 Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u poglavlju 27, a prelaznim i završnim odredbama ovog zakona odredio rok za donošenje pravilnika.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Predložene mjere su uređene kroz više članova na adekvatan način.

14. Primjedba 14

Dopuniti odjeljak VII Speleološki, geološki i paleontološki objekti članovima u kojima se definiše procedura za podnošenje zahtjeva za proglašenje zaštićenim objektima i proglašenje upravljača.

Nije precizirano upravljanje zaštićenim objektima niti je definisana procedura za podnošenje zahtjeva za proglašenje kao i status potencijalnog upravljača, osim dozvola. Uporedno zakonodavstvo prepoznaje turističku valorizaciju ovakvih zaštićenih objekata gdje se istim upravlja po osnovu koncesije. Obzirom da je Lipska pećina već data na koncesiju pravnom subjektu koji upravlja u saradnji sa organom lokalne samouprave to bi ovaj zakon trebao regulisati i pitanje valorizacije zaštićenih speleoloških objekata posebno imajući u vidu da je u toku turistička valorizacija Đalovića pećine te da postoje stručna nevladina udruženja speleologa koji imaju kapacitete i znanja da štite i upravljaju ovim objektima što treba biti prioritet u odnosu na koncesije pravnim subjektima koji nemaju znanja u ovoj oblasti i vođeni su ekonomskom dobiti.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U skladu sa članom 70 Nacrta zakona, speleološki objekti su sami po sebi dobra od opšteg interesa, i uživaju određenu zaštitu kroz propisivanje zabranjenih radnji, kao i izdavanje dozvole od strane Agencije za dozvoljene radnje, dok ukoliko postoje naučna saznanja da određeni speleološki objekat zaslužuje veći stepen zaštiti, sprovela bi se procedura propisana za proglašavanje zaštićenih područja. Član će se dopuniti nakon razmatranja ko bi bio adekvatan upravljač za speleološke objekte koji se ne nalaze na teritoriji zaštićenih područja ili područja ekološke mreže.

15. Primjedba - sugestija 15

U članu 77 stav 4 dopuniti na sledeći način:

Sugestija 1: Predlažemo dopunu alineje 4 tako da glasi: odašiljači zvuka (magnetofoni, kasetofoni) koji emituju zvukove dozivanja, boli ili oglašavanja

Sugestija 2: Predlažemo da se alineja 10 dopuni listom tipova letjelica koja su zabranjena sredstva za hvatanje, ubijanje i uznemiravanje ptica.

Trenutno važeće gore navedene alineje stava 4 su nedovoljno precizne i ne upućuju detaljno na zabranjena sredstva za hvatanje, ubijanje i uznemiravanje ptica.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje: Sugestija 2 se prihvata, s tim da se mora razraditi spisak letjelica.

16. Primjedba 16

Član 81 dopuniti stavom 3 tako da glasi: „osim ako se drže kratkoročno radi oporavka divlje životinje i puštanja nazad u prirodno stanište“.

Dodavanjem stava 3 ovog člana bi se uzele u obzir situacije koje se mogu dešavati prilikom rada prihvatilišta za divlje životinje i privremenog držanja divljih životinja radi oporavka i puštanja u prirodno stanište.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

17. Primjedba 17

Član 87 stav 4 dopuniti tako da glasi: Listu divljih vrsta ptica iz stava 3 ovog člana utvrđuje Ministarstvo uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležne za poslove zaštite prirode i lovstva.

Mišljenje u vezi liste divljih ptica koje je moguće nuditi na prodaju žive ili mrtve, transportovati i držati radi prodaje i nuditi na prodaju i njihove bilo koje prepoznatljive djelove ili derivate prodavati ako su ubijene, uhvaćene ili pribavljene u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i zakonom kojim se uređuje lovstvo treba pribaviti osim organa državne uprave nadležnim za poslove lovstva, i od organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode tj. Agencije za zaštitu životne sredine i prirode.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ministarstvo u procesu izrade svih propisa sarađuje sa Agencijom za zaštitu životne sredine, tako da nije neophodno pribavljanje njihovog formalnog mišljenja na iste.

18. Primjedba 18

Član 87 stav 13 dopuniti tako da glasi: Način praćenja brojnosti i stanja populacije divljih vrsta ptica utvrđuje Ministarstvo posebnim pravilnikom.

Trenutno važeća odredba je nedovoljno precizna, ne razjašnjava način na koji se utvrđuje način brojnosti i stanja populacija divljih vrsta ptica.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Dat je osnov za pravilnik kojim će se bliže urediti navedena pitanja.

19. Primjedba 19

U okviru prelaznih i završnih odredbi treba odrediti rok za reviziju liste strogo zaštićenih vrsta, odnosno donošenje novog pravilnika.

Kako je Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 - Životna sredina i klimatske promjene predviđena izrada Nacionalne liste zaštićenih divljih vrsta koja je usaglašena sa Prilozima Direktive o staništima i Direktive o pticama (posebno u odnosu na strogo zaštićene vrste) potrebno je odrediti rok za reviziju postojeće liste, tj. donošenje novog pravilnika.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Prelaznim i završnim odredbama je generalno određen rok od dvije godine za donošenje svih podzakonskih akata koje Nacrt zakona predviđa.

20. Primjedba 20

U okviru prelaznih i završnih odredbi treba odrediti rokove za izradu crvenih lista.

S obzirom da je proces izrade crvenih lista za određene grupe životinja u toku, prelazne i završne odredbe trebaju sadržati rokove za njihovu izradu.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

PARKOVI DINARIDA – MREŽA ZAŠTIĆENIH PODRUČJA DINARIDA

Predstavnik Parkova Dinarida – mreže zaštićenih područja Dinarida, Zoran Mrdak dostavio je 5 primjedbi, od kojih je djelimično prihvaćena 1, a nije prihvaćeno 4 primjedbe.

1. Primjedba 1

Član 56 – Propisati da zaštićenim područjima upravljaju Javne ustanove.

Takođe, potrebno je kroz posebne članove propisati: Djelatnost javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjima, Tijela upravljanja javnih ustanova i Stručni rad javnih ustanova

Kako je upravljanje zaštićenim područjima djelatnost od javnog interesa, a model upravljanja (javna ustanova, javno preduzeće) standard u zemljama EU, smatramo da bi se ovim zakonom trebalo propisati da su upravljači zaštićenih područja Javne ustanove.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakonom o privrednim društvima je potrebno sve javne ustanove i preduzeća transformisati u neke od oblika privrednog društva. Međutim, u daljoj konsultaciji sa relevantnim institucijama, razmotriće se modeli upravljanja zaštićenim područjima.

2. Primjedba 2

Član 25 stav 3, postojeći tekst izmijeniti tako da glasi: U parku prirode dozvoljene su radnje, aktivnosti i djelatnosti kojima se ne ugrožavaju temeljne prirodne, kulturne vrijednosti i uloga Parka.

Kako je Park prirode V kategorija (IUCN) koja samom svojom definicijom predstavlja dijelom kultivisano područje smatram da je ovo prikladnija definicija Parka prirode.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Po definiciji, park prirode je "prirodno ili dijelom kultivisano područje kopna i/ili mora" što znači da nije obavezno da ima kultivisane djelove. Iako je za parkove prirode u većini slučajeva Studijom zaštite određena V kategorija po IUCN-u, to nije pravilo (Park prirode "Piva" je I kategorija).

3. Primjedba 3

U članu 29 u sadržaju Studije zaštite predlažemo da se izbriše: "predlog kategorija i zona zaštite" i "granice zona sa prelomnim tačkama i režima zaštite u prelomnim tačkama".

Smatramo da zoniranje zaštićenog područja treba biti obrađeno kroz prostorne planove posebne namjene za područja kategorije II, a kroz planove upravljanja za ostale kategorije zaštićenih područja.

Takođe, Studija zaštite treba da pruži dovoljan broj vjerodostojnih informacija o temeljnim vrijednostima pojedinačnog zaštićenog područja, odnosno stručnu osnovu za obrađivače prostornih planova posebne namjene i planova upravljanja.

Studija zaštite kroz sadašnje zakonsko rješenje preuzima ulogu upravljačkog dokumenta za zaštićeno područje, što ona ne treba biti kroz svoju ulogu i karakter u sistemu zaštite prirode.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zone zaštite treba da se odrede na osnovu prirodnih vrijednosti i aktivnosti na datom prostoru. Navedeno je predmet Studija zaštite odnosno stručne dokumentacije koja se priprema za svrhu proglašenja područja. Praksa određivanja zona Prostornim planovima posebne namjene se u Crnoj Gori nije pokazala kao dobra iz razloga načina izrade tih dokumenata koji su predmet drugih Zakona pa samim tim ne uzimaju u obzir prirodne vrijednosti i potrebe zaštite istih kao osnovu zoniranja.

4. Primjedba 4

U članu 32 brisati tekst kojim se pojašnjavaju režimi zaštite u zonama I, II, III.

Propisati izradu podzakonskog akta kojim se definišu režimi zaštite u pojedinim zonama.

Pitanje režima zaštite u pojedinim zonama potrebno je definisati kroz podzakonski akt. Na ovaj način ovo pitanje su uredile države EU npr. Hrvatska i Slovenija. Ovo pitanje zahtijeva preciznije definisanje kroz podzakonski akt i iz razloga proglašavanja novih zaštićenih područja u Crnoj Gori u kategoriji V (IUCN) – Park prirode.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovim članom se definišu i zabranjene aktivnosti, radnje i djelatnosti, kao i ograničenja, a što je neophodno radi određivanja i kaznenih odredbi.

5. Primjedba 5

U članu 109 predlažemo naziv "Služba fizičke zaštite", umjesto "Služba zaštite".

Propisati donošenje podzakonskog akta koji će definisati izgled službenog odijela, identifikacione oznake i drugih elementa rada Službi fizičke zaštite.

Smatramo da u potpunosti treba koristiti naziv: čuvar zaštićenog prirodnog dobra, tj. brisati – zaštitar.

U parkovima osim službe koja se bavi poslovima fizičke zaštite postoji i služba koja se bavi poslovima stručne zaštite.

Smatramo da čuvari zaštićenog prirodnog dobra u Crnoj Gori trebaju imati jedinstveni vizuelni standard. Pravilnikom bi se mogla djelimično napraviti razlika između npr. nacionalnog parka i parka prirode ili između kontinentalnog, planinskog i morskog parka

Član 110 - Pravima i obavezama čuvara/zaštitara dodati i obaveze planiranja, organizovanja i izvođenja edukativnih šetnji, ekološku edukaciju posjetioca i lokalnog stanovništva, vođenje brige o sigurnosti posjetioca i preduzimaće radnje spašavanja, posmatranja i praćenju stanja biljnih i životinjskih vrsta, vrsta gljiva i drugih vrijednosti zaštićenog područja i područja ekološke mreže;

Proširiti ovlaštenja čuvara/zaštitara da mogu naplatiti prekršajne kazne i u tom kontekstu izmjeniti cijeli sistem zakona i podzakonskih akata (Zakon o zaštiti prirode, Zakon o nacionalnim parkovima i Zakon o zaštiti lica i imovine sa pratećim pravilnicima);

Opis poslova čuvara zaštićenog prirodnog dobra značajno je širi od poslova definisanih zakonom koji uređuje zaštitu lica i imovine. Oni učestvuju u edukativnim aktivnostima, turističkim poslovima, monitoringu biodiverziteta itd.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prva sugestiju u okviru primjedbe se prihvata. Predlog vizuelnog identiteta službe je dobar predlog za koji nije neophodan uslov u Zakonu, jer takav dokument ne mora biti podzakonski akt već dokument poput Priručnika, isti komentar se odnosi i na sugestiju za jedinstveni vizuelni standard. Sugestiju za promjenu naziva zaštitara će biti razmotrena u procesu pripreme Zakona. Primjedba na član 110 će biti razmotrena u procesu izrade Zakona.

MILJAN MILIČKOVIĆ, DRŽALAC ŽIVOTINJA, BLIZNA

Miljan Miličković je u svojstvu držaoca životinja dostavio 3 primjedbe, koje nisu prihvaćene.

1. Primjedba 1

Član 81 stav 3 alineja 2 kaže da je zabranjeno držanje opasnih i zaštićenih vrsta životinja u zatočeništvu osim kad se radi o Zoološkom vrtu.

Predlažem da se ovim zakonom ne zabranjuje građanima da drže u zatočeništvu vrste životinja koje su isti mogli da kupe u slobodnoj prodaji, prethodnih godina u Pet šopovima, odgajivačnicama i na stočnim pijacama i sl.

Međunarodnom CITES konvencijom su zaštićene 90% vrsta papagaja, glodara i gmizavaca, dok u Crnoj Gori postoji najmanje 6000 držalaca koji su iste kupili u slobodnoj prodaji, pa se ovim Nacrtom zakona svi ti građani zbog nesređenog sistema nalaze u krivičnom prekršaju.

U pomenutom članu pomenuto je da je zabranjeno držati "opasne životinje". Nisam saglasan sa ovim terminom, većina životinja na određeni način može biti opasna. Kako će to građani moći da tumače?

U sređenim zemljama koje jesu i nijesu dio Evropske Unije postoje odgajivačnice zaštićenih vrsta životinja koje potpuno legalno funkcionišu, razmnožavaju životinje, čipuju pa čak i prodaju ili predaju na čuvanje običnim građanima uz obavlještavanje nadležnih organa.

Međunarodnim CITES konvencijom, zaštićene vrste životinja su zaštićene kako se ne bi uzimale iz prirode, a ne zbog zabrane držanja tih vrsta koje su generacijama razmnožavane u zatočeništvu. Predlažem da se i držaocima u Crnoj Gori dozvoli isto.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Nacrt zakona o zaštiti prirode je predvidio da se opasne životinje ne drže u zatočeništvu, sem ako je u pitanju zoološki vrt. Nakon donošenja ovog Zakona, vlasnici koji drže opasne životinje u objektu koji nije zoološki vrt, moraće da postupe u skladu sa članom 123 koji prenosimo u cijelosti.

„Lica iz člana 81 stav 4 ovog zakona koja danom stupanja na snagu ovog zakona posjeduju primjerke divljih vrsta životinja čije držanje je zabranjeno dužni su da iste prijave veterinarskoj i ekološkoj inspekciji u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu propisa iz člana 81 stav 6 ovog zakona.

Pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja drže divlje vrste životinja u zatočeništvu u objektima iz člana 81, stav 3, alineja 2 dužna su da primjerke prijave Agenciji.“

U članu 81 Nacrta Zakona predviđeno je donošenje liste opasnih životinja koja će omogućiti određivanje da li je vrsta koju fizičko, pravno lice ili preduzetnik želi da drži u zatočeništvu, opasna.

Zaštićene vrste je u skladu sa Nacrtom zakona moguće držati u zoološkim vrtovima, prihvatilištima i naučnim ustanovama ili drugim naučnim organizacijama za potrebe biomedicinskih istraživanja ili naučnih istraživanja radi očuvanja vrsta. Mišljenja smo da se na ovaj način obavlja bolja kontrola držanja zaštićenih vrsta.

2. Primjedba 2

Primjedba se odnosi na odredbe člana 84 stav 4 koji kaže da u slučaju da se divlja životinja ne može predati stranom pravnom subjektu na čuvanje ima pravo da izvrši eutanaziju životinje koja je oduzeta.

Potpuno je neprihvatljivo vršiti eutanaziju životinje koja je oduzeta.

Predlažem da se Nacrt zakona usmjeri u pravcu izgradnje državnih rezervata, skloništa, prihvatilišta i zooloških vrtova kao i legalizaciju i subvencije svih kvalitetnih držalaca divljih životinja u državi gdje bi životinje zbrinjavali i pružili im dom.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Mogućnost izvršenja eutanazije (član 84, stav 8) je predviđena kroz proces koji podrazumijeva pribavljanje mišljenja institucije zadužene za dobrobit životinja, a tek u slučaju da u Crnoj Gori ili drugoj državi ne postoji pravno lice ili preduzetnik koji ispunjava uslove za privremeno i/ili trajno zbrinjavanje živih

primjeraka divljih vrsta životinja. S tim u vezi, Agencija će donijeti najadekvatniju odluku u odnosu na okolnosti za životinju za koju postoji mogućnost eutanazije.

3. Primjedba 3

Član 84, stav 5 kaže da Agencija za zaštitu životne sredine ima pravo da privremeno ili trajno oduzme životinju i da troškove njenog smještaja ili zbrinjavanja snosi držalac.

Agencija za zaštitu životne sredine je 2019-te godine popisala 60 držalaca u Crnoj Gori. Ta cifra nije realna, postoji 6000 držalaca. Jer, svaki građanin, koji je u pet šopu u prethodnih godina kupio južnoameričku kornjaču, vjevericu, zmiju, ježa, papagaja, majmuna ili činčilu sebi za kućnog ljubimca je takođe držalac divljih životinja i treba da bude upisan u registar.

Decenijama u Crnoj Gori pet šopovi prodaju egzotične životinje, a postoje i nelegalizovane odgajivačnice raznih vrsta životinja. Agencija je neevidencijom svih tih životinja dovela u opasnost sve građane Crne Gore jer da se desio bilo kakav incident sa gore pomenutim životinjama ne bi niko odgovarao jer nije popisao kao vlasnik ni držalac pomenutih životinja.

Agencija ne bi trebala da oduzima životinje za koje nije izdala dozvolu zbog odsustva dokaza o porijeklu, dok su te iste životinje date na držanje vlasnicima od strane državne inspekcije. Takođe, troškove smještaja i zbrinjavanja životinja ne bi trebalo da snosi lice kojem su primjerci privremeno ili trajno oduzeti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Komentar nije konkretan, napominjemo da je predmetno pitanje izuzetno kompleksno, i da je u postojećem Nacrtu zakona unaprijeđen zakonodavni okvir u cilju rješavanja postojećeg problema nelegalnog držanja divljih životinja. Takođe, planira se sprovesti novi proces popisa svih nelegalnih držalaca divljih životinja, gdje će biti uključeni i pet šopovi.

OPŠTINA TIVAT, SEKRETARIJAT ZA UREĐENJE PROSTORA

Predstavnik Opštine Tivat, Igor Mamula je dostavio 19 primjedbi, od kojih je prihvaćeno 4, djelimično prihvaćeno 5, a nije prihvaćeno 10 primjedbi.

1. Primjedba 1

Član 19 stav 6 Nacrta Zakona o zaštiti prirode glasi: "Ukoliko Agencija u postupku izdavanja uslova i smjernica zaštite prirode utvrdi da ne postoje podaci i dokumentacija na osnovu koje se mogu izdati smjernice i uslovi zaštite za odgovarajuće područje, Agencija će obezbijediti podatke i dokumentaciju na osnovu istraživanja na terenu o trošku podnosioca zahtjeva".

Mišljenja smo da zakonska odredba propisana na ovaj način nije pogodna ni za jednu stranu u konkretnom postupku. Naime, nepodnošljiva je pozicija nepoznavanja obima potrebnih podataka i sa tim povezanih troškova sprovedenih istraživanja za podnosioca zahtjeva, a za Agenciju je nepodnošljiva pozicija u smislu postojanja rizika da se kroz postupak ne sagledaju u potpunosti sve prirodne vrijednosti područja koje planski dokument obuhvata.

S tim u vezi predlažemo da se podzakonskim aktom preciznije definiše metodologija prikupljanja i obrade podataka ukoliko isti nedostaju u procesu izrade planske dokumentacije definisane u članu 19 stav 1 Nacrta zakona.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Postoje slučajevi kada za određeno područje ne postoje neophodni podaci i dokumentacija, i upravo ovaj stav omogućava sprovođenje istraživanja u tu svrhu. Tokom sprovođenja istih, Agencija je u obavezi da sagleda u potpunosti sve prirodne vrijednosti područja koje planski dokument obuhvata, shodno međunarodno prihvaćenoj metodologiji uspostavljenoj u skladu sa pravilima struke.

Što se tiče troškova, isti se procjenjuju prije izlaska na teren o čemu se obavještava podnosioc zahtjeva.

2. Primjedba 2

Član 22 stav 3 Nacrta Zakona glasi: "Posjećivanje strogog rezervata prirode u cilju obrazovanja, vrši se uz odobrenje upravljača".

Nadalje, član 24 stav 3 Nacrta Zakona glasi: "U posebnom rezervatu prirode dopušteno je vršenje radnje, djelatnosti i aktivnosti u skladu sa planom upravljanja ili na osnovu dozvole Agencije".

Mišljenja smo da su obje odredbe suvišne, imajući u vidu da je članom 41 stav 1 Nacrta Zakona definisano pod kojim je uslovima moguće vršiti radnje, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenim područjima.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Data primjedba će biti dalje razmotrena u radu na Zakonu.

3. Primjedba 3

Članom 29 stav 1 Nacrta Zakona propisano je "Postupak proglašavanja zaštićenih područja pokreće se zahtjevom za izradu stručne studije (u daljem tekstu: studije zaštite)", dok je stavom 3 istog člana propisano: "Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi Ministarstvo, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave".

Mišljenja smo da je navedeno potrebno dodatno pojasniti/normirati, na način da ostaloj stručnoj javnosti bude ostavljena mogućnost podnošenja zahtjeva za izradu stručne studije.

Dodatno pojasniti osnov za zahtjev.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Članom 29 Nacrta zakona, kao i po sadašnjem rješenju u važećem zakonu, predviđeno je da zahtjev za izradu stručne studije podnosi Ministarstvo ili nadležni organ lokalne samouprave. Smatramo da je ovaj model adekvatan, iz razloga da navedeni organi predstavljaju organe nadležne za proglašavanje zaštićenih područja. Sva zainteresovana javnost, kao i stručne instiucije, mogu kao i do sada preko Ministarstva ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave podnijeti zahtjev za izradu Studije zaštite.

4. Primjedba 4

Članom 29 ,stav 4 Nacrta zakona propisano je "Sredstva za izradu studije zaštite obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore, fondova Evropske unije, donacija međunarodnih organizacija i drugih izvora u skladu sa ovim zakonom".

Mišljenja smo da stav treba da bude dopunjen, tako da glasi: "Sredstva za izradu studije zaštite obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore, budžeta jedinice lokalne samouprave, fondova Evropske unije, donacija međunarodnih organizacija i drugih izvora u skladu sa ovim zakonom".

Odgovor: Primjedba se prihvata.

5. Primjedba 5

Članom 29, stav 5 Nacrta Zakona propisano je "Studija zaštite sadrži: opis prirodnih, stvorenih i predionih odlika prirodnog dobra, karakteristike, odnosno vrijednosti lokaliteta, opis postojećeg načina korišćenja prirodnih resursa u skladu sa prostornim planovima i/ili drugim planovima i programima, procjenu njihove valorizacije, identifikaciju pritisaka, prostorni raspored sa kartografskim prikazom rasprostranjenja najznačajnijih staništa i vrsta (ciljeva zaštite), ocjenu stanja područja, centralnu koordinatu zaštićenog područja, mišljenje u pogledu stavljanja prirodnog dobra pod zaštitu, predlog razvrstavanja prirodnog dobra prema značaju, predlog kategorije i zona zaštite (režima zaštite), predlog prostorne granice zaštićenog područja sa prelomnim tačkama, granica zona sa prelomnim tačkama i režima zaštite u digitalnoj formi (SHP, DWG, KML, KMZ), kartografski prikaz sa ucrtanim granicama zaštićenog područja, odnosno sa oznakom lokacije na osnovu podataka iz katastra nepokretnosti i spiskom katastarskih parcela, koncept zaštite, unaprjeđenja, održivog razvoja, način upravljanja tim područjem, predlog mjera i uslova zaštite, predlog radnji, aktivnosti i djelatnosti koje se mogu obavljati u pojedinim zonama i režimima zaštite, radnje, aktivnosti i djelatnosti koje se ne mogu obavljati u pojedinim zonama i režimima zaštite, posljedice koje će donošenjem akta o proglašenju proisteći, a posebno u odnosu na vlasnička prava i zatečene privredne djelatnosti, kao i orijentaciona finansijska sredstava za sprovođenje akta o proglašavanju zaštićenog prirodnog dobra i druge elemente od značaja za stavljanje pod zaštitu prirodnog dobra".

Mišljenja smo da dio koji se odnosi na orijentaciona finansijska sredstva za sprovođenje akta o proglašavanju zaštićenog prirodnog dobra treba da bude preformulisan, jer u određenim slučajevima taj dio nije moguće u cjelosti sagledati u fazi izrade Studije zaštite. Mišljenja smo da je kroz izradu Studije zaštite moguće sagledati potrebnu upravljačku strukturu, dok se ostali troškovi mogu preciznije i na primjenjiviji način predvidjeti kroz planove i programe upravljanja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U sadržaju Studije zaštite se navode orijentaciona finansijska sredstva što ne znači da je izrađivač studije (Agencija) u obavezi da navodi tačan iznos. Ova informacija daje upravljaču mogućnost na uvid koliko je potrebno sredstava da sprovede obaveze iz akta o proglašavanju zaštićenog područja, ali i drugih elemenata od značaja za stavljanje pod zaštitu prirodnog dobra.

6. Primjedba 6

Članom 32, stav 2 Nacrta zakona propisano je "Zona zaštite I – strogi režim zaštite, sprovodi se na zaštićenom području ili njegovom dijelu sa neizmijenjenim ili neznatno izmijenjenim osobinama staništa

izuzetnog ekološkog značaja, kojim se omogućavaju prirodni biološki procesi, očuvanje integriteta staništa i životnih zajednica, uključujući izuzetno vrijedna kulturna dobra”.

Imajući u vidu da su stavom obuhvaćena i izuzetno vrijedna kulturna dobra, mišljenja smo da je potrebno napraviti vezu sa zakonom koji se odnosi na kulturna dobra. Takođe, potrebno je imati u vidu mogućnost potrebe za održavanjem ili obnovom objekata koji su kulturna dobra a pripadaju ovom režimu zaštite. Sa navedenim u vezi, potrebno je Nacrtom zakona ostaviti mogućnost održavanja i obnove izuzetno vrijednih kulturnih dobara.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Članom 32 su definisane i dozvoljene radnje i aktivnosti, između ostalog i sprovođenje zaštitnih i sanacionih mjera, što se odnosi i na kulturna dobra, a koja se sprovode u skladu sa posebnim propisima.

7. Primjedba 7

Članom 32, stav 9 Nacrta zakona propisano je “Van granica zaštićenog područja, po potrebi se može odrediti i zaštitni pojas”, dok je članom 32 stav 10 Nacrta zakona propisano “Zaštitni pojas iz stava 9 ovog člana može se odrediti u cilju sprječavanja odnosno ublažavanja spoljnih faktora koji mogu uticati negativno na zaštićeno područje kao što su: otpadne vode, čvrsti otpad, invazivne vrste, nelegalna gradnja, turizam, spiranje pesticida, herbicida i drugih hemikalija, požari, pošumljavanje neautohtonim biljnim vrstama i drugim mogućim faktorima”.

Članom 33 stav 3 Nacrta zakona propisano je “Radi sprječavanja ugrožavanja zaštićenog područja, aktom o proglašavanju zaštićenog područja može se odrediti zaštitni pojas sa mjerama njegove zaštite”.

Imajući u vidu da se zaštitnim pojasom takođe razrađuje način korišćenja prostora, i sa tim u vezi vrši svojevrsno ograničavanje prava svojine, mišljenja smo da je pojam zaštitnog pojasa, njegovog određivanja i uspostavljanja, potreba za eventualnim naknadama za zabrane i ograničenja, sprovođenje mjera i kontrola sprovođenja mjera unutar istog, nedovoljno jasno propisan i da treba da bude preciznije normiran.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U daljem radu na Zakonu, ova primjedba će biti razmotrena.

8. Primjedba 8

Članom 33 stav 2 Nacrta zakona propisano je “Akt o proglašavanju zaštićenog područja sadrži:

- naziv, vrstu i kategoriju zaštićenog područja;
- prostorne granice zaštićenog područja sa prelomnim tačkama, granice zona sa prelomnim tačkama i režime zaštite;
- opis osnovnih ciljnih vrijednosti područja;
- način zaštite i razvoja zaštićenog područja;
- radnje, aktivnosti i djelatnosti koje su zabranjene i koje se mogu vršiti u zaštićenom području;
- mjere i uslove zaštite područja;
- kartografski prikaz sa ucrtanim granicama područja;
- naziv upravljača”.

Mišljenja smo da je Nacrtom zakona neophodno ostaviti mogućnost da za park prirode, spomenik prirode i predio izuzetnih odlika koji se nalaze na području više jedinica lokalne samouprave bude moguće imenovanje zasebnih upravljača za upravljanje djelovima zaštićenih područja koji teritorijalno pripadaju jedinicama lokalnih samouprava, sa obavezom integralnog/sinhronizovanog upravljanja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Prihvatanjem ove primjedbe bi se otvorila mogućnost heterogenog upravljanja područjem koje je proglašeno kao jedna cjelina, što može dovesti do neadekvatne zaštite prostora.

9. Primjedba 9

Članom 34, stav 4 Nacrta zakona propisano je: "Predlagač akta o proglašavanju zaštićenog područja dužan je da u pisanoj formi, obavijesti vlasnike nepokretnosti o namjeri stavljanja pod zaštitu područja i omogućiti uvid u predlog akta o proglašavanju zaštićenog područja i studiju zaštite".

Smatramo da je ova odredba u dijelu koji se odnosi na obavještanje vlasnika nepokretnosti u pisanoj formi, nesvrishodna, naročito u pogledu sprovođenja postupka proglašavanja/revizije zaštićenih područja na kojima nepokretnu imovinu ima veliki broj vlasnika/suvlasnika, a nerijetko su kao imaocu evidentirana lica koja nisu živa ili za koje je nemoguće utvrditi adresu.

Predlažemo da ovaj član glasi "Predlagač akta o proglašavanju zaštićenog područja dužan je da obavijesti vlasnike nepokretnosti preko sredstava javnog informisanja o namjeri stavljanja pod zaštitu područja i omogućiti uvid u predlog akta o proglašavanju zaštićenog područja i studiju zaštite".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da proglašavanje zaštićenog područja pored benefita, donosi i ograničenja i zabrane po pitanju raspolaganja imovinom, a što je ustavom zaštićena kategorija, nemoguće je da se obavještanje obavi drugačijim putem, osim da se vlasnici nepokretnosti neposredno upoznaju na način propisan Nacrtom zakona.

10. Primjedba 10

Članom 36 Nacrta zakona propisan je postupak revizije zaštićenih područja.

Potrebno je da član bude dopunjen na način da bude precizno definisan naziv akta kojim se utvrđuje revizija zaštićenog područja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U stavu 8, član 36 je navedeno da se akt zove „akt o reviziji“ – „Za zaštićeno područje za koje se izrađuje studija revizije donosi se akt o reviziji, po postupku i na način propisan za akt o proglašenju zaštićenog područja iz čl. 33 i 34 ovog zakona.“

11. Primjedba 11

Članom 39, stav 4 propisano je: "Kartografski prikaz sa ucrtanim granicama, zonama i režimima zaštite i oznakom lokacije zaštićenog područja donosilac akta iz člana 35 ovog zakona dostavlja Agenciji, radi

upisa ili brisanja u registar i organu uprave nadležnom za poslove katastra i obavještenje o objavljivanju akta o proglašavanju/reviziji, odnosno prestanku zaštite u „Službenom listu Crne Gore”, odnosno „Službenom listu Crne Gore - opštinski propisi” u roku od deset dana od dana objavljivanja akta”

Mišljenja smo da ovaj stav treba da glasi: “Kartografski prikaz sa ucrtanim granicama, zonama i režimima zaštite i oznakom lokacije zaštićenog područja donosilac akta iz člana 35, člana 36 i člana 37 ovog zakona dostavlja Agenciji, radi upisa ili brisanja u registar i organu uprave nadležnom za poslove katastra i obavještenje o objavljivanju akta o proglašavanju/reviziji, odnosno prestanku zaštite u „Službenom listu Crne Gore”, odnosno „Službenom listu Crne Gore - opštinski propisi” u roku od deset dana od dana objavljivanja akta”.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Donosioci akta su navedeni u članu 35 i isti se odnose na ostale pomenute članove.

12. Primjedba 12

Članovima 47-55 i članom 59 Nacrta Zakona propisan je postupak ocjene prihvatljivosti i plan upravljanja područjima ekološke mreže.

Mišljenja smo da je postupak ocjene prihvatljivosti nejasan, u smislu sljedećeg:

1. Nepostojanje precizno utvrđenih kriterijuma na osnovu kojih se donosi odluka o potrebi sprovođenja odnosno nesprovođenja glavne ocjene;
2. Članom 48 stav 4 Nacrta Zakona propisano je: “Za projekte za koje se obavezno sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, zahtjev iz stava 1 ovog člana, podnosi se prije pokretanja postupka procjene uticaja”, dok je stavom 5 istog člana propisano: „Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži:
 - opis obuhvata plana, programa ili projekta sa odgovarajućim kartografskim i grafičkim priložima;
 - opis ciljeva i namjere zbog kojih se planovi, programi ili projekti, sprovode kao i namjeravane aktivnosti na njihovoj realizaciji;
 - vremenski period potreban za realizaciju planova, programa ili projekata”.Ukazujemo da je članom 48 stav 1 propisan način podnošenja zahtjeva o potrebi sprovođenja glavne ocjene Agenciji za planove i programe za koje se ne sprovodi postupak strateške procjene uticaja odnosno projekte za koji se ne sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu. Potrebno je usaglasiti vrstu zahtjeva. Stavovima 4 i 5 tretirani su samo projekti za koje se sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, a alinejama sadržanim u stavu 5 propisano je da zahtjev treba da sadrži podatke o planovima i programima. Imajući u vidu da se za planove i programe vrši strateška procjena uticaja na životnu sredinu, a procjena uticaja na životnu sredinu vrši za projekte, potrebno je izvršiti korekcije ova dva stava.
3. Članom 48 stav 1 propisano je da organ nadležan za pripremu plana i programa za koje se ne sprovodi postupak strateške procjene uticaja, odnosno pravno lice ili preduzetnik koji podnosi zahtjev za davanje saglasnosti na projekat za koji se ne sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, dužan je da podnese zahtjev o potrebi sprovođenja glavne ocjene Agenciji; nadalje je stavovima 6, 7 i 9 istog člana ostavljena mogućnost da donošenja rješenja da nije potrebno sprovoditi glavnu ocjenu. Članom 49 stav 1 Nacrta zakona je zatim propisano “Organ nadležan za pripremu plana i programa za koje se ne sprovodi postupak strateške procjene uticaja na životnu sredinu odnosno nosilac projekta za koje se ne sprovodi postupak procjene uticaja na

životnu sredinu dužan je da Agenciji podnese zahtjev za davanje saglasnosti na Studiju o ocjeni prihvatljivosti". Stavovi nisu usaglašeni.

4. Članom 47 stav 4 Nacrta zakona propisano je "Za planove i programe za koje se sprovodi postupak strateške procjene uticaja na životnu sredinu i za projekte za koje se sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, postupak ocjene prihvatljivosti sprovodi se u okviru tih postupaka", dok je članom 48 stav 2 Nacrta zakona propisano "Za planove i programe za koje se sprovodi postupak strateške procjene uticaja na životnu sredinu, zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Agenciji, odnosno organu lokalne uprave nadležnom za poslove zaštite životne sredine, prije donošenja odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu". Potrebno je usaglasiti stavove, imajući u vidu da se zahtjev iz člana 48 stav 1 odnosi na pripremu planova i programa za koje se ne sprovodi postupak strateške procjene uticaja.
5. Članom 52 stav 6 Nacrta zakona propisano je "U slučaju iz stava 3 ovog člana Agencija odnosno organ lokalne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine je dužan da obavijesti organ nadležan za izdavanje građevinske dozvole o odbijanju davanja saglasnosti". Postupak procjene uticaja se vrši i za projekte za koje se vrši prijava građenja, pa je potrebno stav usaglasiti sa horizontalnim zakonodavstvom iz oblasti planiranja prostora i izgradnje objekata.

Mišljenja smo da je za postupak ocjene prihvatljivosti neophodno utvrditi obavezu donošenja posebnog propisa, kojim se utvrđuju precizniji sadržaj zahtjeva o potrebi sprovođenja glavne ocjene prihvatljivosti, kao i kriterijumi prema kojima se za određeni plan, program ili projekat sprovodi glavna ocjena.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U daljem radu na Zakonu će se razmotriti način utvrđivanja kriterijuma na osnovu kojih se donosi odluka o potrebi sprovođenja odnosno nesprovođenja glavne ocjene, dok smo mišljenja da su ostala pitanja, iako kompleksna, adekvatno utvrđena u Nacrtu zakona.

13. Primjedba - sugestija 13

Članom 44 Nacrta zakona propisano je proglašavanje i upravljanje područjima ekološke mreže, dok je članom 56 Nacrta zakona takođe, između ostalog, propisano upravljanje područjima ekološke mreže. Potrebno je ukloniti djelove odredbi koje se ponavljaju.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

14. Primjedba 14

U članu 57 stav 1 Nacrta Zakona propisano je da je upravljač zaštićenog područja i/ili područja ekološke mreže, između ostalog, dužan da donese finansijski plan zaštite i razvoja područja; donese godišnji plan razvoja i obuke kadrova; i prati stanje prirode u zaštićenom području i/ili području ekološke mreže i dostavlja podatke Agenciji.

Smatramo da je za finansijski plan zaštite i razvoja područja i godišnji plan razvoja i obuke kadrova moguće izraditi kroz plan upravljanja i godišnje programe upravljanja, te da je sa tim u vezi potrebno zakonskom odredbom definisati tu mogućnost.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

15. Primjedba 15

Članom 59 stav 4 Nacrta zakona propisano je "Plan upravljanja priprema upravljač", a stavom 18 "Za planove upravljanja, upravljač sprovodi javnu raspravu".

Mišljenja smo da navedene odredbe treba da budu sadržane u članu 57 kojim su propisane obaveze upravljača.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u prvom dijelu, dok će sugestija oko premještanja stava u vezi obaveza javne rasprave, biti razmotrena.

16. Primjedba 16

Članom 35, stav 3 Nacrta zakona propisano je "Park prirode, spomenik prirode i predio izuzetnih odlika koji se nalaze na području jedne jedinice lokalne samouprave proglašava skupština jedinice lokalne samouprave, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva i mišljenje organa državne uprave nadležnih za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i poslove kulture". Članom 59, stav 12 propisano je "Plan upravljanja za zaštićena područja i/ili područja ekološke mreže, osim nacionalnih parkova, u zoni morskog dobra donosi Ministarstvo". Stavom 7 istog člana propisano je "Plan upravljanja sprovodi se na osnovu godišnjeg programa upravljanja", stavom 20 "Godišnji program upravljanja izrađuje i donosi upravljač, uz saglasnost Ministarstva, odnosno nadležnog organa lokalne uprave, i prethodno pribavljeno mišljenje Agencije", a stavom 22 "Izvještaj o realizaciji godišnjeg programa upravljanja upravljač dostavlja Ministarstvu, odnosno nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji do 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu". Članom 108 Nacrta zakona normirano je finansiranje zaštite prirodnih dobara koje proglašava jedinica lokalne samouprave.

Smatramo da je kroz navedene zakonske odredbe nije uvažen način učešća u odlučivanju jedinica lokalnih samouprava i način obezbjeđivanja i praćenja namjenskog trošenja finansijskih sredstava kada su u pitanju zaštićena područja koja se nalaze u zoni morskog dobra a proglašava ih jedinica lokalne samouprave, koja je u konkretnom slučaju u zakonskoj obavezi da finansira sprovođenje mjera zaštite ovih zaštićenih prirodnih dobara.

Mišljenja smo da je potrebno definisati način učešća lokalnih samouprava u navedenom slučaju, kao i način i obavezu informisanja o realizaciji mjera.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Učešće lokalne samouprave je ograničeno na način ako je zaštićeno područje proglašeno od strane Vlade. Svakako, Izvještaji o realizaciji programa i planova će biti javno dostupni što će omogućiti uvid u iste, što važi i za Ministarstvo/Vlade u slučaju proglašavanja zaštićenog područja.

17. Primjedba 17

Članom 59 stav 22 propisano je "Izvještaj o realizaciji godišnjeg programa upravljanja upravljač dostavlja Ministarstvu, odnosno nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji do 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu", dok je članom 60 stav 4 propisano je "Izvještaj o realizaciji plana upravljanja upravljač izrađuje svake pete godine i dostavlja Ministarstvu, odnosno organu lokalne uprave".

Mišljenja smo da nije potrebno duplirati izvještaje o realizaciji mjera, da su dovoljni godišnji izvještaji.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba će se razmotriti u daljem radu na Zakonu. Najvjerojatniji ishod će biti definisanje obaveze dostavljanja izvještaja o realizaciji plana upravljanja Ministarstvu, samo od strane upravljača zaštićenih područja koje je proglasila Vlada CG, dok će Minsitarstvo biti u obavezi da isti izvještaj dostavi Vladi CG.

18. Primjedba 18

Članom 62 stav 1 propisano je da za korišćenje zaštićenog područja i/ili područja ekološke mreže pravno ili fizičko lice (u daljem tekstu: korisnik) plaćaju naknadu upravljaču zaštićenog područja ili područja ekološke mreže i to za, između ostalog, "korišćenje mineralnih sirovina" (alineja 10).

Mišljenja smo da je potrebno brisati navedenu alineju, naročito imajući u vidu da je članom 40 stav 2 propisano da je zabranjeno je korišćenje zaštićenih područja na način koji prouzrokuje:

- oštećenje zemljišta i gubitak njegove prirodne plodnosti;
- oštećenje površinskih ili podzemnih geoloških, hidrogeoloških i geomorfoloških vrijednosti;
- oštećenje morskih zaštićenih područja;
- osiromašenje prirodnog fonda divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva;
- smanjenje biološke i predione raznovrsnosti;
- zagađivanje ili ugrožavanje podzemnih i površinskih voda.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

19. Primjedba 19

Članom 68 stav 1 propisano je "Vlasnik nepokretnosti kome se ograničava pravo korišćenja i raspolaganja nepokretnostima, ima pravo na naknadu štete srazmjerno umanjenju prihoda ostvarenih u momentu proglašavanja zaštićenog područja", a stavom 2 "Vlasnik nepokretnosti podnosi upravljaču zahtjev o naknadi štete uz koji se prilažu dokazi o umanjenju prihoda koje je mogao ostvariti u momentu proglašavanja zaštićenog područja ili koje je mogao ostvarivati, a koje proističe iz ograničenja proisteklih proglašavanjem zaštićenih područja".

Smatramo da su navedene odredbe nedovoljno precizirane. Potrebno je definisati način utvrđivanja prihoda koji se ostvaruju u momentu proglašavanja zaštićenog područja. Takođe, potrebno je precizirati na koji se način definiše obim prihoda koji je vlasnik nepokretnosti mogao ostvariti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Rješenje za ovu primjedbu nije moguće detaljno propisati Nacrtom zakona jer ova materija nije uređena samo Zakonom zaštiti prirode, ali će u daljem radu na zakonu biti konsultovane relevantne institucije.

KATARINA IVANOVIĆ

Katarina Ivanović dostavila je 6 primjedbi koje nisu prihvaćene.

1. Primjedba 1

U članu 8 zaštitu prirode u okviru svojih prava i obaveza, obezbeđuju i aktivno sprovode: organi državne uprave, organi lokalne samouprave, lokalne uprave, pravna i fizička lica, međunarodne organizacije, nevladine organizacije i građani (u daljem tekstu: subjekti zaštite).

Sugestija: subjekti zaštite ne trebaju biti NVO.

Djelovanje NVO-a, odnosno njihovo aktivno sprovođenje zaštite prirode u okviru svojih prava i obaveza treba regulisati podzakonskim aktima, koje treba naknadno donijeti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Nevladine organizacije kroz svoje djelovanje direktno utiču na zaštitu prirode.

2. Primjedba 2

Član 10: „Nevladine organizacije učestvuju u očuvanju zaštite prirode u skladu sa svojim programima. Država podstiče učešće nevladinih organizacija u donošenju i realizaciji odluka i mjera od značaja za zaštitu prirode”.

Predlažem brisanje stave 2.

Nerijetko se pokazalo u praksi da odluke NVO-a nadjačaju sve državne propise, ili prouzrokuju izmjenu odluke, s tim u vezi, potrebno je smanjiti ingerencije Nvo-a u odnosu na državne.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Međunarodna praksa je da se nevladin sektor i zainteresovane strane aktivno uključuju u proces odlučivanja, pogotovo imajući u vidu nedovoljno jakih kapaciteta u državnim ustanovama.

3. Primjedba 3

U članu 12 stav 1 navedeno je da se Strategija donosi na period od 10. godina.

Predlažem da se Strategija donosi na period od 3 godine, a najviše 5 godina.

U vremenu izmjena urbanističkih planova, širenja gradske infrastructure, korištenja zemljišta za razne potrebe, samim tim i klimatskih promjena, smatram da je period od 10 godina dug za donošenje strategije, kako ne bi obuhvatala sve eventualne promjene nakon par godina. Nakon toga bi svaki prijedlog za eventualnu reviziju zaštićenog područja vrijeme i dodatne troškove.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba je dijelom relevantna, međutim odluka da period donošenja strategije bude 10 umjesto 5 je donijeta na osnovu manjeg iziskivanja finansijskih sredstava i manjeg perioda pripreme dokumenta koji će u završnici sadržati najnovije smjernice o zaštiti životne sredine.

4. Primjedba 4

Član 18 kaže: „Pravno lice, fizičko lice ili preduzetnik koji obavljanjem djelatnosti, radnji i aktivnosti pričinu štetu na zaštićenim vrstama biljaka, životinja i gljiva i prirodnim staništima, dužno je da sprovede mjere remedijacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje odgovornost za štetu u životnoj sredini”.

Sugestija: voditi računa o nenamjernoj šteti, nužnim sanacijama zaštićenog područja za obezbjeđivanje neophodnih uslova kako bi se pristupilo dozvoljenim radnjama, ne smatrati takav vid radnji štetom za životnu sredinu.

Uzeti u obzir da je u većini riječ o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu fizičkih lica. U većini slučajeva je potrebno to zemljište pripremiti za dalje korišćenje u skladu sa zakonom, te je potrebno izuzeti te radnje iz mjera remedijacije za utvrđivanje štete životnoj sredini.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovim stavom Zakona pravno lice, fizičko lice ili preduzetnik se navodi na obazrivost prilikom vršenja djelatnosti. Postavlja se pitanje mogućnosti utvrđivanja nenamjerne štete u slučaju nemogućnosti sprovođenja mjere remedijacije.

5. Primjedba 5

Član 29 - postupak proglašavanja zaštićenog područja.

Predlažem da se u ovaj postupak uključe građani, pravna ili fizička lica koja su većinom vlasnici zemljišta u lokalitetu gdje je planirano proglašavanje zaštićenog područja.

Fizička ili pravna lica čija se imovina nalazi na lokalitetu koji se planira proglasiti zaštićenim ipak su najbolji partneri pri izradi strategije, kako bi se kasnije izbjegli problem koji bi se u praksi pojavljivali.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Članom 34 je predviđeno učešće javnosti kroz postupak Javne rasprave o Aktu o proglašavanju i Studiji zaštite.

6. Primjedba 6

Predlažem da se u članu 34 u predlagače akta uključe i predstavnici javnosti.

Kako bi predlog akta bio što efikasniji, treba uključiti u predlagače one koji mogu puno doprinijeti njegovoj efikasnosti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Članom 29 Nacrta zakona, kao i po sadašnjem rješenju u važećem zakona, predviđeno je da zahtjev za izradu stručne studije podnosi Ministarstvo ili nadležni organ lokalne samouprave. Smatramo da je ovaj model adekvatan, iz razloga da navedeni organi predstavljaju organe nadležne za proglašavanje zaštićenih područja. Sva zainteresovana javnost, kao i stručne institucije, mogu kao i do sada preko Ministarstva ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave podnijeti zahtjev za izradu Studije zaštite.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE

Predstavnica Javnog preduzeća Nacionalni parkovi Crne Gore, Irena Sekulić Đukić dostavila je 18 primjedbi, od kojih je prihvaćeno 3, djelimično prihvaćeno 6, a nije prihvaćeno 9 primjedbi.

1. Primjedba 1:

Značenje pojedinih izraza u članu 7 Nacrta zakona.

28) Indikatorska vrsta – Razmisliti da se malo bolje preformuliše i da glasi „indikatorska vrsta je vrsta koja je osjetljiva na promjene uslova u životnoj sredini i zbog toga se može koristiti u procjeni opšteg stanja životne sredine“

31) Iščezla vrsta – Mišljenja smo da je prikladniji naziv nestala, jer razlog nestanka ne mora biti samo uginuće

34) korisnik – Potrebno je naglasiti da se misli na korisnika genetičkih resursa

39) najbolja praksa – ne znači da ako udruženje razvija neku praksu, ne mora da znači da je to i najbolja praksa. Najbolja praksa treba da je dokazana i testirana da je najbolja.

64) prirodni resursi – „koristi“ možda je prikladnije dodati „ili će se koristiti u budućnosti“

69) ranjiva vrsta – Mišljenja smo da je ovo objašnjenje konfuzno. Predlažemo da stoji „vrsta za koju je vjerovatno da će postati ugrožena u bliskoj budućnosti“

70) reliktna vrsta – mišljenja smo da treba izmijeniti „vrsta koja je u dalekoj prošlosti imala široko rasprostranjenje, a čiji je današnji areal (ostatak) sveden na prostorno male djelove“

72) rijetka vrsta - „endemične vrste“ – ne mora da znači da ako je vrsta endemična, da je ona i rijetka. Imamo jako puno primjera da vrste koje su endemi su jako široko rasprostranjene. (npr *Silene sendtneri*)

84) ugrožena vrsta – Razmisliti da se ovo preformuliše „ugrožena vrsta je ona vrsta koja se suočava sa visokom vjerovatnoćom da će iščeznuti u prirodnim uslovima u bliskoj budućnosti“.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Predlog za alineju 28) se ne prihvata iz razloga da je postojeća definicija sveobuhvatnija. Za alineju 31) se ne prihvata iz razloga da je termin „nestala“ sinonim za „iščezla“, te kao takav se ne može koristiti u obrazloženju termina iščezla. Primjedba na alineju 34) je već bila prihvaćena i uvrštena u Nacrt zakona. Predlog za alineju 39) nije prihvaćen iz razloga da je definicija preuzeta iz Uredbe koja uređuje protokol iz Nagoje. Predlog alineje 64) (u Nacrtu zakona 66) se ne prihvata jer postojeća definicija bolje definiše pojam. Predlog za alineju 69) (u Nacrtu zakona 72), će biti dodatno razmotren u daljoj izradi Zakona. Definicija predložena za alineju 70) (73 u Nacrtu) je identična postojećoj. Predlog za alineju 72) (u Nacrtu zakona 74) ne odgovara postojećoj definiciji. Primjedba na alineju 84) (u Nacrtu 86) se ne prihvata iz razloga da postojeća definicija bolje definiše pojam.

2. Primjedba 2

U članu 16 stav 4 uređenje i korišćenje prostora i prirodnih resursa i dobara, ponovljeni su dva puta planovi upravljanja. Vjerovatno se misli na planove gazdovanja šumama.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

3. Primjedba 3

Član 18 - šteta pričinjena zaštićenim vrstama biljaka, životinja i gljiva i prirodnim staništima.

Mišljenja smo da treba definisati sadržaj Plana remedijacije (šta Plan remedijacije treba da sadrži), ili nekim drugim podzakonskim aktom.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Remedijacija je regulisana Zakonom o odgovornosti za štetu u životnoj sredini.

4. Primjedba 4

U članu 22 - strogi rezervat prirode, u stavu 1 se navodi da je dozvoljeno naučno istraživanje, a u stavu 2 da je zabranjeno obavljanje istraživanja. Nejasno je da li su dva stava u suprotnosti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U članu 22, stav 2 Nacrta zakona „U strogom rezervatu prirode **zabranjeno** je vršiti radnje i aktivnosti i obavljati djelatnosti, **osim** posjećivanja u cilju obrazovanja, **obavljanja istraživanja** i praćenja stanja prirode u skladu sa ovim zakonom.“ U skladu sa stavom 2, naučno istraživanje je dozvoljeno vršiti u strogom rezervatu.

5. Primjedba 5

Mišljenja smo da je u članu 32, kada su u pitanju zone, potrebno jasno definisati u kojoj zoni je dozvoljena sanitarna sječa, tj da li je uopšte dozvoljena, kao vid mjere zaštite.

U II zoni zaštite dozvoljeno je „vršiti kontrolisano korišćenje prirodnih resursa, bez posljedica po primarne vrijednosti njihovih prirodnih staništa, populacija, ekosistema, obilježja predjela i objekata geonasljeđa“, a u III zoni „selektivno i ograničeno koristiti prirodne resurse“ - nejasno je šta u praksi znači kontrolisano (II zona) u odnosu na selektivno i ograničeno (III zona). Treba bolje objasniti ove izraze, jer može doći do problema kada se ovaj član bude primjenjivao u praksi.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U Nacrtu zakona u članu 32 za Zonu II je navedeno sledeće: “sprovode se zaštitne, sanacione i druge neophodne mjere u slučaju požara, elementarnih nepogoda i udesa, pojave biljnih i životinjskih bolesti i prenamnožavanja štetočina”, što vjerujemo da odgovara datoj primjedbi.

Primjedba 2 koja se odnosila na bolju definisanost termina za II i III zonu će biti dodatno razmotrena u daljoj izradi Zakona.

6. Primjedba 6

U članu 36 - Revizija zaštićenih područja, smatramo da bi u izradi (samo pisanju) Studije revizije zaštićenog područja trebalo uključiti i upravljača tog zaštićenog područja, jer upravljač upravlja zaštićenim područjem i poznaje problematiku na terenu i u praksi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Razmjena podataka nadležnih organa sa Agencijom prilikom izrade studije je definisana članom 29, kojim je predviđeno i da Agencija izrađuje Studiju, što nosi i odgovornost za kvalitet izrađenog dokumenta. Članom 36 je propisano i da se postupak Studije revizije sprovodi u skladu sa članom kojim je uređen postupak Studije zaštite.

7. Primjedba 7

U članu 41 - radnje, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenim područjima treba dodati da je Agencija obavezna da blagovremeno dostavi upravljaču zaštićenog područja izdate dozvole. Ovo je neophodno iz razloga što se u praksi dešavalo da upravljač sasvim slučajno sazna da se radnje, aktivnosti i djelatnosti koje se izvode u zaštićenom području. Blagovremeno upoznavanje upravljača sa izdatim dozvolama omogućava efikasniju i blagovremenu kontrolu i zaštitu samog zaštićenog područja.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

8. Primjedba 8

Član 57 Obaveze upravljača - Da li je potrebno prije dijela koji glasi „donosi godišnji program upravljanja“ da stoji i stavka „donosi plan upravljanja“.

- „Obilježi zaštićeno područje i/ili područje ekološke mreže” – kada su pitanju Nacionalni parkovi, u Zakonu o nacionalnim parkovima definisano je da “Granice nacionalnih parkova obilježava komisija koju čine predstavnici: privrednog društva, organa državne uprave nadležnih za poslove šumarstva i zaštite životne sredine, organa uprave nadležnog za poslove katastra, gradskih opština i opština na čijoj se teritoriji nalazi nacionalni park. Sredstva za obilježavanje granica obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore i drugih izvora u skladu sa zakonom. Kartografski prikaz obilježenih granica nacionalnih parkova izrađuje organ uprave nadležan za poslove katastra. Način obilježavanja granica nacionalnih parkova propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine tj. Ministarstvo”. Smatramo da je neizvodljivo da sam upravljač izvede kompleksne radnje obilježavanja granica. Takođe, smatramo da je

rješenje koje je dato u Zakonu o nacionalnim parkovima bolje rješenje zbog toga što uključuje sve relevantne institucije.

- „uspostavi mehanizam saradnje sa lokalnim stanovništvom“ – potrebno je i ovaj dio definisati, na šta se misli kad se kaže uspostavi mehanizam.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba za dopunu alineje člana 57 sa obavezom izrade (ne donošenje) plana upravljanja se prihvata. Preostale dvije primjedbe će biti razmotrene u procesu pripreme Zakona.

9. Primjedba 9

Član 59 - Plan upravljanja, godišnji program upravljanja i izvještaj

- „Plan upravljanja se donosi na 5 ili 10 godina“ – Da li se ide logikom da planovi upravljanja za nacionalne parkove bude 10 godina, dok za parkove i spomenike prirode bude na 5? Potrebno je i ovo bolje definisati.

- „Plan upravljanja za strogi i posebni rezervat donosi Ministarstvo“ – Da li za rezervate koji su sastavni dio nacionalnog parka izrađuje JPNPCG, u okviru svojih planova upravljanja? Što bi bilo logično, ali ga je potrebno definisati u Zakonu.

- „Godišnji program upravljanja se donosi do 31 oktobra“ – Mišljenja smo da je rok potrebno pomjeriti za 1. decembar, kako bi se završile programske aktivnosti i na efikasan način postavile aktivnosti za narednu godinu.

- „Godišnji program upravljanja izrađuje i donosi upravljač, uz saglasnost Ministarstva, odnosno nadležnog organa lokalne uprave, i prethodno pribavljeno mišljenje Agencije.“ Obzirom da upravljač mora pribaviti mišljenje Agencije na planove upravljanja, a da godišnji programi upravljanja proističu iz planova upravljanja, postavlja se pitanje da li je pribavljanje mišljenja Agencije za programe upravljanja neophodno, imajući u vidu da se sa realizacijom programa upravljanja treba početi 1. januara. Takođe, planovi i programi upravljanja sadrže ciljeve i aktivnosti koje se ne odnose samo na zaštitu prirode već i na segmente promocije, edukacije, saradnje sa lokalnim stanovništvom, unaprijeđenjem i zaštitom kulturne baštine i sl., a koje nijesu u nadležnost Agencije.

- Za sve aktivnosti, radnje i djelatnosti koje nijesu predviđene planovima upravljanja, upravljač se mora obratiti Agenciji za mišljenje, tako da smo stava da upravljač ne treba da pribavlja mišljenje od Agencije za godišnje programe upravljanja. Treba imati u vidu i da upravljač nacionalnih parkova mora izraditi 5 programa upravljanja, pa bi pribavljanje mišljenja od Agencije usporilo sam proces donošenja istih. Praksa je pokazala da iako JPNPCG u roku dostavlja Ministarstvu programe upravljanja sa donošenjem istih se kasni i oni budu usvojeni pred kraj I kvartala, što za sobom povlači i kašnjenje u realizaciji programskih aktivnosti, kao i nerealizaciju aktivnosti koje se mogu sprovoditi samo u I kvartalu npr.

zimski cenzus vodenih ptica. Ukoliko se ova primjedba ne usvoji onda je potrebo definisati rok u kojem Agencija mora dostaviti mišljenje na godišnje programe upravljanja upravljaču.

- „Izveštaj o realizaciji godišnjeg programa upravljanja upravljač dostavlja Ministarstvu, odnosno nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji do 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu” – smatramo da je dostavljanje izveštaja o realizaciji programa upravljanja Agenciji suvišno, jer se isti dostavlja Ministarstvu i javno je dostupan na sajtu JPNPCG.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

- Prve dvije primjedbe će biti razmotrene u daljem radu na Zakonu.
- Primjedba u vezi pomjeranja roka za dostavljanje Godišnjeg programa upravljanja se ne prihvata. Zbog dosadašnje prakse koja je podrazumijevala kašnjenje izrade Predloga programa upravljanja od strane upravljača, zatim duži period usklađivanja sa komentarima Ministarstva, Programi upravljanja su se donosili sa zakašnjenjem. S tim u vezi, ostavlja se predloženi datum, a to je 31. oktobar koji će omogućiti potrebno vrijeme Ministarstvu za provjeru predmetnih dokumenta, a upravljaču vrijeme za korekciju Programa upravljanja u skladu sa preporukama i komentarima.
- Primjedbe u vezi mišljenja Agencije na Godišnji program upravljanja se ne prihvata, s obzirom da je isto predloženo kako bi Agencija mogla da da mišljenje na detaljnije definisanim aktivnostima datim u Planu upravljanja.
- Primjedba u vezi dostavljanja izveštaja o realizaciji godišnjeg programa Agenciji se prihvata na način što će se upravljač obavezati zakonom da isti objavljuje javno.

10. Primjedba 10

Član 60 - Sadržaj plana upravljanja i godišnjeg programa upravljanja

Da li su neophodni indikatori ciljeva, ukoliko postoje i indikatori aktivnosti ? Da li je neophodan izveštaj Plana upravljanja, ukoliko postoje izveštaji za svaku programsku godinu pojedinačno.

Mišljenja smo da treba preciznije odrediti koji su to drugi elementi specifični za Godišnji program i Izveštaj godišnjeg programa.

Obratiti pažnju i na numeraciju sadržaja Godišnjih programa.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U sadržaju Plana upravljanja su dati indikatori ciljeva i aktivnosti jer su indikatori aktivnosti detaljniji u odnosu na indikatore ciljeva.

Zaštićena područja su u većini slučajeva jedinstvena po određenim kategorijama te dati sadržaj u Nacrtu zakona može previdjeti element koji je potrebno uvrstiti u Godišnji program. Iz tog razloga, upravljaču se ostavlja prostor da unese u Godišnji program upravljanja poglavlje za koje smatra da je važno, a koje nedostaje. Shodno datom obrazloženju, ova primjedba se ne prihvata.

Numeracija će biti ispravljena u Nacrtu zakona.

11. Primjedba 11

U članu 67 nije definisano ko isplaćuje naknadu štete vlasniku nepokretnosti u granicama zaštićenog prirodnog dobra.

„Procjenu štete utvrđuje komisija koju obrazuje upravljač u skladu sa propisom iz člana 66 stav 2 ovog zakona (u daljem tekstu: komisija za procjenu štete)” - ne može komisija koju obrazuje upravljač da procjeni štetu. Štetu može da procjeni vještak.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U toku daljeg rada na izradi Zakona ovo pitanje će biti uređeno i usklađeno.

12. Primjedba 12

U članu 68 nije definisano ko isplaćuje naknadu po pitanju zabrane i ograničenja korišćenja i raspolaganja nepokretnostima, vlasniku nepokretnosti u granicama zaštićenog prirodnog dobra. Smatramo da to mora biti država ili lokalna samouprava, jer upravljač upravlja i sprovodi zaštitu u zaštićenom području, dok je država ili lokalna samouprava donijela odluku o zaštiti, zabrani i ograničenjima u zaštićenom području.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Ova primjedba će biti razmotrena u toku daljeg rada na Zakonu.

13 Primjedba 13

U članu 71 - Zaštita i korišćenje speleoloških objekata: „Naučne i stručne institucije i ustanove koje se bave istraživanjima speleoloških objekata i speleološke organizacije dužne su da dostave podatke organu uprave” – neophodno je dodati da se podaci dostave i upravljaču zaštićenog područja.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

14. Primjedba 14

Član 89 - Zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva: „divlja vrsta koja nije ugrožena, ali je radi njenog izgleda moguće zamijeniti sa ugroženom divljom vrstom” – Nejasan razlog zaštite.

Definisati dinamiku donošenja/ažuriranja Rješenja o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta, obzirom da se nije pristupilo ažuriranju liste strogo zaštićenih vrsta od 2006. Godine (Rješenje je objavljeno u "Službenom listu RCG", br. 76/2006 od 12.12.2006. godine). Imajući u vidu klimatske promjene i druge uticaje na biljne i životinjske vrste te promjene u populacijama, potrebno je da se Zakonom uredi član koji definiše period objavljivanja Rješenja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Postojeća alineja 6, stava 2, član 89 se zadržava jer ona omogućava zaštitu zaštićene divlje vrste koja zbog svog izgleda može biti zamijenjena sa nezaštićenom divljom vrstom.

Ministarstvo je pokrenulo postupak izrade liste zaštićenih vrsta biljaka, životinja i gljiva, a završnim odredbama je definisan rok za donošenje svih podzakonskih akata koja su predviđena Nacrtom zakona.

15. Primjedba 15

U članu 104 - Praćenje stanja očuvanosti prirode smatramo da je efikasno i praktično i da upravljači zaštićenih područja uzmu učešće u izradi Planova i programa monitoringa, zbog toga što su upravljaču radi efikasnije i bolje primjene zaštitnih i konzervatorskih mjera neophodni podaci o stanju vrsta i staništa. Iz tih razloga logično bi bilo da upravljač i predloži vrste i staništa koje trebaju ući u Planove i programe monitoringa.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U Nacrtu zakona, stav 4, član 104 je već definisano – „Monitoring može da sprovodi i upravljač zaštićenih prirodnih dobara ukoliko ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme.“

16. Primjedba 16

U članu 105 - Izvještavanje: „Agencija na osnovu podataka prikupljenih sprovođenjem plana monitoringa i godišnjeg programa monitoringa sačinjava svake šeste godine izvještaj o stanju prirode koji obuhvata informacije o stanju očuvanosti vrsta, stanišnih tipova i ptica kao i mjere za očuvanje, održavanje ili ponovno uspostavljanje povoljnog statusa vrsta i površina staništa za sve vrste koje su bile predmet monitoringa i dostavlja ga Evropskoj komisiji.“ - Da li je izvještaj javan i da li upravljač može raspolagati podacima?

„Godišnji izvještaj o sprovođenju plana monitoringa i godišnjeg programa monitoringa sačinjava Agencija na osnovu podataka prikupljenih sprovođenjem tog plana i programa.

Godišnji izvještaj iz stava 1 ovog člana naročito sadrži podatke o stanju prirode, rezultate praćenja stanja vrsta, stanišnih tipova i ptica, predlog mjera za očuvanje koje treba preduzeti za održavanje ili ponovno uspostavljanje povoljnog statusa vrsta i površina staništa za sve vrste koje su bile predmet monitoringa.“ Treba dodati da je Agencija u obavezi da rezultate monitoringa sprovedenog u zaštićenom području dostavi upravljaču zaštićenih prirodnih dobara, kako bi isti shodno rezultatima mogao preuzeti neophodne mjere iz svoje nadležnosti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Izvještaj o stanju životne sredine, sa podacima o stanju biodiverziteta je javno dostupan.

17. Primjedba 17

U članu 109 - Služba zaštite, smatramo da je nadzornik adekvatniji naziv od zaštitara, za lice koje čuva zaštićeno prirodno dobro, posebno u kontekstu razlikovanja od zaštitara lica i imovine koji su zaposleni u pravnim licima koja vrše poslove obezbjeđenja.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U toku daljeg rada na pripremi Zakona dati prijedlog će biti razmotren.

18. Primjedba 18

U članu 115 - Prekršajne odredbe: „Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

14) ne čuva, ne unaprjeđuje i ne promoviše zaštićeno područje i/ili područja ekološke mreže (član 57 stav 1 alineja 6);

Smatramo da ovu tačku treba brisati jer nije konkretizovana radnja izvršenja, odnosno kriterijumi na osnovu kojih se utvrđuje šta je adekvatno čuvanje, unapređenje i promovisanje. Ovako ne precizirani pojmovi daju veliki prostor za slobodno tumačenje neizvršavanja obaveze, a time i mogućnost zloupotreba prilikom primjene ove odredbe.

15) ne obilježi zaštićeno područje i/ili područje ekološke mreže (član 57 stav 1 alineja 7)” - kada su pitanju Nacionalni parkovi, u Zakonu o nacionalnim parkovima definisano je da "Granice nacionalnih parkova obilježava komisija koju čine predstavnici: privrednog društva, organa državne uprave nadležnih za poslove šumarstva i zaštite životne sredine, organa uprave nadležnog za poslove katastra, gradskih opština i opština na čijoj se teritoriji nalazi nacionalni park.

Kaznenim odredbama nije obuhvaćena Agencija ukoliko na vrijeme upravljaču ne dostavi smjernice i mišljenje na planove i programe upravljanja.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prva primjedba se prihvata ne u smislu brisanja, već će iste biti konkretizovane, dok će druga primjedba biti razmotrena u daljem radu na Zakonu.

JAVNO PREDUZEĆE ZA UPRAVLJANJE MORSKIM DOBROM CRNE GORE

Predstavnik Javnog preduzeća morsko dobro Crne Gore, Nemanja Malovrazić dostavio je 9 primjedbi, od kojih je prihvaćeno 2, djelimično prihvaćena 1, a nije prihvaćeno 6 primjedbi.

1. Primjedba 1

Predlaže se da se član 8 dopuni sa "ili državna preduzeća čiji je osnivač vlada ili skupština".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Već je uvršteno, jer pod pojmom pravna lica već su obuhvaćeni privredni subjekti i preduzeća, dakle i oni koje osniva Vlada ili Skupština. Takođe ukazujemo da pod pojmom organi državne uprave spadaju ministarstva, agencije, uprave, inspekcijski organi, shodno uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave.

2. Primjedba 2

Predlažemo dopunu člana 16 stav 1 - Uređenje i korišćenje prostora i prirodnih resursa i dobara. Imajući u vidu ranije dileme oko tumačenja ovog člana, radi dodatnog razjašnjenja predlaže se da ova rečenica bude dopunjena: „planova i programa upravljanja zaštićenim područjima, planova i programa upravljanja i korišćenja prirodnih resursa u...”

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U toku daljeg rada na izradi Zakona ovo pitanje će biti uređeno i usklađeno.

3. Primjedba 3

Predlaže se dopuna člana 24 dopuniti stavom kojim se precizira šta je zabranjeno u Posebnom rezervatu prirode.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U članu 24 Nacrta zakona, u poslednjem stavu su navedene radnje i aktivnosti koje su dozvoljene u posebnom rezervatu prirode. Radnje koje nisu navedene kao dozvoljene se vode kao zabranjene osim onih koje su jasno definisane Odlukom o proglašavanju.

4. Primjedba 4

Predlaže se da se član 25 dopuni stavom što je dozvoljeno/dopušteno u parku prirode.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U članu 25 je već navedeno da je u parku prirode zabranjeno vršiti radnje, aktivnosti i djelatnosti kojima se ugrožavaju obilježja, vrijednosti i uloga parka. Napominjemo i da se Aktu o proglašenju pojedinih zaštićenih dobara određuju zone zaštite, koje detaljnije definišu radnje koje su dozvoljene ili zabranjene u tom području.

5. Primjedba 5:

Član 26 je neophodno dopuniti stavom što je dozvoljeno/dopušteno na područjima gdje se nalaze spomenici prirode.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Već je navedeno da je na spomeniku prirode i u njegovoj neposrednoj okolini zabranjeno vršiti radnje, aktivnosti i djelatnosti koje ugrožavaju obilježja, vrijednosti i ulogu spomenika prirode.

6. Primjedba 6

Član 27 je neophodno dopuniti stavom što je dozvoljeno/dopušteno na područjima koja su zaštićena kao predio izuzetnih odlika.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Već je navedeno da je u predjelu izuzetnih odlika zabranjeno je vršiti radnje, aktivnosti i djelatnosti koje narušavaju obilježja zbog kojih je taj predio proglašen zaštićenim. Onim što nije zabranjeno i što je u skladu sa ovim zakonom, smatra se da je dopušteno, osim ako nije drugačije definisano Aktom o proglašenju.

7. Primjedba 7

Član 35, stav 5 je potrebno preformulisati u dva stava da glase:

1. " Morska zaštićena područja proglašava Vlada Crne Gore".
2. " Zaštićena područja, osim nacionalnih parkova, čija se teritorija djelimično ili potpuno nalazi u zoni morskog dobra, proglašava Vlada Crne Gore."

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba 1 se ne prihvata jer se briše termin "morska zaštićena područja". Primjedba 2. se prihvata.

8. Primjedba 8

Preformulisati član 59 tako da glasi: "Za zaštićena područja i područja ekološke mreže u zoni morskog dobra može se izraditi jedan plan upravljanja koji obuhvata više zaštićenih područja."

Odgovor: Primjedba se prihvata.

9. Primjedba 9

Članom 87 potrebno je predvidjeti organ čija je obaveza da vrši praćenje brojnosti i stanja populacije divljih vrsta ptica.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovo pitanje je uređeno članom 104 praćenje stanja prirode, kojim je Agencija ovlašćena za vršenje monitoringa.

MILOŠ ĐUROVIĆ

Miloš Đurović je ostavio 3 primjedbe koje nisu prihvaćene.

1. Primjedba 1

Predlažem izmjenu teksta člana 32 „u zoni zaštite III sa režimom održivog korišćenja mogu se”, tako da glasi:

U zoni zaštite III mogu se:

- 1) sprovoditi intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja zaštićenog područja;
- 2) razvijati naselja i prateća infrastruktura u mjeri u kojoj se ne izaziva narušavanje osnovnih vrijednosti područja;
- 3) razvijati poslovno – industrijska i prateća infrastruktura u mjeri u kojoj se ne izaziva narušavanje osnovnih vrijednosti područja;
- 4) vršiti radovi na uređenju objekata kulturno – historijskog nasljeđa i tradicionalne gradnje;
- 5) sprovoditi očuvanje i unaprjeđenje tradicionalnih djelatnosti lokalnog stanovništva;
- 6) selektivno i ograničeno koristiti prirodni resurs u skladu sa Planom upravljanja;
- 7) sprovoditi svi oblici aktivnog turizma koji ne ugrožavaju vrijednosti Parka prirode.

Sugestija: Uvrstiti sve radnje obuhvaćene Odlukom o proglašenju Parka prirode Rijek Zeta. Zona zaštite III – režim održivog korištenja u ovom parku prirode iznosi 92.16 km² i odnosi se na dolinu Zete, Mareze i Matice (Sitnice), a za koje važe odredbe prostornih planova Glavnog grada Podgorice i Opštine Danilovgrad uz eksplicitnu primjenu standarda zaštite životne sredine i prirode kako se ne bi narušilo već poboljšano biološko stanje parka prirode.

Potrebno je uvrstiti sve radnje kako bi zakon bio isti za sva zaštićena područja, zbog eventualnih mimoilaženja u tumačenju istog.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Odluke o proglašavanju zaštićenog područja pored glavnih odredbi koje definiše Zakon o zaštiti prirode, sadrži specifičnije odredbe, ali koje su u skladu sa Zakonom. Iz tog razloga, primjedba se ne prihvata jer nije moguće uniformisati sve radnje i aktivnosti za sva zaštićena područja.

2. Primjedba 2

Član 36 stav 2 izmijeniti tako da glasi: „Postupak iz stave 1 ovog člana pokreće se na osnovu zahtjeva Ministarstva, organa lokalne uprave ili upravljača, vlasnika područja (fizičkog ili pravnog lica)”.

Vlasnici zaštićenih područja su najbolji poznavaoци prilika na terenu, samim tim najviše su pozvani da traže pokretanje postupka revizije kako bi se utvrdilo da li je došlo do potrebe za promjenom statusa zaštićenog područja, a samim tim područje bilo funkcionalno u skladu sa novonastalim prilikama, kako bi se spriječilo eventualno kršenje propisa.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Smatramo da je ovaj model adekvatan, iz razloga da su Ministarstvo i jedinica lokalne samouprave organi nadležni za proglašavanje zaštićenih područja, dok upravljač upravlja zaštićenim područjima. Sva zainteresovana javnost, kao i vlasnici nepokretnosti, mogu preko nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, Ministarstva ili upravljača, podnijeti zahtjev za izradu Studije revizije.

3. Primjedba 3

Član 41 stav 1 promijeniti tako da glasi: „Radnje, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenim područjima, koje ne podliježu procjeni uticaja na životnu sredinu u skladu sa posebnim propisima, ocjeni prihvatljivosti, koje nijesu utvrđene planom upravljanja, mogu se vršiti na osnovu dozvole Agencije osim za zonu III zaštite – gdje je primjenljivo”.

Zona III zaštite prirode gdje je obuhvaćena DUP-om i PUP-om, koji su predmet kontrole nadležnih organa kao što su ministarstvo ekologije, komunalna inspekcija... pa je suviše tražiti dozvolu za jednu namjenu na više adresa, jer samim tim dolazi do neusaglašavanja mišljenja među institucijama.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zona zaštite III je integralni dio zaštićenog područja te se ne može drugačije tretirati. Zaštićena područja su predmet kontrole ekološke inspekcije, dok su nadzorna tijela Minsitarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma ili lokalna samouprava u zavisnosti od procedure proglašavanja zaštićenog područja. DUP i PUP je neophodno uskladiti sa karakteristikama upravljanja zaštićenog područja.

OPŠTINA ZETA, SEKRETARIJAT ZA UREĐENJE PROSTORA, ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE I SAOBRAĆAJ

Iz Sekretarijata za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i saobraćaj Opštine Zeta, Milanka Baljević je dostavila 3 primjedbe od kojih je prihvaćeno 2, a nije prihvaćeno 1 primjedba.

1. Primjedba 1

U članu 15 stav 1 koji se odnosi na mjere zaštite i očuvanja prirode u alineji 4 je navedeno sprovođenje dokumenta iz člana 10, gdje je tehnička greška, s tim u vezi, u alineji 4 tekst ispraviti tako da glasi: "sprovođenje dokumenata iz člana 11 ovog zakona".

Naznačena alineja se odnosi na dokumenta zaštite prirode iz člana 11 predmetnog Nacrta.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

2. Primjedba 2

U članu 14 stav 1 je navedeno da lokalni akcioni plan za biodiverzitet, radi sprovođenja strategije i očuvanja prirode na lokalnom nivou donose nadležni organi lokalne samouprave. Riječi „nadležni organi lokalne samouprave“ zamijeniti „riječima skupština jedinice lokalne samopurave“.

Članom 38 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni list Crne Gore", broj 002/18, 034/20, 038/20, 050/22, 084/22) je propisano da skupština jedinice lokalne samouprave donosi planove i programe razvoja za pojedine oblasti.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

3. Primjedba 3

U članu 84, stav 2 navedeno je da se izgradnja, održavanje i rad prihvatilišta čiji je osnivač Vlada, može obezbijediti iz budžeta jedinice lokalne samouprave. Navedena odredba nije u skladu sa Zakonom o lokalnim djelatnostima i Zakonom o lokalnoj samoupravi.

Zakonom o lokalnoj samoupravi je propisano da Opština u skladu sa zakonom i drugim propisima uređuje i obezbjeđuje obavljanje razvoj komunalnih djelatnosti, održavanje komunalne infrastrukture i komunalnog reda, dok je Zakonom o komunalnim djelatnostima, u okviru komunalnih djelatnosti propisano da se zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja i održavanje skloništa za njihovo zbrinjavanje odnosi na kućne ljubimce.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Nije utvrđena obaveza, već je ostavljeno kao mogućnost finasiranja ukoliko ima sredstava.

GLANI GRAD PODGORICA, SEKRETARIJAT ZA PLANIRANJE PROSTORA I ODRŽIVI RAZVOJ

Predstavnica Glavnog grada Podgorica, Sekretarijata za planiranja prostora i održivi razvoj, Branka Knežević dostavila je 17 primjedbi od kojih je prihvaćeno 5, djelimično prihvaćeno 3, a nije prihvaćeno 9 primjedbi.

1. Primjedba 1

U članu 5 preformulisati tačku 2, stav 1 u kojoj je navedeno: „proglašavanje zaštićenih prirodnih dobara i njihovo očuvanje i upravljanje, radi očuvanja i poboljšanja ciljeva zaštite”.

Nejasno je koji su to ciljevi zaštite u datom kontekstu, odnosno kako se ciljevi mogu očuvati i poboljšati.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zaštićena područja se proglašavaju zbog određenih ciljeva - vizije usmjerenih na zaštitu tog područja. Takođe, postoje međunarodni ciljevi koji se prenose u nacionalna strateška dokumenta. U slučaju ovog stava, u pitanju su svi ciljevi orijentisani na zaštitu prirodnih vrijednosti zaštićenog područja. Svakako će se dodatno razmotriti mogućnost preciznijeg definisanja termina „ciljevi zaštite”.

2. Primjedba 2

Termin „uvjetima” naveden u okviru tačke 2 stav 1 člana zamijeniti terminom „uslovima”.

Uskladiti terminologiju sa Crnogorskim jezikom.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

3. Primjedba 3

Razmotriti definiciju opasne divlje vrste životinja, navedenu pod tačkom 43 stav jedan u Članu 7, odnosno potrebu zasebnog formulisanja iste.

Sve vrste životinja u određenim okolnostima mogu prouzrokovati ozbiljnu povredu ili smrt ljudi ili drugih životinja, pa je u tom smislu teško izdvojiti divlje vrste životinja koje se mogu označiti kao opasne, odnosno upitna je potpuna utemeljenost date definicije.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Nacrtom Zakona je predviđena izrada liste opasnih životinja što će pomoći u određivanju da li je divlja životinja opasna ili ne u kontekstu držanja kao kućnog ljubimca.

4. Primjedba 4

Razmotriti odnosno uskladiti periode sačinjavanja Izvještaja o sprovođenju strategije biodiverziteta i Izvještaja o sprovođenju lokalnih akcionih planova biodiverziteta, definisanih članovima 13 i 14.

Shodno navedenim članovima, dinamika sačinjavanja Izvještaja o sprovođenju strategije je svake druge godine, između ostalog na osnovu Izvještaja o sprovođenju lokalnih akcionih planova, koji se donose za period od pet godina a Izvještaji o realizaciji istih sačinjavaju se svake četvrte godine, što se čini neusklađenim.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje: Član će se korigovati na način da se Izvještaj o nacionalnoj strategiji i Izvještaji o lokalnim akcionim planovima izrađuju svake druge godine.

5. Primjedba 5

Članom 19 potrebno je definisati rokove izdavanja akta o uslovima i smjernicama zaštite prirode i pojasniti poslednji stav pomenutog člana odnosno saglasnosti mogućnost izostavljanja istog.

Pomenutim članom nije definisano u kojem roku Agencija treba izdati akt o uslovima i smjernicama zaštite prirode, a što je svakako od značaja za dinamiku izrade i/ili donošenje dokumenata pomenutih u stavu 1 člana 19. Obzirom na to da Agencija izdaje akt o uslovima i smjernicama zaštite prirode, a koji moraju biti sadržani u dokumentima pomenutim u članu 19 stav 1, nejasno je zašto je nosilac pripremnih poslova dužan da dodatno od iste Agencije pribavi mišljenje o tome da li su dokumenta usklađena sa aktom (poslednji stav pomenutog člana). Ukoliko je potreban dodatni kontrolni mehanizam, a u cilju vremenski efikasnije procedure, koja neće dovesti u pitanje zaštitu prirode, predlažemo da se u

predmetnom stavu naglasi da je nosilac pripremnih poslova obavezan da integralno uvrsti uslove i smjernice zaštite prirode definisane aktom Agencije, u dokumenta iz člana 19 stav 1.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata u dijelu određivanja roka za izdavanje uslova i smjernica, ali smatramo da organ koji je izdao iste može najbolje provjeriti je li dokument usklađen sa izdatim uslovima i smjernicama.

6. Primjedba 6

U članovima od 22 do 27 izostaviti posljednje stavove (u članu 26 Predio izuzetnih odlika posljednja dva stave imaju isto značenje) i navesti ih u okviru zasebnog člana ili ih jedinstveno formulisati i kao takve navesti na kraju svakog člana.

S obzirom na to da je uspostavljanje statusa zaštite mehanizam očuvanja prirodnih vrijednosti, a kako bi se izbjeglo ponavljanje odnosno navođenje suštinski istih konstatacija na drugačiji način, te u svijetlu činjenice da se dozvoljene i zabranjene aktivnosti definišu i razrađuju studijom zaštite odnosno planovima i programima upravljanja, predlažemo da se zasebnim članom definiše da je u zaštićenim prirodnim dobrima zabranjeno vršiti radnje, aktivnosti i djelatnosti kojima se narušavaju obilježja zbog kojih je područje proglašeno zaštićenim.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Svako zaštićeno područje ima svoje specifičnosti, stoga su u članovima 22 do 27 u zadnjim stavovima iste i definisane.

7. Primjedba 7

U okviru stava 4 član 29 navesti da se sredstva za izradu studije zaštite obezbjeđuju i iz budžeta jedinica lokalnih samouprava.

Jedinice lokalne samouprave, kao inicijatori izrade studije zaštite, obezbjeđuju sredstva za istu.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

8. Primjedba 8

U vezi stava 5 člana 29, koji se odnosi na sadržaj studije zaštite, razmotriti mogućnost izostavljanja segmenta koji se odnosi na orijentaciona finansijska sredstva za sprovođenje akta o proglašenju i pojasniti na šta se odnosi, odnosno kako se određuje centralna koordinata zaštićenog područja.

Upitna je mogućnost čak i orijentacionog određivanja finansijskih sredstava za sprovođenje akta o proglašenju, s obzirom na to da akt nije vremenski ograničen već se kontinuirano implementira, kroz izradu planova i programa upravljanja kojima se razrađuju radnje i aktivnosti definisane studijom zaštite i koji sadrže finansijske okvire za sprovođenje petogodišnjih odnosno godišnjih aktivnosti. Kada je u pitanju centralna koordinata zaštićenog područja, u praksi smo se susreli sa problemom prilikom njenog

definisanja, postavilo se pitanje šta predstavlja, na koji način i u koju svrhu se određuje, pa molimo pojašnjenje u vezi iste.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne prihvata s obzirom da je su i orijentaciono određena finansijska sredstva, bitan i neophodan segment prilikom odlučivanja, jer ista daju podatke koliko će određena odluka da „košta“, od čega zavisi i implementacija, a što se tiče određivanja centralne koordinate, isto spada u opšte znanje stručne osobe koja je zadužena za pripremu kartografskih prikaza u okviru Studije, stoga nije potrebno dodatno precizirati.

9. Primjedba 9

Članom 32 definisano je, između ostalog, da je u zoni zaštite I sa strogim režimom zaštite zabranjena izgradnja objekata i turističke infrastrukture, što je potrebno dopuniti.

Navođenje zabrane izgradnje isključivo turističke infrastrukture implicira mogućnost izgradnje ostalih vidova infrastrukture, što svakako nije dozvoljeno u navedenoj zoni zaštite te smatramo da je u tom smislu potrebno izvršiti dopunu ili korekciju.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje: Biće zabranjena izgradnja svih vidova infrastrukture.

10. Primjedba 10

U stavu 8 člana 32, predlažemo da se izvrši korekcija u formulisanju pojedinih faktora koji su prepoznati kao negativni.

Pomenutim stavom kao negativni faktori prepoznati su, između ostalih, otpadne vode, čvrsti otpad i turizam. Predlažemo da se, radi preciznosti, izvrši preformulacija tako da se kao mogući negativni faktori navedu „neprečišćene otpadne vode“, „neadekvatno odlaganje otpada“, a turizam da bude izostavljen. Naime, turizam sam po sebi, adekvatno organizovan, ne mora predstavljati faktor ugrožavanja životne sredine, naročito ne u neprihvatljivoj mjeri. Takođe, s obzirom na to da je u zoni zaštite III dozvoljen razvoj naselja i prateće infrastrukture u mjeri koja ne izaziva narušavanje osnovnih vrijednosti područja, to se čini suvišnim definisati strožije uslove u zaštitnom pojasu koji može a ne mora biti određen.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Nacrt zakona je predvidio da se zaštitni pojas određuje u cilju sprječavanja odnosno ublažavanja spoljnih faktora koji mogu uticati negativno na zaštićeno područje, iz čega proističe da je dozvoljeno sve u mjeri koja ne ugrožava zaštićeno područje, a dozvoljeno je u skladu sa posebnim propisim kojima je uređena ta oblast.

11. Primjedba 11

Stavom 4 člana 34 definisano je „Predlagač akta o proglašavanju zaštićenog područja dužan je da u pisanoj formi, obavijesti vlasnike nepokretnosti o namjeri stavljanja pod zaštitu područja i omogući uvid u predlog akta o proglašavanju zaštićenog područja i studiju zaštite.“, što u praksi nije izvodljivo te predlažemo da bude korigovan ili izostavljen.

Lokalne samouprave ne raspolažu evidencijom o vlasnicima katastarskih parcela, a takođe treba imati u vidu da broj parcela može biti veoma veliki, kao i broj suvlasnika jedne parcele, da nije moguće uvijek utvrditi adresu vlasnika ili je vlasnik preminuo. Navedene okolnosti značajno otežavaju ili u potpunosti onemogućavaju primjenu navedenog stava. U tom smislu, smatramo primjerenim da se obavještanje vrši putem svih vidova medija, sajtova i društvenih mreža predlagača akta i posredstvom mjesnih zajednica.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da proglašavanje zaštićenog područja pored benefita, donosi i organičenja i zabrane po pitanju raspolaganja imovinom, a što je ustavom zaštićena kategorija, nemoguće je da se obavještanje obavi drugačijim putem, osim da se vlasnici nepokretnosti neposredno upoznaju na način propisan Nacrtom zakona.

12. Primjedba 12

Predlažemo da se odredbe zakona koje se odnose na proglašavanje i upravljanje zaštićenim područjima koja se nalaze na području više jedinica lokalne samouprave dodatno razrade ili izmijene u cilju preciziranja postupka proglašenja i daljeg upravljanja, kako bi se izbjegle određene poteškoće u realizaciji.

Stavom 4 člana 35 definisano je da park prirode, spomenik prirode i predio izuzetnih odlika koji se nalaze na području dvije i više jedinica lokalne samouprave proglašava Vlada na predlog jedinica lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi. Smatramo da, shodno zakonima koji definišu nadležnosti i djelovanje lokalnih samouprava, akt o proglašenju treba biti donijet od strane lokalnih samouprava, s tim da isti stupi na snagu danom usvajanja od strane opštine koja to poslednja uradi, s obzirom na to da je teško izvodljivo da sva usvajanja budu u istom danu. Isto se odnosi i na donošenje plana upravljanja za zaštićena područja koja se nalaze na području dvije i više jedinica lokalne samouprave, a koji, shodno stavu 11 člana 59, donosi Ministarstvo. Takođe, predlažemo da se zakonom definiše mehanizam zajedničkog upravljanja u smislu da svaka opština uspostavi upravljača za svoj dio teritorije (ukoliko ne postoji upravljač za sva zaštićena područja kao u slučaju Glavnog grada) te da upravljači potpisivanjem sporazuma ili sličnog akta dalje preciziraju način zajedničkog upravljanja. Na osnovu dosadašnje prakse smatramo ovaj način uspostavljanja upravljača praktičnijim i efikasnijim rješenjem u odnosu na formiranje jednog, zajedničkog upravljača od strane dvije ili više lokalnih samouprava.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Upravo je Zakon iz 2016. godine izmijenio predloženi model zbog problema u sprovođenju.

13. Primjedba 13

Stavom 5 člana 38 definisano je, između ostalog, da se područje za koje je pokrenut postupak za stavljanje pod zaštitu smatra zaštićenim u smislu predmetnog zakona, što je potrebno precizirati.

Status zaštite određenog područja u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti prirode podrazumijeva određena, strožija ili fleksibilnija, ograničenja u smislu mogućnosti korišćenja prostora, realizacije određenih aktivnosti, rekonstrukcije objekata ukoliko su prisutni na istom i sl. Ukoliko se shodno pomenutom članu Zakona područje smatra zaštićenim nakon samog podnošenja inicijative za izradu studije zaštite, kada nije sasvim poznat prostorni obuhvat, zone zaštite i ostali elementi od značaja, postavlja se pitanje na koji način će se ovako uspostavljen status zaštite, do okončanja procedure proglašenja, sprovoditi u praksi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba nije dovoljno konkretna u kom smislu je potrebno izmijeniti navedeni član, a ista će se razmotriti u dodatnim konsultacijama sa podnosiocem.

14. Primjedba 14

Stavom 3 člana 39 definisano je „Podaci iz registra su javni, osim podataka o rasprostranjenosti rijetkih ili osjetljivih ciljnih vrsta i stanišnih tipova i drugih prirodnih vrijednosti od značaja za njegovu zaštitu.“, što se čini upitnim.

S obzirom na to da je studija zaštite, koja sadrži podatke navedene u pomenutom članu, predmet javne rasprave, da li pomenuti član podrazumijeva da navedeni podaci ne treba da budu javno dostupni ni tokom perioda javne rasprave?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Kartografski podaci u registru sadrže detaljnije prostorne prikaze u odnosu na podatke iz Studije zaštite/revizije, iz razloga kako bi se izbjegla eventualna zloupotreba.

15. Primjedba 15

Određene odredbe Nacrta zakona, koje se odnose na postupak ocjene prihvatljivosti za područja ekološke mreže potrebno je dodatno precizirati i uskladiti:

- U članu 48 stav 1 nije naveden organ lokalne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine kao subjekt kojem se podnosi zahtjev o potrebi sprovođenja glavne ocjene.
- Nadležni organi po zahtjevu o potrebi sprovođenja glavne ocjene mogu donijeti rješenje da nije potrebno sprovoditi glavnu ocjenu. U tom smislu, u članu 49 stavovima 1 i 2, potrebno je naglasiti da se zahtjev za davanje saglasnosti na Studiju o ocjeni prihvatljivosti podnosi ukoliko je donijeta odluka o sprovođenju glavne ocjene i definisati rok u kojem to treba učiniti od donošenja odluke o sprovođenju.
- U članu 51 stav 6 nije navedeno da se obavještenje objavljuje i na internet stranici organa lokalne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.
- U članu 52 stav 5 definisano je da se saglasnost na studiju izdaje istovremeno sa izdavanjem saglasnosti na izvještaj o strateškoj procjeni uticaja odnosno elaborat o procjeni uticaja. Imajući u

vidu prirodu i dinamiku pomenutih procedura, uslovljenih u značajnoj mjeri obimom i kvalitetom dokumentacije koja je predmet ocjenjivanja, upitna je izvodljivost istovremenog davanja saglasnosti.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U predloženim članovima 48, 49 i 51 biće dodato „organa lokalne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine“. U članu 52 namjera je da odluke budu usaglašene, poznata je problematika različitog trajanja postupaka ali uz donošenje rešenja o zaustavljanju postupka dok se drugi ne realizuje moguće je usaglasiti rokove. Za podnosiocе zahtjeva u smislu vremenskog perioda navedeno ništa ne mijenja jer su oba rešenja uslov daljih aktivnosti. Ostala neodgovorena pitanja za ovu primjedbu će biti razmotrena u daljem radu na izradi Zakona.

16. Primjedba 16

Odredbe člana 68 potrebno je dodatno precizirati ili predvidjeti donošenje podzakonskog akta kojim bi se definisao mehanizam utvrđivanja visine naknade za zabrane i ograničenja.

Navedeni član je potrebno razraditi kako bi se omogućila praktičnija primjena istog, zasnovana na konkretnim smjernicama u smislu osnove za definisanja prirode i visine prihoda do čijeg umanjenja je došlo u momentu proglašavanja zaštićenog područja.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U toku daljeg rada na izradi Zakona ovo pitanje će biti uređeno i usklađeno.

17. Primjedba 17

Članom 84 definisano je, između ostalog, da se izgradnja, održavanje i rad prihvatilišta čiji je osnivač Vlada, može obezbjediti i iz budžeta jedinice lokalne samouprave što smatramo neutemeljnim pa predlažemo da bude izostavljeno.

S obzirom na nadležnost po datom pitanju, smatramo da lokalnim samoupravama ne treba nametati finansijska izdvajanja po istom. Svakako, kao što je u praksi uradio Glavni grad, lokalne samouprave mogu podržati dati projekat definisanjem lokacije za prihvatilište, eventualnim oslobađanjem od plaćanja naknade za komunalno opremanje i sl.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

OSTALE INTERSEKTORSKE KONSULTACIJE

U okviru javne rasprave održano je više sastanaka sa predstavnicima institucija i članovima Radne grupe koja je radila na izradi ovog Nacrta zakona. Takođe, poseban sastanak održan je sa predstavnicima Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u cilju precizno definisanih normi koje se odnose na proceduru davanja saglasnosti od strane Uprave a vezano za dozvolu koju izdaje Agencija za držanje divljih vrsta životinja u zatočeništvu.

Napomena:

Nakon korekcije Nacrta zakona o zaštiti prirode, u skladu sa pristiglim primjedbama, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma će organizovati okrugli sto radi prezentacije Predloga zakona o zaštiti prirode zainteresovanim stranama.

Predlog zakona će blagovremeno biti poslat svim zainteresovanim stranama na uvid.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 04.08.2023. godine.

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrta zakona, odnosno strategije: Direktorat za zaštitu prirode.

MINISTARKA
Ana Novaković Đurović

Zapisnik sa stručnog okruglog stola u okviru Javne rasprave o Nacrtu zakona o zaštiti prirode

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

23.06.2023

U okviru Javne rasprave o Nacrtu zakona o zaštiti prirode, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u periodu od 08.06.2023. godine do 18.07.2023. godine organizovalo je stručni okrugli sto u prostorijama Ministarstva ekologije prostornog planiranja i urbanizma sa početkom u 10.00 časova.

Na ovom skupu učestvovali su predstavnici relevantnog Ministarstva: **Tamara Brajović**, generalna direktorica Direktorata za zaštitu prirode, **Miloš Sekulović**, koordinator za izradu nacrtu zakona, **Slavica Braunović**, Direktor za ekologije i klimatske promjene, **Maja Raičević**, Direktor za ekologije i klimatske promjene, **Arina Maraš**, načelnica Direkcije za zaštićena područja, **GEF 7 projektna menadžerka Marija Tripunović**, **Aleksandra Stijović**, Direktor za zaštitu prirode, Agencije za zaštitu životne sredine: **Milena Bataković** i **Stanislava Lazarević**, Zajednice opština Crne Gore: **Sanja Živković**, Centar za istraživanje i proučavanje ptica: **Aleksandar Perović**, Parkovi Dinarida: **Milica Kandić** i **Jelena Marojević Galić**, Prijestonica Cetinje: **Ana Mudreša**, Opština Danilovgrad - Sekretarijat za urbanizma i zaštitu životne sredine: **Glorija Šćepanović**, Uprave za inspekcijske poslove - Ekološki inspektor, **Dejan Filipović**.

Uvodne napomene u vezi sa održavanjem Javne rasprave dala je **generalna direktorica Direktorata za zaštitu prirode Tamara Brajović** ispred resornog ministarstva. Podsjetila je da je Ministarstvo, počelo izmjene i dopune zakona iz razloga boljeg transponovanja odredbi Nagoya protokola, koji se odnosi na korištenje genetičkog resursa i raspodjele dobiti, unapređenje stanja zaštićenih područja Crne Gore i rješavanje problema zbrinjavanja divljih životinja.

Koordinator izrade Nacrta zakona, Miloš Sekulović, predstavio je članove zakona koji su izmijenjeni, dodati i dopunjeni. Pri tome je istakao da najviše izmjena ima u Poglavlju 8 - Zaštita divljih vrsta, vezano za držanje divljih vrsta u zatočeništvu i izgradnji prihvatilišta, zatim poglavlju 9 – Očuvanje genetičkog materijala, gdje su propisani principi očuvanja, pristup i uslovi korištenja iz ex situ i in situ izvora, definisani su način i korištenje u komercijalne i nekomercijalne svrhe, sadržaj zahtjeva za dozvolu, uvedena je obaveza potpisivanja ugovora sa korisnikom genetičkog resursa o međusobno dogovorenim uslovima i raspodjeli dobiti, kao i obaveze korisnika za upis zbirke u registar Agencije za zaštitu životne sredine.

Napomenuo je i da je izmjenama ovog zakona propisana obaveza upravljača da je u obavezi da nakon donošenja Akta o proglašenju zaštićenog područja, donese Privremeni program upravljanja, dok se ne donese Plan upravljanja za dato područje, kao i da je u prelaznim i završnim odredbama predviđen rok od tri godine za osnivanje prihvatilišta.

Predstavica Zajednice opština, **Sanja Živković**, skrenula je pažnju na član 34, koji se odnosi na učešće javnosti, da se nađe najbolje rješenje kako bi svi vlasnici nepokretnosti koje se nalaze u zaštićenom području bili obaviješteni o eventualnim promjenama namjene njihovih parcela. Kao primjer je navela Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata koji na dobar način rješava pitanje učešća javnosti.

Takođe se osvrnula i na članove 35-59 koji se odnose na proglašavanje zaštićenog područja. U ovom dijelu je izvršena podjela vrsta zaštićenih područja i definisano je ko ta područja proglašava, Vlada, Skupština ili organ lokalne uprave. Sanja Živković je predložila da se da mogućnost da opštine na čijoj se teritoriji nalazi zaštićeno područje, mogu dogovoriti i zajednički proglasiti područje i odrediti upravljača zaštićenog područja. S tim u vezi predstavnice ministarstva **Slavica Braunović** i **Maja Raičević** su ukazale da je ovo

pitanje već uređeno, te da je Odlukom o proglašenju Parka prirode rijeka Zeta koju je Vlada donijela uz saglasnost opština Danilovgrad i Podgorica - Glavni grad, predviđeno da parkom prirode upravlja privredno društvo koje osnivaju ove dvije opštine.

Takođe je **Milena Bataković** ukazala da je ovo pitanje već uređeno na ovakav način, odnosno da akt o proglašenju zaštićenog područja donosi Vlada na osnovu saglasnosti opština i istim se određuje upravljač, pri čemu je istakla da lokalne samouprave treba da se dogovore o jednom upravljaču.

Tamara Brajović je predložila da se ovim zakonom uredi pitanje usklađivanja zaštite nekog područja sa prostorno planskim dokumentima. Kako je navela, da zaštita koja je uspostavljena, ukoliko ne bude uvedena u prostorno planski dokument nema formalno-pravnu težinu. Potrebno je da se unesu jasne granice. Takođe je navela da je potrebno građanima dati mogućnost da se potencijalnim promjenama namjene njihovih parcela u odnosu na postojeću, upoznaju i tokom javne rasprave za planski document, ne samo tokom izrade studije.

Ispred Opštine Danilovgrad, Sekretarijata za urbanizma i zaštitu životne sredine, **Glorija Sćepanović**, je postavila pitanje da li Agencija za zaštićena područja može da sklopi ugovor o saradnji, između Glavnog grada i Opštine Danilovgrad i da li mogu da donesu zajednički plan upravljanja. S tim u vezi, predloženo je da ugovorom Glavni grad može povjeriti upravljanje Opštini Danilovgrad.

Glorija Sćepanović je postavila pitanje da li je potrebno donijeti akt o preventivnoj zaštiti područja. S tim u vezi, **Milena Bataković** je pojasnila da se može donijeti akt o preventivnoj zaštiti, ukoliko nije izrađena studija, a da bi pomenuti akt važio do izrade studije.

Jelena Marojević Galić, predstavnik Prakoza Dinarda, je ukazala na potrebu pronalaženja modela koji će biti održiv za upravljanje zaštićenim područjima koja su na teritoriji više opština. Navela je Nacionalne parkove Crne Gore kao primjer jednog od mogućih modela upravljanja.

Arina Maraš, načelnica Direkcije za zaštićena područja, je vezano za ovu temu upoznala prisutne da je u toku GEF 7 projekat i da ukoliko bude mogućnosti ovo pitanje modela upravljanja zaštićenim područjima riješi kroz ovaj projekat, ali da se kroz ovaj zakon može stvoriti pravni osnov za izradu Pravilnika koji bi ovo pitanje dodatano razradilo.

Aleksandar Perović je pohvalio Nacrt zakona i posebno istakao važnost to što je u cilju uređenja Poglavlja 8 ovog zakona, predviđeno da Vlada osniva prihvatilište, s obzirom da u Crnoj Gori još uvijek nije riješeno pitanje zbrinjavanja životinja.

Javna tribina je završena u 13:00 h.

Zapisnik sa glavnog okruglog stola u okviru Javne rasprave o Nacrtu zakona o zaštiti prirode

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

04.07.2023

U okviru Javne rasprave o Nacrtu zakona o zaštiti prirode, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u periodu od 08.06.2023. godine do 18.07.2023. godine organizovalo je glavni okrugli sto u prostorijama Ministarstva ekologije prostornog planiranja i urbanizma sa početkom u 10.00 časova.

Na ovom skupu učestvovali su predstavnici relevantnog Ministarstva: **Tamara Brajović**, generalna direktorica Direktorata za zaštitu prirode, **Miloš Sekulović**, koordinator za izradu nacrtu zakona, **Arina Maraš**, načelnica Direkcije za zaštićena područja, **Aleksandra Stijović**, Direktor za zaštitu prirode, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede: **Ranko Kankaraš**. Agencije za zaštitu životne sredine: **Darko Saveljić**, Centar za istraživanje i proučavanje ptica: **Aleksandar Perović** i **Marija Lekić**, Doo Trident FI 5 MNE: **Neda Dabović** i **Nevenka Dabović**, K 9 Montenegro: **Robert Vuletić**, Opština Zeta: **Milanka Baljević**, JP Nacionalni parkovi Crne Gore: **Radivoje Todorović**, Crnogorsko društvo ekologa: **Andrijana Mićanović**, Pokret Preokret: **Vuk Iković**, Opština Tivat: **Igor Mamula**, Regionalni vodovod: **Aleksa Gospić**, Uprava za gazdovanje šumama i lovištima: **Tepavčević Vitomir**, građanin: **Dragan K.**

Uvodne napomene u vezi sa održavanjem Javne rasprave dala je **generalna direktorica Direktorata za zaštitu prirode Tamara Brajović** ispred resornog ministarstva. Podsjetila je da je Ministarstvo, počelo izmjene i dopune zakona iz razloga boljeg transponovanja odredbi Nagoya protokola, koji se odnosi na korištenje genetičkog resursa i raspodjele dobiti, unapređenje stanja zaštićenih područja Crne Gore i rješavanje problema zbrinjavanja divljih životinja.

Koordinator izrade Nacrta zakona, Miloš Sekulović, predstavio je članove zakona koji su izmijenjeni, dodati i dopunjeni. Pri tome je istakao da najviše izmjena ima u Poglavlju 8 - Zaštita divljih vrsta, vezano za držanje divljih vrsta u zatočeništvu i izgradnji prihvatilišta, zatim poglavlju 9 – Očuvanje genetičkog materijala, gdje su propisani principi očuvanja, pristup i uslovi korištenja iz ex situ i in situ izvora, definisani su način i korištenje u komercijalne i nekomercijalne svrhe, sadržaj zahtjeva za dozvolu, uvedena je obaveza potpisivanja ugovora sa korisnikom genetičkog resursa o međusobno dogovorenim uslovima i raspodjeli dobiti, kao i obaveze korisnika za upis zbirke u registar Agencije za zaštitu životne sredine. Napomenuo je i da je izmjenama ovog zakona propisana obaveza upravljača da je u obavezi da nakon donošenja Akta o proglašenju zaštićenog područja, donese Privremeni program upravljanja, dok se ne donese Plan upravljanja za dato područje, kao i da je u prelaznim i završnim odredbama predviđen rok od tri godine za osnivanje prihvatilišta.

Predstavnik Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Direktorata za šumarstvo, Ranko Kankaraš, ukazao je da je ostvarena uspješna saradnja sa Ministarstvom ekologije, prostornog planiranja i urbanizma kroz učešće predstavnika u Radnoj grupi za izmjene i dopune Zakona o šumama. Izmjene i dopune Zakona o šumama su doprinijele usklađivanju sa rješenjima iz Zakona o zaštiti prirode u dijelu koji se odnosi na član 19, a tiče se uslova i smjernica za zaštitu prirode i njihovo uvrštavanje u planske dokumente, u oblasti šumarstva. To je praksa koja je prenijeta iz zakonodavstva Evropske unije i primjenjuju je sve zemlje u regionu.

Takođe je imao sugestiju vezano za odredbe člana 75 koji se odnosi na nedrvne šumske proizvode, koji su u Zakonu o zaštiti prirode tretirani kao divlje vrste biljaka, životinja i gljiva. Obzirom da je šuma biocenoza koja podrazumijeva jedinstvo i međusobnu interakciju svih činilaca tog ekosistema, a biljne vrste (stabla) su dominantni nosilac ekosistema, tu je i divljač koja može opstati jedino u uslovima šume, kao i šumski nedrvni proizvodi (gljive, pečurke i šumski plodovi). U Nacrtu Zakona o zaštiti prirode za komercijalno

korišćenje nedrvenih šumskih proizvoda se zahtijeva dozvola Agencije za zaštitu životne sredine, dok se ne zahtijeva za komercijalno korišćenje drvenastih vrsta biljaka ili za korišćenje divljači. To nije dobro rješenje, i da to mora biti unificirano. Tamo gdje postoji potreba za zaštitom, gdje je određena biljna, životinjska vrsta ili gljiva stavljena pod režim zaštite podrazumijeva se da je potrebna dozvola Agencije za korišćenje, naučno istraživanje ili sanitarni odstrjel. Međutim ako se radi o vrstama koje se koriste na održiv način u komercijalne svrhe onda je dozvola Agencije suvišna.

Ukazao je na to da je država osnovala Upravu za šume sa svojim područnim jedinicama koje imaju terenske službe, koje osim poslova čuvanja vrše i monitoring stanja šumskih vrsta, dok Agencija nema svoje terenske službe i da bi u slučaju posjedovanja istih to bilo dupliranje vršenja poslova. Odredba je konfliktna u odnosu na to što jesu komercijalni poslovi koje propisuje Zakon o šumama i kojima se uređuje ta oblast, sa poslovima zaštite kojima se prevashodno bavi Agencija.

Takođe je naveo da je Nacrt zakona veoma dobar.

Tamara Brajović, je na komentar Ranka Kankaraša ukazala da se svaka komercijalna eksploatacija vrsta iz prirode treba dobro kontrolisati, što zahtijeva monitoring. Podjele nadležnosti u prirodi je teško definisati, pa u tu svrhu može se organizovati radni sastanak Između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Agencije za zaštitu životne sredine u cilju definisanja ovog člana kako bi bio što bolje primjenljiv. Jasno je da nemamo adekvatnu statistiku, broj dozvola koji se izdaje, način na koji se vrši monitoring, kao ni jasno stanje vrsta koje se koriste u komercijalne svrhe.

Predstavnik Opštine Tivat, Igor Mamula, je dao sugestiju vezano za član 29 za orjentaciona finansijska sredstva za studiju zaštite, da je jako teško dati finansijsku procjenu u ovoj fazi za cjelokupan plan upravljanja. Takođe je ukazao da u članu 32, nigdje nije definisano upravljanje zaštitnim pojasem. Naveo je kao primjer uspostavljeni zaštitni pojas plaže Pržno, postavljano je pitanje ko njime upravlja i šta se dešava sa tim prostorom koji je zaštitni pojas. Predviđeno je da su to smjernice koje će biti primijenjene kroz postorno - plansku dokumentaciju u smislu zaštite samog zaštićenog područja, ali samo upravljanje nije definisano, uz pretpostavku da neće biti moguće definisati ga ovim zakonom.

Ukazao je na član 34 koji uređuje obavještanje vlasnika nepokretnosti pismenim putem, da je radno nesprovodivo kada su neka zaštićena područja u pitanju. Naveo je postupak proglašavanja zaštićenog područja brda Vrmac, gdje veliki broj vlasnika nepokretnosti nisu živi ili su ostavinski postupci u toku, pa je samo 30 % obaviješteno, stoga se ovaj način ne vidi kao svrsishodan. **Tamara Brajović** se saglasila sa stavom Igora Mamule da je informisanje građana na ovaj način komplikovano za jednu administraciju, ali da već postoji zakonski mehanizam kojim je uređeno informisanje vlasnika. Jedan od primjera je uručenje poreza na svojinu. Navela je da je veoma teško promjenljivo ovo rješenje u trenutnom Nacrtu zakona, ali da će biti uzeto u razmatranje.

Tokom javne rasprave **Igor Mamula** je dao predlog vezano za proglašavanje zaštićenog područja na teritoriji više jedinica lokalnih samouprava, kako bi bilo dobro zakonom predvidjeti mogućnost da budu dva upravljača na teritoriji jedinica lokalnih samopraha koje pokriva to područje. Administrativno je lakše to sprovoditi na lokalnom nivou. Kao primjer je naveo Brdo Vrmac koje je u postupku proglašavanja zaštićenim područjem u saradnji sa Opštinom Kotor.

Tamara Brajović je dala odgovor da kada je u pitanju situacija da se zaštićeno područje nalazi na teritoriji više opština, sa aspekta struke ne može biti više upravljača, jer je to integralni prostor, treba da postoji jedan plan upravljanja i jedan upravljač, koji ima mogućnost da u upravljačkoj strukturi uvede predstavnike opština.

Takođe je predložio da u članu 57- obaveze upravljača, finansijski plan zaštite i razvoja područja, godišnji plan razvoja i obuke kadrova, dokumenta koji bi trebali biti rađeni kroz godišnje programe, kroz plan upravljanja, a ne nametati upravljaču kao dodatna dokumenta za izradu. Administrativno bi bilo dobro povezati tih nekoliko dokumenata.

Član 19 smjernice i uslove zaštite prirode, obaveza plaćanja troškova onoga ko izrađuje planski dokument kada se vrše istraživanja potrebna za inkorporiranje smjernica i uslova zaštite prirode u taj dokument ima smisla, ali smatramo da je to problem za Agenciju i onoga ko to donosi, jer se ne zna konkretno obim istraživanja, niti se znaju troškovi, niti da li Agencija treba da izlazi na teren. Konkretno može da se desi da Agencija ne predvidi nešto što je vrijedno u tom postupku, a može da se desi da to bude prostor gdje će se uraditi istraživanja koja možda nisu potrebna za taj planski dokument. Bilo bi dobro podzakonskim aktom definisati konkretno šta je potrebno uraditi da bi se dobile smjernice i uslovi zaštite prirode.

Tamara Brajović je pohvalila saradnju sa Opštinom Tivat i angažovanje zaposlenih. Ukazala je da veoma često, nerazumijevanje, nedovoljna infrastruktura i nedostatak finansijskih sredstava jesu otežavajući faktor za adekvatno sprovođenje zaštite prirode onako kako bi trebalo, sa aspekta struke.

Tamara Brajović je ukazala da je krenula implementacija GEF - ovog projekta, integracija pitanja biodiverziteta u sektorske politike poljoprivrede, šumarstva, planiranja, turizma i zaštitu ključnih tačaka biodiverziteta u Crnoj Gori. U saradnji sa Parkovima Dinarida organizovano je niz obuka za upravljače, gdje će se vremenom i kroz projektne aktivnosti i dodatne fondove imati priliku da na taj način podstaknemo i obezbijedimo dodatna sredstva i mogućnosti za jačanje upravljačkih struktura.

Arina Maraš, načelnica Direkcije za zaštićena područja je navela da zaštitni pojas, ne pripada zaštićenom području, ali je definisano koje su dozvoljene ili nedozvoljene radnje u zaštitnom pojasu, i to je navedeno u Aktu o proglašavanju i u Studiji zaštite, odnosno Studiji revizije. U zakonu nije moguće navesti ko upravlja zaštitnim pojasom jer nije zaštićeno područje. Opština treba da vodi računa samo o aktivnostima koje ne smiju da se primjenjuju u zaštitnom pojasu.

Studiju zaštite, priprema Agencija za zaštitu životne sredine, sa njima će biti organizovani poseban sastanak vazano za sadržaj studije, a biće angažovan ekspert koji bi pomogao u boljem definisanju sadržaja, ali je neophodno navesti finansijska sredstva, samo vidjeti na koji način i u kom obliku.

Darko Saveljić iz Agencije za zaštitu životne sredine je naveo da smatra da ovim Nacrtom nismo uspjeli da riješimo probleme u oblasti zaštiti prirode.

Kako je naveo, obaveštavanje vlasnika putem pisma je prevaziđen oblik obaveštavanja građana posebno kada je u pitanju upravljanje svojinom. Trenutno je u toku Studija revizije Skadarskog jezera, gdje će biti potrebno obavijestiti pismeno nekoliko hiljada vlasnika parcela. Nije dovoljno samo poslati pismo jer formalno - pravno obaveštavanje je završeno onda kad primalac potpiše da je primio pismo. Problem je što je većina vlasnika preminula ili je u toku ostavinski postupak, te da na taj način neće biti završena zaštita nijednog prostora.

Ukazao je na član 29 i to da revizija studije zaštite ne može da se radi po istom principu po kojem se radila studija zaštite. U studiji zaštite piše da mora da sadrži poglavlje koje će da ukaže na to kakve će ekonomske posljedice po stanovništvo imati zaštita područja. Dakle ne možemo u reviziji studije pisati koje će posledice zaštićeno područje imati po stanovništvo, jer oni već žive na tom području i tu procjenu je dala studija. S tim u vezi, potrebno je izmijeniti ovaj član, jer se ne može revizija raditi na način na koji se radi studija zaštite, obzirom da se radi o već zaštićenom području.

Darko je sugerisao na izmjenu vezano za proceduru iniciranja zaštite nekog područja. U zakonu je navedeno da to može da radi samo lokalna samouprava i Ministarstvo. Razmotriti mogućnost da fizičko lice može da napiše inicijativu Agenciji za zaštitu životne sredine za pokretanje postupka zaštite nekog područja.

Ukazao je da treba promijeniti rok od tri mjeseca koji je naveden za izradu Programa upravljanja nakon proglašenja zaštićenog područja, jer je to veoma malo vremena.

U članu 4 djelatnosti od javnog interesa, dodati da je zaštita prirode od javnog interesa kao i da je zaštita, unaprjeđivanje i razvoj zaštićenih prirodnih dobara djelatnost od javnog interesa.

Promijeniti definiciju divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, napisati da su to vrste koje žive slobodno u prirodi.

U Nacrtu zakona je navedeno da je prihvatilište samo za divlje životinje, međutim Crna Gora ima izražen problem jer se nalazi u lancu krijumčarenja životinja ne samo divljih nego i egzotičnih ili meleza. To znači da prihvatilište nije samo za divlje životinje. Naveo je primjere kornjača i sokolova koje su zaplijenjene na granici i koje bi trebalo da budu zbrinute u prihvatilištu, a nisu divlje životinje nego alohtone životinje ili egzote. Prihvatilište mora da bude otvoreno i za njih.

U članu 18 pravno lice koje napravi štetu zaštićenoj vrsti dužno je da sprovede mjere remedijacije, treba da izmijeniti da piše dužno je da bez odlaganja sprovede mjere remedijacije. Naveo je primjer Tare, gdje se već nekoliko godina razmatra kako da se taj problem riješi.

U članu 19 mjere zaštite prirode koje treba primijeniti, izmijeniti u članu da piše mora primijeniti.

U članu 22 posjećivanje strogog rezervata prirode vrši se uz odobrenje upravljača, a više od 40 zaštićenih dobara nema upravljača. S tim u vezi, država treba da nađe drugo rješenje, jer upravljač ne može izdati dozvolu za posjetu ako zaštićeno područje nema upravljača.

U članu 23, navedeno je da Nacionalni park određen za očuvanje životne sredine i kulture, Nacionalni parkovi su isključivo odgovorni za zaštitu prirode, pa prema tome brisati kulture.

Na osnovu člana 24 u posebnom rezervatu prirode dozvoljeno je vršenje radnji i aktivnosti na osnovu dozvole Agencije za zaštitu životne sredine, a da se posjete u svrhu obrazovanja i turizma vrše uz odobrenje upravljača. Zašto to ne radi jedna institucija jer Agencija je ta koja po ovom zakonu daje dozvolu za radnje i aktivnosti u zaštićenim područjima.

U članu 29 studija zaštite, potrebno je propisati da granice zaštićenog područja budu u digitalnoj formi, i da ih posjeduje katastar kako bi mogle da se vade parcele. Na ovaj način bi se izbjegle greške, kao što je bio slučaj sa Tivatskim solilima, gdje je jedna parcela izostavljena, jer je geodeta to radio ručno, pa je tako ostala nezaštićena. Zaštićena područja treba da imaju elektronske granice, bez dijeljenja na parcele. Samim tim nije potrebno odvojeno informisati vlasnika da je parcela koju ima u zaštićenom području, jer to može da vidi ulaskom na geoportal. Na ovaj način se ne bi dodatno opterećivao katastar da obavještava vlasnike putem pisma, kao i da se više uključe sredstva javnog informisanja.

U članu 34 učešće javnosti, promijeniti da se obavještavanje ne vrši samo u jednom štampanom mediju, na šta je **Tamara Brajović** ukazala da je u Nacrtu zakona navedeno najmanje jednom štampanom mediju, što znači da može biti više štampanih medija uključeno u obaveštavanje.

Darko je istakao da u članu 35 nije saglasan sa tim da za proglašavanje zaštićenog područja treba da se traži saglasnost Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i mišljenje na predio izuzetnih odlika i sl. Sugerisao je da ne treba uslovljavat zaštitu prirode sa saglasnošću navedenog Ministarstva.

U član 36 revizija zaštićenih područja navedeno da istu pokreće lokalna uprava ili upravljač. Sugestija kao i za Studiju zaštite da treba više uključiti građane.

U članu 39 Registar zaštićenih područja, treba da sadrži ime zaštićenog područja, upravljača, površinu, datum proglašenja, broj katastarske parcele nije neophodan, važna je digitalna karta, zato što se radi parcelacija katastarskih parcela i da se u Nacrtu zakona predvide mape zaštićenog područja.

U članu 41 koji uređuje radnje i aktivnosti u zaštićenim područjima, koji kaže da se formira komisija iz reda zaposlenih u Agenciji a da po potrebi članovi komisije mogu biti predstavnici upravljača. U zaštićenom području ne može da se radi ništa bez upravljača i da moraju biti uključeni u komisiju. U skladu sa tim dodati u članu da član komisije mora biti i upravljač ukoliko ga ima to zaštićeno područje.

Sugestija da treba razdvojiti Nacionalnu ekološku mrežu i Međunarodnu ekološku mrežu, jer imamo podatke za ptice da napravimo Nacionalnu ekološku mrežu koja bi se danom uslaska u EU zvala Međunarodna ekološka mreža ili Natura 2000 za ptice.

Na šta je **Tamara Brajović** ukazala da to nije u skladu sa drugim zakonima.

U članu 56 strogim rezervatom prirode, posebnim rezervatom i parkom prirode i predjelom izuzetnih odlika, koji se nalaze na području Nacionalnog parka upravlja upravljač nacionalnog parka. To promijeniti i navesti da u Nacionalni pravcima ne mogu da postoje druge kategorije zaštite, osim zone I, II i III.

Član 68 ovog Nacrta kaže da ukoliko u trenutku zaštite ostvarujemo neku ekonomsku dobit, a zaštitom prirode ta mogućnost nije više moguća, država je u obavezi da tu štetu nadoknadi. Vlasnik neopkretnosti upravljaču podnosi zahtjev o nadokandi štete uz koju se prilaže dokaz o umanjenju prihoda koje je mogao ostvarivati u momentu proglašavanja zaštićenog područja ili koje je mogao ostvarivati. Kao primjer je naveo da vlasnik neke parcele, npr. vlasnik livade može tražiti naknadu štete, jer je mogao ostarivati određene prihode ako bi na toj livadi napravio objekat i pokrenuo neku djelatnost.

Pravnik, Miloš Sekulović je ukazao da je to pogrešno tumačenje člana.

Tamara Brajović je razjasnila da niko nije ostvario dobit na račun ovog člana, jer ovaj član proizilazi iz Ustava i da član koji se naslanja na druge zakone, prije svega Zakon o svojini. U ovom članu nedostaje, a biće dodato da se usklađuje u skladu sa ostalom zakonodavnom regulativom.

U članu 74 ograničenje i zabrane u zaštićenim objektima, potrebno je uvesti zaštitu od buke i navesti da su objekti zaštite prirode tihe zone i da se ograniči buka na 30 db noću i 35 db danju. **Tamara Brajović** je ukazala da je to već uređeno Zakonom o zaštiti od buke.

U članu 78 mjere zaštite migratorni divljih životinja, sugestija da je zbog ptica potrebno dodati žičare i radio-releje.

Dao je primjedbu na odredbu koja omogućava fizičkim licima i preduzetnicima da osnivaju zoološke vrtove, može da bude loše po državu.

Ukazao je na odredbe člana 87 da se pojedine divlje vrste ptica mogu se nuditi na prodaju žive ili mrtve, transportovati i držati radi prodaje i nuditi na prodaju i njihove bilo koje prepoznatljive djelove ili derivate

prodavati ako su ubijene, uhvaćene ili pribavljene u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje lovstvo, jesu kontradiktorne u odnosu na Direktivu o pticama i zaštiti ptica.

Član 93, uginule, odnosno usmrćene primjerke divljih vrsta pronađene na teritoriji Crne Gore veterinarski inspektor može da uputi ovlašćenoj instituciji radi utvrđivanja uzroka smrti, odnosno uginuća, u skladu sa propisom koji uređuje oblast veterinarstva. Predložio je da se treba propisati da se ovakvi primjerci ponude prirodnjačkom muzeju na prepariranje.

U članu 81 prava i dužnosti ekoloških inspektora, smatra da nije regulisan na adekvatan način oduzimanje nelegalno držanih životinja. Inspekcija nije u mogućnosti da ih oduzme jer nema zakonski mehanizam.

Darko je ukazao da kaznene odredbe ovog Zakona nemaju odredbe zakona iz 2016. godine. Zakon iz 2019. godine nema kaznene odredbe, jer je krivični zakonik trebao da prenese te odredbe. Međutim kako nisu prenesene, potrebno je vratiti kaznene odredbe iz zakona iz 2016. godine.

Aleksandar Perovic iz CZIP-a je ukazao da su odredbe Nacrta vezane za zološke vrtove uređene u skladu sa direktivama i ustavom Crne Gore. Ukazao je da se uslovi za zološki vrt moraju uskladiti sa ZOO Direktivom kako bi dobili dozvolu za rad.

Kod obježavanja životinja uređeno je na način da Agencij bude generator informacija.

Takođe je ukazao da ćemo po prvi put imati mjesto gdje da zbrinemo životinje a to je u prihvatilištu. Po prvi put ćemo imati listu vrsta koje će biti zabranjene za držanje.

Napomenuo je i da se mora tražiti saglasnost drugih ministarstava, ovdje navedenog Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, jer tako zahtijeva Evropska komisija.

Vitomir Tepavčević, Uprava za gazdovanje šumama i lovištima, član 19 u važećem Zakonu ima propisane obavezne smjernice i uslove zaštite prirode, a u Nacrtu je dodat stav da nosilac pripremnih poslova (u slučaju programa gazdovanja šumama - Uprava za šume) na izradi i/ili donošenju dokumenata dužan je da od Agencije pribavi mišljenje da li su dokumenta iz stava 1 ovog člana usklađena sa aktom o uslovima i smjernicama zaštite prirode, u uslovima kada se traži mišljenje od Agencije za zaštitu životne sredine na program gazdovanja šumama. Zakon o šumama definiše da se mora pribaviti mišljenja organa nadležnog za zaštitu prirode, prema tome ovaj akt je suvišan, odnosno da nije potrebno dupliranje. Uvidom u program gazdovanja se može vidjeti da li su smjernice i uslovi uvršteni u programima.

Darko Saveljić je sugerisao da se od Agencije traži saglasnost, a ne mišljenje.

Tamara Brajović je ukazala da je Ministarstvo zahtijevalo da daje saglasnost sa programe gazovanja šumama koje su u zaštićenom području.

U članu 59 navedeno je da se za područja ekološke mreže koja se nalaze na šumskim područjima ili su dio tih područja, upravlja u skladu sa planovima i programima upravljanja šumama. Ovdje je potrebno dodati ne samo za područja ekološke mreže nego i ostala zaštićena područja, osim nacionalnih parkova i rezervata prirode.

Sugestija da su odredbe člana 75 koji se odnosi na nedrvnu građu i u članu 62 naknade za korišćenje zaštićenog dobra i sakupljanje, branje i otkup šumskih plodova i gljiva ovog Nacrta je u koliziji sa članom 63 Zakona o šumama.

Vuk Iković, grupa građana Preokret, je dao sugestiju da za program ili za plan gazdovanja šumama, kao i za druge programe koji se tiču koncesija trebalo raditi stratešku procjenu uticaja. Kroz taj proces bi se regulisale smjernice.

Postavio je pitanje da li Crna Gora teži ka osnivanju zoološkog vrta?

Aleksandar Perović je odgovorio da svi koji planiraju osnivanje zoološkog vrta moraju biti usklađeni sa uslovima iz ZOO Direktive i da su uslovi veoma zahtjevni.

Vuk Iković je postavio pitanje da li će u članu koji definiše ekološku mrežu biti određen rok kad će se uspostaviti, kao što je definisan rok za neke druge ciljeve ovim Nacrtom.

Arina Maraš je ukazala da u važećem zakonu, član 113 glasi da će se područje ekološke mreže utvrditi najkasnije do dana pristupanja Evropskoj uniji, što znači da možemo i ranije.

Vuk Iković je pitao da li je razmatran novi model upravljanja spomenicima prirode, formiranje Agencije za upravljanje zaštićenim dobrima?

Tamara Brajović je kazala da je potrebno izvršiti transformaciju JP Nacionalnih parkova, pa onda urediti upravljačku strukturu. Potrebno je izabrati eksperta koji bi radio na transformaciji javnog preduzeća. Takođe će biti izabran međunarodni ekspert koji će raditi analizu, koja će kao rezultat dati smjernice i uputstva za dalje funkcionisanje zaštićenih područja i studija revizije i studija zaštite, te njihovog poboljšanja.

Marija Stanišić iz Centra za proučavanje ptica je iznijela prijedlog za član 18 da se propišu odredbe za štetu prčinjenu vrstama divljih životinja, biljaka i gljiva i prirodnim staništima. Da se uvrsti odštetni cjenovnik, te da je svako pravno ili fizičko lice koje nedozvoljenim radnjama prouzrokuje štetu prema strogo zaštićenim vrstama, dužno da tu štetu nadoknadi u skladu sa posebnim pravilnikom o nakanadi štete koji bi ministarstvo donijelo. Ukoliko se desi da se strogo zaštićena vrsta ubije na teritoriji zaštićenog područja, onda bi ta novčana naknada pripadala upravljaču tog područja, a ukoliko se to desi izvan granica zaštićeno područja i lovišta onda naknada ide u budžet države za očuvanje i unapređenje životne sredine.

Robert Vuletić je postavio pitanje na koji način da se prijave životinje koje se drže u zatočeništvu. **Tamara Brajović** je pojasnila da će biti javna kampanja, te da će biti registracija postojećih vlasnika.

Javna tribina je završena u 13:30 h.

Zapisnik sa stručnog okruglog stola u okviru Javne rasprave o Nacrtu zakona o zaštiti prirode

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

10.07.2023

U okviru Javne rasprave o Nacrtu zakona o zaštiti prirode, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u periodu od 08.06.2023. godine do 18.07.2023. godine organizovalo je stručni okrugli sto u prostorijama Ministarstva ekologije prostornog planiranja i urbanizma sa početkom u 10.00 časova.

Na ovom skupu učestvovali su predstavnici ovog Ministarstva: koordinator za izradu nacarta zakona: **Miloš Sekulović**, načelnica Direkcije za zaštićena područja: **Arina Maraš**, Direktorat za zaštitu prirode: **Aleksandra Stijović**, JP Nacionalni parkovi Crne Gore: **Radivoje Todorović**, Opština Nikšić: **Boro Vuković** i **Vladimir Zoranić**.

Uvodne napomene u vezi sa održavanjem Javne rasprave dala je **generalna direktorica Direktorata za zaštitu prirode Tamara Brajović** ispred resornog ministarstva. Podsjetila je da je Ministarstvo, počelo izmjene i dopune Zakona iz razloga boljeg transponovanja odredbi Nagoya protokola, koji se odnosi na korištenje genetičkog resursa i raspodjele dobiti, unapređenje stanja zaštićenih područja Crne Gore i rješavanje problema zbrinjavanja divljih životinja.

Uvodne napomene u vezi sa održavanjem Javne rasprave dao je koordinator izrade Nacrta zakona, **Miloš Sekulović** ispred Ministarstva. On je naveo da su izmjene i dopune Zakona pokrenute iz razloga boljeg transponovanja odredbi Nagoya protokola, koji se odnosi na korištenje genetičkog resursa i raspodjele dobiti, unapređenje stanja zaštićenih područja Crne Gore i rješavanje problema zbrinjavanja divljih životinja. **Miloš Sekulović je takođe** predstavio je članove zakona koji su izmijenjeni, dodati i dopunjeni. Pri tome je istakao da najviše izmjena ima u Poglavlju 8 - Zaštita divljih vrsta, vezano za držanje divljih vrsta u zatočeništvu i izgradnji prihvatilišta, zatim poglavlju 9 – Očuvanje genetičkog materijala, gdje su propisani principi očuvanja, pristup i uslovi korištenja iz ex situ i in situ izvora, definisani su način i korištenje u komercijalne i nekomercijalne svrhe, sadržaj zahtjeva za dozvolu, uvedena je obaveza potpisivanja ugovora sa korisnikom genetičkog resursa o međusobno dogovorenim uslovima i raspodjeli dobiti, kao i obaveze korisnika za upis zbirke u registar Agencije za zaštitu životne sredine.

Napomenuo je i da je izmjenama ovog zakona propisana obaveza upravljača da je u obavezi da nakon donošenja Akta o proglašenju zaštićenog područja, donese Privremeni program upravljanja, dok se ne donese Plan upravljanja za dato područje, kao i da je u prelaznim i završnim odredbama predviđen rok od tri godine za osnivanje prihvatilišta.

Radivoje Todorović iz Javnog preduzeća Nacionalni parkovi, iznio je sugestije na oblast fizičke zaštite. U članu 109 treba promijeniti odredbe „čuvar može nositi oružje” u odredbe da „čuvar mora nositi oružje”, kao što je uređeno u Zakonu o divljači i lovstvu i Zakonu o Nacionalnim parkovima. U prilog tome je činjenica da fizičko lice zbog obavljanja posla odlazi u divljinu i neophodno je da ima oružje.

Takođe je dao sugestiju da treba promijeniti odredbu po kojoj je „zaštitar dužan da nosi identifikacionu oznaku” u to da zaštitar treba da nosi identifikacionu oznaku.

Radivoje Todorović je ukazao da naziv zaštitar nije adekvatan. Kao predlog je dao naziv čuvar prirode ili rendžer koji se bavi poslovima fizičke zaštite naših zaštićenih prirodnih dobara.

U članu 110 prava i dužnosti zaštitara, ukazao je da u Nacrtu dužnosti zaštitara ne bi trebale biti propisane kao što je to u Zakonu o zaštiti lica i imovine. Naveo je ovlašćenje privođenja za čiju aktivnost zaštitari nemaju pravnu osnovu, a u praksi se to dešava.

Boro Vuković iz Opštine Nikšić je ukazao da su najveća opština po teritoriji ali da imaju najmanje zaštićene površine. Tri su zaštićena dobra, botanička bašta Arboretum u Grahovu za koju treba uraditi reviziju, Trebjesa biljno stanište, spomenik prirode Gornjepoljski vir, najveća estevela u Dinaridima. Ukazao je da se veoma malo sredstava izdvaja za ekologiju i zaštitu prirode.

Takođe je izrazio zadovoljstvo što su ovim Nacrtom propisane odredbe u članu 62 koje se odnose na korištenje imana, znaka i loga zaštićenog područja, jer su godinama unazad predlagali da se to uradi. Kao primjer je naveo saradnju sa Pivarom Trebjesa koja odvaja određena sredstva na godišnjem nivou za oblast prirode.

Naveo je da je ranije postojala služba za zaštitu životne sredine, sada je u planu da se formira služba eko – rendžeri.

Arina Maraš je ukazala da će biti donesen pravilnik koji bliže reguliše planove upravljanja i programe upravljanja. Da je ministarstvo uvijek na raspolaganju ako je potrebno da se organizuje obuka za upravljača i predstavnike opštine.

Javna tribina je završena u 12:00 h.